

ขอแจ้งรายงานการประชุมสภา ฯ ครั้งที่ ๓๓๒๓๓๓

(ฉบับย่อ) สมัยที่ ๒ ชุดที่ ๑ วันพุธที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุม สภา อบจ. ๒๕๖๓

หน้า	ชื่อผู้ขอแก้	แก้อย่างไร
------	--------------	------------

--	--	--

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ 8/2489 (สามัญ สมัยที่ 2 ชุดที่ 4)

วันจันทร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2489

ณ พระที่นั่งอัมรินทร์สมาคม

เริ่มประชุมเวลา 14.20 นาฬิกา

หม่อมหลวง ปิ่น มาลากุล

ทำการแทนประธานสภา ฯ ซึ่งมีสมาชิกมาประชุม 161 คน

เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมต่อไป

ระเบียบวาระที่ค้างพิจารณาจากคราวก่อนคือร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ของคณะผู้แทนสมาชิกประเภทที่ 2 ขอใ้ถือที่ปรายศกัณคัณต่อไป

พระยามานวราชเสวี (สมาชิกประเภทที่ 2) : ในคราวประชุมวัน

ก่อนข้าพเจ้าได้เรียนต่อสภา ฯ นี้ว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้ รับขึ้นโดยที่ท่านผู้เป็นนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีในคราวนั้นเสนอต่อสภาให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญให้พิจารณาเสียงส่วนว่ารัฐ-

ธรรมนูญของเราจะระกัถนเปลงแก้ไขอย่างไรจึงจะเจริญคัถนให้สมกัถนกับความปรารถนา

ของประจาวณไทย และที่ประชุมสภา ฯ นี้โศกถกถกัถนกรรมาธิการ 27 คน ฝ่ายรัฐ-

บาลออกถกัถนเพียง 18 คน อัก 9 คนสภา ฯ นี้โศกัถนถกัถน กรรมาธิการ 27 คนได้

ประชุมถกัถนหลายครั้งหลายคราวจนถึงได้เปลงน รัฐบาลชุดทวิ ชุดเสนีย์ และกรรมา-

ธิการคณะนั้นถกัถนคัถนเป็นการค้อมมา และผลของการประชุมกรรมาธิการ 27 นายเป็น

ประการใดก็ไ้รวบรวมร่างขึ้นเป็นกฎหมายนี้เป็นส่วนมาก และที่ไ้จากกรรมาการ

ที่ชุดเสนีย์ตั้งขึ้นคราวหลังก็ไ้รวบรวมขึ้นคัถน และที่ไ้จากกรรมาการตั้งประเภทที่ 2

ไ้ตั้งให้กรวกลองในชั้นหลังก็ไ้เอามารวบรวมขึ้นคัถน เพราะฉะนั้นการทำรัฐธรรมนูญ

ที่เสนอกันตั้งหลายนี้เป็นผลของการประชุมของกรรมาธิการ 27 นายเป็นส่วนมาก

และกรรมาการอื่น ๆ ที่ไ้เรียนมานั้น สมาชิกประเภทที่ 2 มีจำนวนน้อยคนในคณะกรรมา

ธิการ 27 นาย และมีจำนวนน้อยคนถกรรมาการชุดเสนีย์หง และมีเคิมจำนวนเมื่อสมาชิก

ประเภทที่ ๒ ทั้งสิ้นตรวจสอบ แต่อย่างไรก็ตามเจ้าระเบียบไม่ประชุมคราวก่อนว่า
 สมาชิกประเภทที่ ๒ เห็นชอบในการกระทำ คำขู่ขู่จริง ๆ อันละเมิดกรรมการทั้งหลาย
 โค้งข้างขึ้นเป็นด้วยกฎหมายทั้งที่ได้เห็นอยู่กัน แต่ที่ได้ยกหลักขึ้นเป็น ๗ ประการก็หมายความว่า
 ความว่าสาระสำคัญของการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ๗ ข้อ-ประการที่ว่าไม่ยุ่งยากขึ้น
 เป็น ๗ ข้อ ก็เพราะเหตุว่าในคราวประชุมกรรมการ ๒๗ คนนั้นได้รับความลำบาก
 ยากเย็น และในการที่ได้ถึงกับนี้ก็ ในการอภิปรายก็ดี ข้าพเจ้านั้นจึงคิดว่าคราว
 นี้ควรระงับการร่างฉบับนี้ ๗ ข้อเพื่อจะให้สภา ฯ นี้ได้อภิปรายกันในสภา ฯ จะให้สะดวก
 แก่กรรมการพิจารณาในตอนกลาง เพราะเหตุว่าการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
 ไม่ได้มีแต่เฉพาะสมาชิกหรือผู้เดียวเท่านั้นทั้งประธาน ทั้งมือพิมพ์ และผู้แก้ไขทั้งหลาย
 มาถึงหรือผู้ช่วย คนที่พูด คนที่คิด คนที่เขียน ก่อนแสดงออกถือว่าเป็นฐานะอย่างไร
 จะได้อภิปรายว่าหลักการอันไหนเป็นอย่างไร ในการที่ข้าพเจ้าเขียนมาเล่มนี้
 เพราะเหตุว่าข้อบังคับของสภา ในสมัยก่อน ๆ เราเรียกว่ากรรมการเต็มสภา ฯ คือ
 ทุกคนเป็นกรรมการ แต่ข้อบังคับสมัยใหม่ไม่มี เพราะฉะนั้นเพื่อจะให้สะดวก ๗ ข้อ
 นี้ได้อภิปรายกันในสภา ฯ เท่านั้นเอง จึงให้เสนอขึ้นมาด้วยเทคนิควิธีของผู้ร่าง
 ด้วยเจตนาที่ ๑๐๑ เบอร์เนตซึ่งข้าพเจ้าเสียใจอย่างถึงที่สุดเป็นท่านทั้งหลายมีความคิด
 เห็นตรงกันสามเสมอว่าสมาชิกประเภทที่ ๒ ความทำรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขึ้นมาด้วยกลเม็ด
 เขียวพลอย และพูดกันว่าแสดงออกแสดงใจอย่างนี้ ซึ่งข้าพเจ้าเห็นเด่นชัดว่าที่เสนอ
 ไม่กล้าจะยอมปรองดองด้วยในวันนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนว่า ความถูกต้องจะถูกต้องอย่างไรก็ได้
 พูดตามความรู้สึกก็ได้ ตามความคิดก็ได้ แล้วพูดตามความรู้สึกแล้วก็เป็นกรรมการทั้งหมดทั้ง
 และเป็นของแสดงใจ เพื่อเป็นการแสดงใจ ขอประทานโทษอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแสดงว่า
 ประเภทที่ ๒ ที่เสนอเข้ามาเป็นแต่เพียงเห็นชอบเท่านั้น ไม่มีเจตนาจะแก้ด้วยอย่างไร
 เลย รัฐธรรมนูญนั้นก็แล้วแต่สภาที่จะให้ และผู้เสนอในขั้นแรกก็เป็นสมาชิกประเภทที่ ๒

และเป็นนายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นคือท่านดวง อภัยวงศ์ นั้นเอง และให้กระทรวงเปล้าให้
 ขุนเทียนกั้นในกรมว่าจิกร ๒๗ คน แยกทำนุพูดอะไรอะไรไว้ระมัดระวังหน่อย เพื่อจะแสดง
 ความบริสุทธิ์ของการกระทำที่กรมว่าจิกรซึ่งข้าพเจ้าถูกเลือกไว้ซึ่งเป็นการว่าจิกรในขั้น
 และต้องมาพูดกันในคราวนี้ ข้าพเจ้าจะขอแสดงความบริสุทธิ์ใจ เป็นข้อ ๆ ในสารระสังคัย
 ๗ ข้อต่อไปนี้

ในความสารระสังคัยข้อ ๗ ที่เรียกว่าหลักการ มีว่า รัฐมนตรี สมาชิกสภา
 ผู้แทน และสมาชิกสภาอาวุโสชั้น จะเป็นการราชการประจำไม่ได้ ความข้อนั้นจะได้ปรากฏ
 แน่ชัดทราบในกรมว่าจิกร ๒๗ คนว่า คนที่จะเป็นข้าราชการการเมืองไม่ควรจะเป็น
 ข้าราชการประจำการและข้าพเจ้าได้ฟังจากท่านสมาชิกในเวลาในเป็นจำนวนพวกหลาย
 จึงได้ยกวางขึ้นขึ้นเพื่อจะสนองความปรารถนาของท่าน แลถ้าแม้ว่าท่านเห็นว่าข้อนี้ได้
 ข้าพเจ้าขอเรียนท่านในวันนั้นแล้วในวาระนี้ว่า สมาชิกประเภทที่ ๒ ไม่มีความปรารถนา
 อย่างเป็นทางการในข้อ ๗ นี้ ได้เห็นความความปรารถนาของสมาชิกประเภทที่ ๑ นั้นเอง ถ้า
 แม้ไม่มีคำไข่เถียงที่แสดงใจแล้วสมาชิกประเภทที่ ๒ ข้อข้อข้อ ๗ นี้เกิดขึ้นแล้ว
 ยืนไปในร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ท่านแปรชาติจะไม่ท่านลงใจแล้วแต่ท่านเห็นเป็นการสมควร
 เป็นข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ ขอเรียนว่า ในสารระสังคัยข้อ ๔ ที่ท่านถือว่าเป็นหลักการมีว่า
 สภาผู้แทนประกอบด้วยสมาชิกทั้งราษฎร เลือกมาโดยตรง ความข้อนี้ก็ไม่ได้แปลบน
 แปลงกฎหมายรัฐธรรมนูญปัจจุบันนี้ข้อข้อใดเลย ที่ท่านเข้ามาซึ่งสมัยโอกาสเข้ามาซึ่ง
 ในที่นี้ราษฎรก็เลือกท่านมาโดยตรง ออกงไรก็คิดว่าท่านไม่ปรารถนาว่าเป็นของไม่
 ก็ถือกันความแสดงใจข้อนี้ สมาชิกประเภทที่ ๒ ข้อข้อ ท่านจะไปเป็นไปให้เขาอย่างไร
 ก็เฉย แต่ว่าเรื่องสังกัดสำคัญอย่างนี้ไว้ให้ไปแปรสติได้

ข้อที่ ๓ ในความระสังคัย ๓ มีว่า ยกเลิกบทบัญญัติซึ่งให้พระบรมวงศานุวงศ์

อยู่เหนือการเมือง ความในสาระสำคัญนี้จึงถือว่าเป็นหลักการนั้น ข้าพเจ้าได้ทราบ
 จากกรรมาธิการ ๒๗ คนซึ่งได้พูดจากันไว้ว่า ไม่ควรจะมีพรรคชาติออก ข้าพเจ้าก็ได้
 รวบรวมไว้ พ้นข้าพเจ้าเองมาคิดเห็นว่า มาตรา ๑๑ นี้มีร่างเดิมเมื่อ ๒๔๗๕ ข้าพเจ้า
 ข้าพเจ้าได้รับชี้แจงว่าเกิดจากความพระเถียรวิถึกเจ้านาย และข้าพเจ้าเป็นผู้ช่วยในเวลา
 ก็ได้ใจไว้ แต่ในวันเมื่อมีมาตรา ๑๑ อันแล้วแต่พอที่จะถวายพระเถียรวิถึกเจ้านายรับสั่งกับ
 ข้าพเจ้าว่าคนไทยนั้นปากเปราะจะคิดอะไรจะเขียนมีมาตรา ๑๑ ท่านก็คิดเขียนก็อะไร
 ไม่ได้กลัวมีมาตรา ๑๑ คิดว่าเจ้าไม่ใจอาจจะเป็นได้สูงกว่ากันก็ได้ แต่ว่าจะมีความ
 เจ้าใจอย่างไรไม่ทราบเป็นอย่างนั้น แต่ความที่ร้องมีมาก และข้าพเจ้าได้ทราบจาก
 สมาชิกสภา ฯ เป็นส่วนมากกว่า มาตรา ๑๑ ควรเลิก เมื่อ รังคบุณย์ถึงข้าพเจ้าเป็น
 กรรมาธิการเมื่อใบสภา ฯ แล้วข้าพเจ้าได้รวบรวมข้อกลงในที่ประชุมต่าง ๆ มีร่างเป็น
 ศึกษาศึกษาของรัฐธรรมนูญเสนอท่าน ข้าพเจ้าก็ได้เสนอคือว่ามาตรา ๑๑ นั้นจะเป็นความผิด
 ของข้าพเจ้าเวลานั้นว่าควรจะตัดออก และโดยเหตุที่ท่านปรีดี เป็นที่รักก็ร่วมมือกับข้าพเจ้า ฯ
 รู้จักว่ามาตรา ๑๑ นั้นมาตราสำคัญ ข้าพเจ้าก็ไปเรียนท่านว่าข้าพเจ้าเห็นเช่นนี้ เพราะ
 เหตุว่าข้าพเจ้าจะทำความความปรารถนาของประชาชนคืออยากพรรค ท่านบอกอีก แต่
 ขอให้ประชุมเจ้านายเสียก่อน ในการที่เขียนมาตรา ๑๑ เป็นการถวายพระเถียรวิถึก
 มีประชุมเจ้านาย ข้าพเจ้าทราบเพียงว่ามาตรา ๑๑ ท่านปรารถนา ก็ตัดออกก็ได้ และที่
 ข้าพเจ้าในฐานะเป็นกรรมาธิการจึงได้รับแต่งตั้ง ข้าพเจ้าจึงตกลงใจตัดมาตรา
 ๑๑ นี้ออก แต่อย่างไรก็ดีเมื่อท่านเห็นว่าเห็นผลให้เกิดผลกลายเป็นจำนวนลงใจกล่าวหา
 สมาชิกประเภทที่ ๑ แล้ว ข้าพเจ้าขอเรียนว่าสมาชิกประเภทที่ ๒ ถอดออก ท่านจะ
 ขกเจ้าขึ้นสวรรค์ก็ยิ่งกว่านี้ก็ได้ ข้าพเจ้าไม่ทำอะไร แต่อย่างไรก็ดีท่านปรีดีได้ ร่าง
 อันนั้นยังไม่จบลง

อีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าขอเรียนว่าในข้อ ๔ ความในสาระสำคัญข้อ ๑๑ มีว่า
 รัฐมนตรีไม่จำเป็นต้อง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงจะมาจากที่หนึ่งก็ได้ การร่างกฎ

หมายความว่า ความจริงนั้นถูกนำมาอย่างนี้ ที่ร่างเข้ามาของกรรมาธิการ
ฝ่ายพรรคเพื่อร่างคล้ายเช่นนี้ จนกระทั่งเป็นรัฐสภาแล้วไม่ได้เป็นสมาชิกสภา
บัณฑิตแล้วก็เป็นกรรมาธิการที่ผู้ลงนามขอความไว้วางใจจากสภาฯ ไม่ได้ เห็นว่า
ในบางเรื่องในบางกรณีซึ่งมีความเป็นคดีเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงได้ยก
ขึ้นมาเขียนไว้ให้สำหรับที่ประชุมก็ได้อภิปรายกันในสภาเดิมผลที่จะเห็นควรอย่างไร
อันนี้สมาชิกประเภทที่ ๒ ก็ได้ให้ของแทน เพื่อที่ความครบถ้วนไม่ให้เกิดความสงสัยในข้อไป
จะขอคัดออก และให้ท่านแปรมติไว้ตามข้อไป ในที่ร่างไม่ถนัด

ในเรื่องที่ ๕ ในสารสภาที่ข้อ ๕ มีชื่อว่า สภาอาวุโสประกอบด้วยสมาชิก
ซึ่งรวมรวบเลือกตัวแทนของกษัตริย์เลือกตั้ง หรือเป็นการเลือกตั้ง ๕ คน ไม่มีการ
แต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ ผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี และมีคุณวุฒิ
หรือความชำนาญในราชการ ความอันนี้สภาผู้ร่างเองได้บรรยายไว้มาว่าความของกรร
มาธิการกรรมาธิการต่าง ๆ ว่าระบอบสภาละก็ สภาที่ ๒ ซึ่งทำอย่างนี้เพื่อให้เห็นสง่างามอัน
เป็นสารสภาละก็ ที่จะมุ่งเลี้ยงกันมากจะไปมุ่งเลี้ยงกันในกรรมาธิการทั่วไป ควรจะมา
เลี้ยงกันในสภาที่กล่าว ขันทีเราเองสิ่งจริงใจเห็นจะได้เป็นสาระสำคัญขึ้นมาเรื่องมุ่งเลี้ยงกัน
ในสภา แต่อย่างไรก็ดีสมาชิกประเภทที่ ๒ ไม่มีความห่วงใยอย่างไรเลย ขอโทษ ท่าน
อย่าจะแปรมติอย่างไรก็ได้

แล้วความสำคัญอีกข้อหนึ่งที่ว่าว่าในวันก่อนที่ออกว่า รัฐธรรมนูญนี้ให้เข้าไปโดย
รับก่อนเห็นจะมีเรื่องไขว้วงเวียน อันนี้ก็ได้โอกาสที่จะให้ เจริญมัตถ์ได้ และท่านก็โดยมาก
เมื่อเห็นว่ามีข้อต่าง ๆ ความอันนี้ ก็เขียนอธิบายด้วย ความจริงที่ว่า จนที่เป็น
กรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญหรือได้มีโอกาสนี้ประชุมใน ๒๗ คน มีเจ้ากระทรวงมหาดไทย
ได้เขียนกฎหมายมา ๔๒ ปีแล้วท่าน และอยู่ในวิชากฎหมายมา ๔๒ ปี ท่านทำงานอายุ ๒๐
ปี เดือนอายุ ๑๑ ปีแล้วออกก่อนสงครามถึงก็ ๑๕ ปี แล้วนายวิชาญ บุณย อายุ ๗๗ ปี

ท่านทั้งสามนี้ได้รับรู้กฎหมายและก็ได้พิจารณาจิตใจความทรงจำรัฐธรรมนูญแล้วกันมา อย่าง
พูดถึงตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้าทำงานเมื่ออายุ ๒7 ปี เดือนมี ๒๕ ปีแล้ว แล้วเขาเขียน
เมื่อปี ๒๕๓๘ หนังสือแล้วมาเรียกเวลานี้ และนอกจากนี้ข้าพเจ้าเอาเด็กแรกเราชื่อ
ท้ายเขาตั้งเป็นประธานกรรมการ ข้าพเจ้าไม่ไล่และเว้นหน้าของข้าพเจ้าที่จะไป
เรียนตามผู้ใหญ่ถ้าเป็นรัฐธรรมนูญแล้ว ๒๕ ปีที่ ข้าพเจ้านี้ ในการแก้ไขทุกตามตลอดถึง
มาตรา ๒๒ และส่วนที่ให้ความเห็นเป็นอย่างดี จึงให้รูปปรองปรองกันมาด้วยกัน เพราะ
ฉะนั้นจนกล่าวนี้ มาซึ่งบุคคลที่เรียกอยู่ในการร่างนั้นแล้ว ไปเมื่อปี ๒๕ ปีที่เขียนรัฐธรรมนูญ
และสมัยที่ข้าพเจ้าเขียนชื่อนี้ ข้าพเจ้าเรียนมาก่อนแล้วเป็นเจ้าหน้าที่มา และก็ได้มาทำ
มาเห็นการเป็นไปนั้นและข้อเท็จจริงมาตั้งแต่ ๒๕ ปี เมื่อมีความพอใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้า
คิดว่าควรที่จะเรียนมาแต่ยังไม่ไปทำด้วยเพราะข้าพเจ้า และ ๒๕ ปีที่ ข้าพเจ้านี้ ก็ได้
คิดวิธีคิดเรื่องไม่เรื่องสำคัญ ๆ อย่างมาของ มา ท่านนี้ไปช่วยแก้ไขจึงกับแก้ไข
เสด็จเจ้านายมาประชุมจึงเป็นการไม่ไปไป การแก้ไขนั้น เพราะฉะนั้นจึงมีเรื่อง
ทราบว่าควรทำรัฐธรรมนูญเสนอขึ้นมาไปให้ทำด้วยเพราะจึงไป จึงจึงขมิ้นกับคนระดม
ใจโดย ข้อความที่เขียนก่อนรัฐธรรมนูญนี้ มีเสนอเข้ามา ในสภาเมื่อ ๒๕ ก่อน
เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๘ จนถึง วันที่ ๒๕ เดือนที่เดือน ๒๕ ปี ว่าข้าพเจ้า
จำนวนในของกฎหมาย ๒๕ ปี มาถึงเวลานี้ ข้าพเจ้ามีข้อเสนอมานว่าข้าพเจ้าขอ ๒๕
คือตั้งแต่ ๒๕ ปีแล้ว เพราะฉะนั้นคนที่เขาเขียนมาแล้วให้ไปจนถึง
เจ้านายทั้งสามนี้ ๒๕ กรกฎาคม เป็นวันที่ ๒๕ เดือนนี้ ข้าพเจ้าไม่ไปเรียน อีก ๒๕
นี่ก็ไปแล้ว ข้าพเจ้าขอใจเท่านั้น

เพราะฉะนั้นเรื่องความ มา ถึงใจของข้าพเจ้าโดย มาจากในระเทศที่ ๒
มีความเห็นเช่นนี้ มาในส่วนที่ร่างมา ซึ่งผู้ที่มีข้าพเจ้าขอไปก่อนนี้ไปประชุมที่ทราบ
ว่า ในการนี้ให้ รัฐสภาว่าเมื่อตอนกลาง มาแล้วผู้ใด ว่ามาเมื่อสมัยผู้ใดที่ของมาอีก

ประมุขที่ ๒ ที่เสนอเรื่องเข้าว่า เปรอญะมีในคอนนี้มันเจ้าจึงขยให้
วางตักกร รึในร่างรัฐธรรมนูมให้สภนี้ เจ้าให้ช่วย ๒ นี้ มีพระแก้วบุรีปัฐรัฐธรรมนูม
แห่งราชอาณาจักรไทยคือให้เป็นประมุขวิไลของสมมุติ โดยยกเสียดเขตภาค
ไม่มีสมาชิกประเภทที่ ๒ โดยไม่มีสภา ๒ สภา เป็นหลักประการ การที่สภา ๒ สภา
เพราะเหตุว่าเป็น องค์ผู้มั่งคั่ง เมื่อกรรมนิการ ๒๒ สมมุติ เจ้าเอ็งได้มีโอกาสเป็น
ประธานกรรมนิการในขณะนั้น ก็ให้รุ่งเรืองกันเป็นเวลานาน ซึ่งจึงว่าถ้าที่ระมุขใน
สภนี้สภนี้จึงเป็นประการใด ถึงขนาดเอ็งเองกับในสภา ๒ เจ้าเจ้าเห็นว่ารันเป็นหรือ
รุ่งเรืองกันมาก เพราะฉะนั้นเมื่อแห่งความบริสุทธิ์มาถึงว่าเรานี้ก็คงการอะไร
ควรระกึ่งกันเองกับกันแก่กันเป็นต้นไม่ว่าจะเอาสภาเดียวหรือสองสภา

ส่วนเหตุที่ว่าทำไมในสมัยที่ประมุขที่ ๒ จึงได้ถอดเข้ามายอมรับเป็นเจ้าของร่าง
เขียนเอง ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นฐานะของสมมุติ เจ้าเจ้าเอ็งได้ดูของแปลว ซึ่งเห็นนัก
ศึกษาในของกฎหมายรัฐธรรมนูม และเคยเป็นหมั่งงานในสภา ๒ นั้น และเป็นเสนาธิการ
และไม่พินาศเมืองนอกก็ในเรื่องนั้นกรรัฐธรรมนูม และ เป็นผู้ถือการ เป็นสมาชิกประเภทที่ ๒
พูดให้ท่านถึงเพื่อระไกรั้งใจของท่าบาง แต่เนื่องพหุความดุของแปลวแล้ว ข้าพเจ้าใคร
ขอจึงยอมท่านประมุขสภา ๒ ให้เริ่มท่านนายกรัฐมนตรีซึ่งท่านได้เป็นผู้ให้กำเนิดใน
การที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูม และช่วยส่งไซพระความชาวให้สภา ๒ ถึงการฉาวินิจฉัย บัดนี้
ข้าพเจ้าขอเป็นเสนาธิการพล ทหารเคียวคือ เล็กประเภทที่ ๒ และก็มีสองสภา ว่าท่านจะมี
ความเข้มประการใด ขอเป็นดูของแปลว ๓

นายทองเปลว หลกภูมิ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ก่อนหน้าที่เราจะได้อภิปรายมติสภาในเรื่องร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขใหม่ ข้าพเจ้าขอถามพระเอกด้วยความเข้าใจว่ามีท่านสมาชิกทั้งหลายผู้มีเกียรติสักเล็กน้อย เพราะเหตุว่าในชั้นพิจารณาเมื่อวันก่อนนั้นได้รับคำอธิบายคร่าวๆของนายหนึ่งอภิปรายคำนำของคณะฯ ว่า ก็มีความเพราะอะไรมาตรา ๒ ประการที่ ๒ จึงถือโอกาสเข้ามาเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข ๑ ฉบับๆ ก็เป็นการช่วยชิงฉวยโอกาสขณะนั้น ด้วยเหตุนี้ขอละโคโยตีเมื่อวันที่เสาร์ที่แล้วมาท่านนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นสมาชิกประเภทที่ ๑ ได้เปรียบพรรคสมาชิกประเภทที่ ๒ ประชุมเพื่อปรึกษาความเข้าใจและเพื่อจะหาทางปรองดองในเรื่องหลักการทั้งที่ท่านประธานกรรมการได้กล่าวเมื่อคืนนั้น เพราะอย่างยิ่งก่อนหน้าที่เราจะได้เข้าเป็นพิจารณาในสภาเรื่องหลักการของรัฐธรรมนูญนั้น โดยที่หรือกล่าวมาของบรรดาท่านสมาชิกบางคนที่สมาชิกประเภทที่ ๒ นั้นอาจจะได้เล่นกะหลุกในอุบายหรืออย่างอื่นอย่างใด จึงได้เสนอขึ้นมาเป็นสภาอาวุโสในที่นี้ หรือเสนอให้มีสภาอาวุโสในที่นี้ ในเรื่องนี้ท่านเจ้าโลว์ที่จะอภิปรายโดยเผด็จะในสภาอย่างอื่นที่เกี่ยวกับที่จะเอาไปเลือกปฏิบัติเฉพาะกาลที่จะให้สมาชิกประเภทที่ ๒ เขมตกอยู่ในละวังนี้สักเล็กน้อย

ท่านทั้งหลาย ท่านสมาชิกประเภทที่ ๑ ทั้งหลายซึ่งเข้ามาใหม่บ้าง ท่านอาจจะยังไม่ทราบเรื่องราวแต่เดิมบ้างว่า คณะสมาชิกประเภทที่ ๒ ได้มีอายุมาแล้ว ๑๐ ปี ความหนักแน่นเพราะเหตุนี้เพราะอะไร และข้าพเจ้าก็ไม่โทษท่านว่าในการที่ท่านไม่ทราบว่าคุณไม่จริงมีการอยู่ถึง ๑๐ ปีเจนนั่นจึงได้เกิดขึ้น และได้ประนีประนอมพวกเรา ข้าพเจ้าโลว์จะเอาหลักฐานซึ่งปรากฏเป็นรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและเป็นเอกสารซึ่งเก็บในสภาผู้แทนราษฎรมานำขึ้นไว้ ท่านทราบสักเล็กน้อยเพื่อเป็นเครื่องประจักษ์ให้เห็นเจตนาอันบริสุทธิ์ของสมาชิกประเภทที่ ๒ ในการจัดการทั้งหลาย

ท่านคงจะจำได้ว่า เมื่อ ๑๐ ปีก่อนนั้น เมื่ออายุของสมาชิกประเภทที่ ๒ สิ้นสุด

ลงในขณะนั้น ได้มีการขอลายหน้าวิกประเภทที่ ๒ ออกมาอีก ๑๐ ปี ขณะนั้น
ข้าพเจ้าเองไม่ได้เป็นสมาชิกประเภทที่ ๒ แต่ข้าพเจ้าได้ถือค่าอายุประเภท
ฝรั่งเศษ ข้าพเจ้าในขณะนั้นเมื่อได้ข่าวว่ายังมีสิทธิ์ที่ข้าพเจ้าว่าสมาชิกประเภท
ที่ ๒ นั้น เป็นผู้มีจะค่าอายุตัวเองเป็นการเห็นแก่ตัว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึง
ได้ประมาณในหนังสือคำขอร้องข้าพเจ้าที่ส่งขึ้นเพื่อรับบริเตนเอก แต่รับมา
เมื่อสองสามเดือนนี้ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกประเภทที่ ๒ ในชั้น
แรกข้าพเจ้าไม่รับ เพราะข้าพเจ้าสนใจในการที่จะลดประมาณเช่นเดียวกับสมาชิก
ประเภทที่ ๒ อื่น ๆ ว่าคล้าย ๆ กันเป็นผู้ดวงอำนาจ แต่เมื่อข้าพเจ้ามาพบลูก
รายนการกรมรฐสภา ฯ และจึงทราบที่ปรากฏในสภา ฯ แล้ว กลับปรากฏว่า
ในเวลาอันได้สมาชิกประเภทที่ ๑ คือท่านขุนบุรีตการกติกาคือเป็นผู้ สอนคดี
และมีสมาชิกประเภทที่ ๑ อีกนั้นแล้วรวมตัวกัน ๒๖ นาย ซึ่งในปัจจุบันนี้
บางท่านก็ได้เป็นรัฐมนตรีทั้งใกล้ ๆ ข้าพเจ้านี้ก็หลายคน ในครั้งกระนั้น เหตุผล
ซึ่งท่านขุนบุรีตการ ฯ ได้อภิปรายท่านก็อ้างว่า โดยที่มติมหาชนต้องการที่จะให้มี
สมาชิกประเภทที่ ๒ คือไป ที่ข้าพเจ้าถามมติมหาชนมาพูดก็เพราะว่าเมื่อข้าพเจ้า
จะเข้ามาที่นั้นก็มติมหาชนบิดเอาไว้อีกเหมือนกับว่า มติมหาชนต้องการสภาเดียว
และเมื่อเดือนก่อนเราก็เห็นมติมหาชนบิดเอาไว้ทั้งไปว่า ต้องการท่านหลวง
เป็นนายกรัฐมนตรี และเวลานี้ก็มีมติมหาชนอีกว่าต้องการมีสภาเดียว ถ้าหาก
ว่าทั้งนี้มติมหาชนเขื่อนเกิดมีว่า ต้องการเสียด้วยเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว ข้าพเจ้า
อดลจะถามท่านนายกรัฐมนตรีว่า มติมหาชนอย่างนั้นจะเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าจึง
ขอฝากข้อสงสัยแก่ผู้ใดที่ท่านนายกรัฐมนตรีว่า ไม่กระระวังมติมหาชนเช่นนี้สักหน่อย โดย
เฉพาะอย่างยิ่งท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ควรจะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ
คุมมติมหาชนนั้น เพราะอาจจะเป็นมติของเพียงสองท่านหรือสามท่านเท่านั้น ไม่ใ้

18 ลานคน

ในขณะนั้น เมื่อมีการอภิปรายกัน ในคำอภิปรายนั้นผู้เสนอต้องการจะให้
 สมาชิกประเภทที่ 2 ปีคอายุต่อไปอีก 10 ปีขึ้น โจทย์กล่าวอ้างข้อความหลายประการ
 ด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าพเจ้าได้จะเรียนให้ท่านทราบสักเล็กน้อย คือว่าใน
 การที่เสนอแก้ไขข้ออายุ 10 ปีนั้น เหตุผลที่ให้อ้าง เป็นส่วนใหญ่ในครั้งนั้นก็ให้อ้าง
 ประณามการนิโทษกษัตริย์ราชกุมาร การใช้วิธีรวบรวมสมญา มาตรา ยิ่งกว่านั้นยังได้มี
 การประณามพวกกบฏ 2476 ซึ่งเวลานี้ก็ได้รับพระราชทานอภัยโทษแล้ว ข้าพเจ้า
 ขอฝากให้ท่านผู้ที่ได้รับพระราชทานนิโทษกรรมไว้เป็นที่ระลึกว่า ในครั้งกระนั้นเขา
 ประณามอย่างไร และอ้างว่าเป็นมิดิทานด้วย เหตุผลอย่างนี้จึงได้มีการยึดขยายบท
 เฉพาะกาลออกจนอีก 10 ปี แต่ครั้งกระนั้นถ้าไปอยู่ในรายงานการประชุมสภาฯ แล้ว
 จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 13 นายที่คัดค้านไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าขอออก
 นามเพื่อเป็นเกียรติประวัติของผู้ที่กล้าทำกล้าค้านคือ นายทองอินทร์ นายเตียง และ
 นายทอง กันหาธรรม และจากการคัดค้านของท่านทั้ง 3 คนนั้น จึงเป็นเหตุให้ข้าพเจ้า
 สันนิษฐานหรือสงสัยเกิดความสงสัยอยู่ว่า ด้วยเหตุผลอย่างนี้แหละข้าพเจ้าจึง
 รู้สึกประหลาดใจเป็นอย่างยิ่งว่า ก็ด้วยมิดิทานนี้จึงให้ออกสมาชิกประเภทที่ 2
 อายุอีก 10 ปีเช่นนั้น ข้อนั้นทำไมจึงจะมาประณามอีกแล้วว่ามิดิทานนี้เพื่อให้อายุ
 เป็นของชั่วแล้วทำไม ข้าพเจ้าได้จะวินิจฉัยท่านสมาชิกประเภทที่ 1 ซึ่งหลายได้
 เห็นอกเห็นใจพวกเรามากว่า เวลานี้ไม่มีคนสงสัยประการใด ยิ่งกว่านั้นข้าพเจ้าได้
 ที่จะเรียนให้ท่านทราบต่อไป เพราะมีเสียงว่า สมาชิกประเภทที่ 2 นั้นจะอยู่เพื่อสนับสนุน
 ผู้เกิดการหรือการเนติการ ข้าพเจ้าได้จะขอแจ้งในตอนนี้นักเล็กน้อยก็คือว่า ใ
 สมัยหนึ่งท่านจงจำได้ ข้าพเจ้าขอโทษที่จะคงกล่าวนาม คือในสมัยรัฐบาลท่านจอมพล
 ในขณะนั้นเนื่องจากการกระทำของท่านจอมพลบางอย่างซึ่งไม่เป็นหัวใจของราษฎร ข้าพ

เองซึ่งเป็นเลขาธิการสภา ฯ ในขณะนั้น ได้ชักชวนสมาชิกประเภทที่ ๑ และประเภท
ที่ ๒ ให้มีระบวนการกระทำของจอมพล แปลกพิบูลย์สมาชิกประเภทที่ ๑ ได้มีความ
ไปรายให้แก่ผู้มีอำนาจในขณะนั้น ซึ่งขณะนั้นหลักฐานกำลังจะปรากฏในศาลอาชญากรรม
สงคราม และนี่ท่านจะว่าสมาชิกประเภทที่ ๒ สนับสนุนมติขี้เกีจอกหรือ ขอให้
เห็นใจเราบ้าง ถ้อยเหตุผลที่ว่าทำไมสมาชิกประเภทที่ ๒ จึงมาว่าจึงเสนอว่า
พระราชาธิบดีรัฐธรรมนูญตนเองนั้น อัจฉริยะเข้าใจว่าคงจะเป็นเรื่องนี้จะได้รับความ
เห็นอกเห็นใจจากท่านสมาชิกประเภทที่ ๑ บ้าง ไม่ใช่เราข่วงจึง แต่เราต้องการมือ
ขบถขึ้น เพราะเห็นว่าไหน ๆ เราก็จะต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ วางรากฐานเป็นระบอบ
ประชาธิปไตยกันแล้ว เราจึงได้รับเอาเรื่องของคณะกรรมการซึ่งได้ตั้งขึ้นในสมัยท่าน
หลวง และต่อมาท่านเสนาบดีและท่านหัวต่าง ๆ เหล่านั้นเข้ามาเป็นร่างและเสนอเข้ามา
เสีย ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะเหตุว่าในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นจำเป็นต้องได้รับความ
เห็นชอบของสมาชิกสภา ฯ ๓ ใน ๔ และถ้าหากว่าสมาชิกประเภทที่ ๒ ได้ร่วมมือร่วม
แรงร่วมใจในการที่จะเสนอเข้ามาเห็นนั้นแล้ว และเราก็รู้ผู้ว่าสมาชิกประเภทที่ ๑
ก็อยากที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ เมื่อเป็นเช่นนั้นก็เพื่อที่จะรุ่งโรจน์ให้ทุกชนสมาชิกทั้งสองประเภท
ได้มาชนกันและทำให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญของเราเป็นไปสมกับความตั้งใจและอุดมคติ
ของเรา

นี่ก็เป็นเหตุเฉพาะในเรื่องการตั้งสภาเดียวหรือสองสถานนั้น เฉพาะ
อย่างยิ่งในสมัยซึ่งท่านหลวงเป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการตั้งกรมการขึ้น ๒๗ นาย พิจาร
ณาในขณะนั้น ข้าพเจ้าเองคนเดียวเป็นราษฎรซึ่งได้รับเลือกเป็นกรมการเข้ามา
เพราะข้าพเจ้ายังไม่เคยเป็นสมาชิกสภา ฯ มีเหตุในเรื่องสภาเดียวหรือสองสถาน ใน
ขณะนั้นพวกที่เห็นความเห็นไปในทางสภาเดียวก็หาเหตุผลที่จะกล่าวอ้างว่า เป็นการรักษา
เอกภาพการบริหารที่จะให้ประเทศชาติได้รอดพ้น ถือว่าทำงานได้เร็วทันที่ซึ่งไม่ได้แก่

สภาพที่วอกแวกนี้ ความเห็นในทางสองสภา ก็ให้พิจารณาโดยรอบคอบสุ่มกว่า เมื่อเราเลิก
สมาธิประเทศที่ ๒ แล้ว เราก็ปล่อยให้มันมาฝึกประเทศเดียวและมีสภาเดียวเช่นนี้อาจ
จะเกิดขึ้นภายใต้ จึงควรวางหลักประกันไว้สำหรับประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
นับแต่ที่ยกมาอ้างในครั้งนั้นเราว่าประเทศไทยเป็นประเทศราชอาณานิคมโดยพระมหากษัตริย์
ซึ่งเป็นพระมหากษัตริย์กับสภาเดียวแล้ว เห็นเป็นขั้นในกรณีสมเด็จพระปกเกล้า พระเจ้าแผ่นดิน
เมื่อถูกสภา ฯ โยนร่างกฎหมายซึ่งท่านได้วิพากษ์มาแล้วยื่นขึ้นไปทำให้พระมหากษัตริย์
ต้องทรงสละราชสมบัติ ก็แล้วแต่ก็เขาเราก็จะต้องมีพระมหากษัตริย์สละราชสมบัติทุกปีก็ไม่
ไหวแน่และข้าพเจ้าว่าเป็นเช่นนั้นจริง ๆ แล้ว ข้าพเจ้าก็ห่วงและเกรงว่าพระบรมจักรีวงศ์
จะหวาดกลัวพระมหากษัตริย์กันอย่างมาก เพราะเหตุว่าจะไม่มีใครกล้ารับ เพราะรับไปสภา
ไม่เห็นด้วยแล้วจะออกมาจากราษฎรสมมติเรื่อย ๆ โดยที่ประเทศเราเป็นราชอาณาจักร
เช่นนี้เราควรจะมีเครื่องมือน่าอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นเรื่องกึ่งพระระหว่างสภาผู้แทนราษฎร
กับพระมหากษัตริย์เสีย ในกิจการนี้ เกิดข้อขัดแย้งกันขึ้นอันจะทำให้พระมหากษัตริย์
ทรงเสื่อมเสียพระเกียรติยศ และทรงเสียพระทัยในทางธนะซึ่งอาจจะเกิดเป็นบ่อนทำลาย
เมืองใหม่ได้อีก ก็คิดว่าจะเอาสภาอาวุโสเป็นกั้น เป็นบันไดขั้นแรก

บันไดขั้นที่ ๒ โดยเฉพาะในเรื่องระบอบประชาธิปไตยนั้น เราก็พิจารณาเหมือน
กันว่า ในประเทศที่ถือระบอบประชาธิปไตยนั้น บางประเทศเขาก็มีสภาเดียว บางประเทศ
ก็มีสองสภา ทั้งประเทศที่มีสภาเดียวตามประวัติศาสตร์การปกครองของโลกได้เริ่มต้นมา
จากตั้งคณะราษฎรรวมโลกครั้งที่แล้ว เมื่อ ค.ศ. 1๘14 - 1๘1๖ ในขณะนั้นประเทศ
เล็ก ๆ หนึ่งได้แยกออกจากอำนาจของประเทศใหญ่ ๆ หรือออกจากอิทธิพลต่าง ๆ ได้ตั้ง
เป็นประเทศขึ้น แต่การปกครองของเขาเวลานั้นเป็นการปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประ
ชากรวมที่เป็นหัวหน้า เขาจึงได้เลือกตั้งสภาเพียงสภาเดียว ประเทศต่าง ๆ นั้นก็มี
อีกเช่น อิตาลี เนเธอร์แลนด์ และประเทศสเปนและออสเตรีย และบางประเทศ

แต่ภายหลังจาก ค.ศ. 1๖3๖ แล้วได้เกิดวิกฤติทางการเมือง เนื่องจากนักหาแหลมบอลข่าน ทะเลบอลติก และบัลแกเรียในเรื่องสิทธิเบ็ดเตล็ดของสหนิบาตบ้าง ฟาสซิสต์บ้าง ได้เข้าไปครอบงำ ประเทศต่าง ๆ เหล่านั้น ผลสุดท้ายก็หันเหเปลี่ยนแปลงไป บางประเทศก็หันไปทางสหนิบาต และ ฟาสซิสต์ แต่บางประเทศเห็นว่าถ้าจะเป็นนาซีหรือฟาสซิสต์จะเกิดขึ้นคราวใด จึงเปลี่ยนแปลงเป็น ๒ สภาเสียคือเซกโกสโลวาเกีย ซึ่งท่าน มาสลิค เป็นประธานาธิบดีในครั้งนั้นได้เปลี่ยนจากสภา เดียวเป็น ๒ สภา และบางประเทศในอเมริกาใต้ประเทศที่มีสภาพก็เกิดวิกฤติ เช่น เม็กซิโก เดียกกับมอซ ๆ ก็หันมาหาสภา ๒ สภา ผลสุดท้ายตามระบบ ๒ สภาจะเห็นว่า ความบวชวิชาศสตร์ ของ ๒ สภา เข้าสู่สหพันธ์ () ซึ่งเป็นมูลฐานเดิมของสภาสูงก็เป็นสภา ผู้แทนของพวกชนบทและนายทุนหรือเจ้าขุนมูลนายเพื่อจะรักษาประโยชน์ของเขาไว้ ส่วน สภาผู้แทนก็เป็นสภาที่รักษาประโยชน์ของประชาชนทั่วไป ถึงแม้ว่านั่นก็ตาม ในบรรดาประเทศ ทั้งหลายที่ถือระบอบประชาธิปไตยและเป็นประเทศใหญ่ ๆ ในโลกนั้น ก็เห็นว่าตัวอย่างซึ่งประเทศ ฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ. 17๘๙ แล้ว จึงได้เลือกจัดระบอบประชาธิปไตยเป็น ๒ สภาเหมือนกัน แต่ ขณะนั้นระบอบประชาธิปไตยของฝรั่งเศสก็ล้ม ๆ ตอน ๆ ไม่ค่อยแน่นอนนัก เนื่องจากการช่วงชิง อำนาจ แต่ภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๓ ซึ่งถือว่าเป็นฉบับถาวรที่จะเป็นฉบับสุดท้ายเมื่อ เร็ว ๆ นั้น ก็มีสภา ชีเนค () เหมือนกัน ถึงแม้ว่าในประเทศซึ่งมีการปกครองแบบ ระบอบาธิปไตย เช่น สหพันธรัฐอเมริกา ก็มีสภา ชีเนค หรือสภาสูงสำหรับเป็นเครื่องมือช่วยเหลือ ในการบริหารและเป็นเครื่องมือยังในการร่างกฎหมายของสภาล่างเหมือนกัน สวิตเซอร์แลนด์ ก็เหมือนกันมี ๒ สภา

ที่มีบัลแกเรียถึงประเทศไทยเรานี้บ้าง เราเป็นประเทศซึ่งมีรัฐธรรมนูญใหม่ ๆ และสหประชาชาติหรือทั่วโลกกำลังจะจัดดูเราว่าเราจะมีการรัฐธรรมนูญอย่างไร บัดนี้เวลานี้ ซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจว่าท่านนายกรัฐมนตรีจะต้องขอให้แตกก็คือว่า เราจะเอาอย่างไรในร่างรัฐธรรมนูญ

ของเรา เพราะถ้าหากว่าท่านจะไม่เห็นด้วยในระบบ ๒ สภาแล้วก็เป็นหน้าที่ของท่านที่จะต้องแถลง หรือถ้าท่านเห็นด้วยในระบบสภาเดียวแล้วท่านก็ต้องแถลง และเรื่องนี้จะแตกหักไป เพราะเกี่ยวกับความรับผิดชอบของท่านโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือการ เข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ ประเทศไทยเรายังไม่ได้ถูกยอมรับเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ และถ้าเราจะเป็นสมาชิกของสหประชาชาติได้นั้นก็เฉพาะแต่ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิก

ที่นี้เราลองหันไปย้อนดูประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกสหประชาชาติบ้างว่าเราจะมีระบบสภาที่สภา สภาเดียวหรือสองสภา ถ้าดู ๓๗ ประเทศซึ่งเป็นสมาชิกสหประชาชาติเวลานี้แล้ว ทุกประเทศมี ๒ สภาทั้งสิ้น เมื่อเร็ว ๆ นี้เสนอซึ่งมีสภาเดียวเสนอขึ้นไปเป็นสมาชิกสหประชาชาติ แต่ผลสุดท้ายสหประชาชาติไม่ยอมรับเสนอเป็นสมาชิก จึงเป็นมีมติที่น่าคำนึงยิ่ง

บัดนี้หากต่อไป หลังจากเราเซ็นสัตยาสนธิสัญญาและเรากำลังร้องเรียนจะเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติเพื่อสวัสดิภาพของประชาชนและเอกราชของชาติ ก็เป็นหน้าที่ของท่านนายกรัฐมนตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่งซึ่งถือว่าเป็นนายอธิบดี หรือถือว่าเป็นผู้ที่มีเสียงมากในสภาจะวินิจฉัย ท่านจะให้สมาชิกสภาประเภทที่ ๒ เป็นผู้วินิจฉัยแต่อย่างเดียวกันเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่าในคำแถลงของท่านนายกรัฐมนตรีนี้ ก็แถลงเป็นการผูกมัดใจตัวเองว่าจะต้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ได้ ที่มีเงื่อนไขความขัดแย้งระหว่างประเภทที่ ๑ กับประเภทที่ ๒ ซึ่งจะก่อให้เกิดร่างรัฐธรรมนูญนี้กลายออกไปไม่ได้แล้ว หากเข้าท่านนายกรัฐมนตรี จะต้องลาออกรับผิดชอบตามวิถีทางรัฐธรรมนูญในระบอบการ เมืองประชาธิปไตย ท่านจะปล่อยให้เป็นอย่างนั้นหรือ เพราะฉะนั้นเวลานี้ท่านสมาชิกประเภทที่ ๑ ก็มีหัวหน้าคณะรัฐบาลแล้ว ท่านหัวหน้าคณะรัฐบาลก็ควร จะแสดงความคิดเห็นมาตัดสินลง ไปอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะท่านประธาน

สภาสมาชิกบระเภทที่ 2 ท่านก็ได้มีมติยืนยันความเห็นชอบจากสมาชิกบระเภทที่ 2 แล้วว่า จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ มติใหม่ของท่านนายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นสมาชิกบระเภทที่ 1 ควรที่จะให้สมาชิกบระเภทที่ 1 ทาทางบรของคองกับสมาชิกบระเภทที่ 2 บ้าง ถ้ามีจะนั้นแล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่าร่างพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญนี้จะไม่ออกไปได้ และเมื่อจะไม่ออกไปแล้วก็จะไม่ใช่เป็นความผิดของสมาชิกบระเภทที่ 2 ผลสุดท้ายฐานะของรัฐบาลจะเป็นอย่างไรเมื่อท่านได้แถลงนโยบายเป็นนโยบายสำคัญซึ่งจะต้องถูกพันความรับผิดชอบในทางการเมืองอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าท่านนายกรัฐมนตรีควรจะให้มีการทาความเข้าใจกับสมาชิกบระเภทที่ 1 บ้าง

ที่นี้มติหาในเรื่องอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวกับมติหา 7 ข้อ ที่บระฉานกร มาหา

การได้เสนอไปเมื่อตะกี้ว่า สมาชิกบระเภทที่ 2 ไม่ยอมที่จะตกลงให้มีการแก้ไข เพราะจะใบเบรลลัทธิได้ในชั้นกรมาหาการ แต่ทางบระเภทที่ 2 เพียงแต่ขอให้นับว่ามีสภาอาวุโสไว้เท่านั้น เมื่อเรื่องเป็นเช่นนี้แล้วก็หมายความว่าในระหว่างสมาชิกบระเภทที่ 1 กับบระเภทที่ 2 ก็อาจจะเดินเข้ามาพบกันในช่วงทางได้แล้ว และความใคร่หรือความกระหายของเราในการที่จะแก้รัฐธรรมนูญก็อาจจะสำเร็จได้โดยเร็วร้อย

ข้าพเจ้าเข้าใจว่าที่ข้าพเจ้าอธิบายมานี้มันก็เพื่อจะขจัดความข้องใจของ

สมาชิกบระเภทที่ 1 บางคนในการที่เข้าใจผิดในคัวหรือการกระทำของสมาชิกบระเภทที่ 2 มติสมาชิกบระเภทที่ 2 ก็อ่อนให้ท่านแล้ว แต่ไม่ใช่ถกสัวท่าน เป็นการอ่อนมาพบทนทางความ สำเร็จเพื่อใหักิจกรบ้านเมืองของชาติเป็นไปคามความบระสงค์ของเรา เพื่อจะเห็นชาติบ้านเมืองเป็นบระชาธิปไตยและมีคัวเจริญทันสมัยมบระเทศอื่นเขา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าท่านสมาชิกบระเภทที่ 1 ก็ควรที่จะอ่อนเข้ามาและเมื่อเราอ่อนเข้ามาแล้วก็พบทางซึ่งความสำเรัจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญของเราจะนับนี้

15.05 น.

พ.ศ. คง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี : ที่ข้าพเจ้าลุกขึ้นพูดในครั้งนี้อาจจะขอเรียนเสียก่อนว่าในฐานะที่เป็นรัฐบาล ข้าพเจ้าได้ตั้งมติแล้วว่าจะไม่เข้าเกี่ยวข้องกับเรื่องบ้นหาแก้ไขรัฐธรรมนูญ หากไม่ถึงไม่เกี่ยวข้อง ก็เพราะเหตุที่ว่าถ้าเราจะถือกรมระเบียบในต่างประเทศทั่ว ๆ ไปแล้ว ถ้ารัฐบาลเข้าเกี่ยวข้องกับเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว ถ้าเรามีพรรคอย่างต่างประเทศ การแก้ไขรัฐธรรมนูญก็ได้รับประโยชน์แก่ต่างประเทศ รัฐบาลเพราะจะมีเสียงข้างมากในสภา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่ยอมให้เป็นการครหาภายในของประเทศ และโดยเฉพาะก็ถือระเบียบของในต่างประเทศ ถึงว่าเราจะไม่มีการเพิ่มเติมเพิ่มเติม ข้างเจ้าก็อยากจะถือระเบียบอย่างนั้นเพื่อประโยชน์ของการต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเช่นนั้นแล้วขอให้ถือว่าบรรดาสมาชิกของรัฐบาลทุกท่านจะลุกขึ้นอภิปรายอย่างไรก็ดีเป็นการอภิปรายในคำสมาธิกร อย่างที่ข้าพเจ้าลุกขึ้นพูดก็พูดในฐานะสมาชิก ถ้าไม่อย่างนั้นละก็ความชาวสะอากมันจะมีความครหา ในแง่ เอทีเค () ก็ไม่มีใครติเตือน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะเรียนอย่างนี้ว่า การที่เราพูดนี้ไปกันนี้ หากไม่เราจึงหันมามองจะเห็นเสียเวลาเราเปล่า ๆ เวลาของเรามีน้อย ข้าพเจ้าอยากจะว่าอย่างนั้น ไม่ใช่เวลาของเรามีเท่าไร ๆ แต่ข้าพเจ้าอยากจะขอให้สมาชิกประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ได้พิจารณา ไม่ใช่ว่าแยกพวกขอความกรุณาอย่างนี้ ถ้าเราแยกพวกเราเอง ข้าพเจ้าออกหรืออยู่ไม่สำคัญ แต่อยากให้เห็นรัฐธรรมนูญได้เปลี่ยนแปลงเสีย หากไม่ข้าพเจ้าจึงอยากเห็นจะให้พูดทีหลัง บ้นหาที่วิจิตรเราวิจิตรหากความเหมาะสมของเหตุเป็นใหญ่ ท่านจะเป็นสมาชิกประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 ก็ตาม ประเภทที่ 1 เราควรเลือกมา ประเภทที่ 2 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ แ่่งทั้ง ทั้งสองท่านต้องรับผิดชอบในการ เป็นใบของประเทศอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ เพราะฉะนั้นขอความกรุณาอย่าถือว่าพวกนั้นพวกนี้ คือสภานี้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่อง

บัตินาแก้ไขคดีแบบลงรัฐวิธร รมนูญนี้ให้เป็นผลสำเร็จ ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของข้าพเจ้าเท่านั้น
เป็นนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ข้าพเจ้านั่ง เป็นนายกรัฐมนตรีไม่ใช่เป็นหัวหน้าสำคัญของประเทศ เป็น
บัตินาสำคัญของการทำงานข้าพเจ้าจะออกวันนี่พรุ่งนี้ก็ไม่เกี่ยวกับเรื่องอะไร แต่บัตินา
รัฐวิธร รมนูญขอให้สมาชิกทั้งสองประเภทที่ใดนี่ถือว่าเป็นของสำคัญ ทำไมข้าพเจ้าถึงเห็นว่ารัฐ-
บัตินาข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบต่อกัน และได้รับความไว้วางใจจากท่านและได้รับความไว้วาง
ใจจากพระมหากษัตริย์แล้วข้าพเจ้าพร้อม คาบิเนต เสร็จแล้ว ทำไมมาวางนโยบายสำคัญที่สุด
เรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ นี้จะมองเห็นได้ว่าทำไมข้าพเจ้าคิดอยู่ที่นี่ ถ้าข้าพเจ้าหวังในการ
นั่งเก้าอี้เป็นนายกรัฐมนตรีแล้วข้าพเจ้าไม่ไปนั้น เพราะเป็นของไม่แน่นอนอาจจะเป็นอย่างไ
ก็ได้ แต่ข้าพเจ้าต้องใส่ เพราะเหตุไร เพราะเหตุว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ที่จะนำเราเข้ามาในวงเวียนร้อย ไม่ใช่ของเราข้างเดียวของต่างประเทศด้วย ท่านจะเห็น
ว่าเมื่อครั้งข้าพเจ้าเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นข้าพเจ้าไปปรึกษาเรื่องนี้กับผู้สำเร็จราชการแทน
พระองค์ในสมัยทรงดำรงรัฐวิธร รมนูญ ท่านผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ก็ได้ให้ความเห็นอย่างนี้
ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย ข้าพเจ้าได้เขียนหนังสือถึงผู้ก่อการ ระวีจึงไม่ให้กระทบกระเทือนทุกคน
ว่าท่านพร้อมหรือยังที่จะเลิกทะเลาะเพาะกาล พร้อมหรือยังที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ ก็ไม่มีผู้ก่อ
การและสมาชิกประเภทที่ ๒ ที่คอยขัดข้องบอกว่าไม่ยอม แต่ครั้งนั้นไม่ใช่ข้าพเจ้าเป็นเจ้า
ของเสีย ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ก่อการก็ตาม ข้าพเจ้าไม่ใช่เป็นเจ้าของเรื่องคนเดียว
เมื่ออย่างนั้นข้าพเจ้าได้ทราบความเห็นของเขา เขามองว่าโดยจริงใจ ข้าพเจ้าก็ดำเนินการ
การ ข้าพเจ้าระวีจึง เพราะเห็นสับสนแรก และระวีจึงจนบัดนี้ ข้าพเจ้าระวีจึงมีหน้าที่ต่างประเทศ
อันนี้ถ้าสมาชิกสภาเห็นยกแล้ว ข้าพเจ้ายุบสโมสรคณะราษฎร เสีย และข้าพเจ้าไม่ชี้แจงที่สโมสร
คณะราษฎรว่าการที่ข้าพเจ้ายุบสโมสรคณะราษฎร ครั้งกระนั้นเพื่อประโยชน์ในการ ล้วงหน้า คือ
เราคาดการ ล้วงหน้าในเวลานี้จะเป็นอย่างไร แล้วสมาชิกสโมสรคณะราษฎรครั้งนี้กับประชุม

เคย เมื่อเขื่อนั้นแล้วเราก็จะคงโหวตกัน เช่นสตีชอะไรต่าง ๆ ก็คงเขินไปก่อน
 ซึ่งเราคงทำอะไรโหวใครไม่ได้ เมื่อยุบสภาแล้วสภานี้ก็ไม่มี ระหว่างนั้นก็คงใจ
 กันในมรณาทน์ที่เรียนรัฐกฎหมาย ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบ แต่ทราบว่า จะเสนอเนเนลิส
 () ข้าพเจ้าก็ไม่เขินก็เรียนรู้ในระหว่างนั้นข้าพเจ้าก็ถามว่าใครจะ
 เป็นคนเสนอสภาไปแล้ว รัฐบาลก็เป็นรัฐบาลแคเทคเกอร์ ()
 แล้วใคร เป็นคนเสนอ เป็นลิส ก็สงสัยเรื่องโลก () ในที่สุดก็มีประชุม
 มรณะที่ ๒ และผู้ก่อการทั้งหมดก็พูดถึงเรื่องนี้ ข้าพเจ้าเป็นคนแนะนำในครั้งนั้น
 บอกว่ารัฐบาลใหม่จะเป็นใครก็ไม่มี จะยอมเสนอพระราชบัญญัติขึ้นหรือไม่ก็ไม่มีทราบ
 เพราะต่างคนต่างไม่รู้ว่าจะใครจะเป็นรัฐบาลใหม่ เพราะสภากำลังเลือกตั้งอยู่ ข้าพเจ้า
 บอกว่าทางที่ดีที่สุดให้มรณะที่ ๒ เป็นผู้เสนอ เพราะว่าเราเองเราพร้อมแล้วได้
 ดำเนินเสร็จแล้วบอกว่าควรแก้และจะลาออกหมด ให้มรณะที่ ๒ เสนอเสียแล้วเรา
 ก็ตั้งกรมการขึ้นชุดหนึ่ง ก็เห็นด้วยก็ตั้งกรมการชุดหนึ่ง มีเจ้าคุณมาน ๗ ครั้งก่อน
 ข้าพเจ้าอยู่ในนั้นด้วย แต่ไม่ได้เข้ามรณะมิวเลือกตั้งเสียก็เลยเสร็จ เมื่อเสร็จเรื่อง
 แล้วพอถึงตอนนี้จะให้รัฐบาลข้าพเจ้าเสนอก็ไม่ถูก คือเอาเรื่องของคนอื่นมาทำ เขา
 ก็เปรียบของของคนอื่นมาทำก็ไม่ถูก ก็มีมรณะที่ ๒ ลงทุนลงแรงกัน หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ๗
 ทำทั้งกลางวงกลางคืน อย่างที่ท่านสมาชิกที่นั่งอยู่หน้าก็เห็นอยู่แล้ว ก็เปรียบคนเหล่านี้
 ควรจะคงอยู่กับเจ้าของเรื่องของเราที่พวกท่านเสนอ เหมือนอย่างสมาชิกเสนอเรื่อง
 อะไรหลายเรื่องที่ข้าพเจ้ารับแล้ว อย่างคุณเลื่อนเสนอก็มียุทธการใหญ่เราก็ได้เคียงกัน
 ในหลักการ อย่าไปสงสัยอะไรเลย เพราะว่าไม่มีเคลือบ () แล้วสอาคด้วย
 กันทั้งสองฝ่าย เป็นหน้าที่ของสมาชิกคงพิจารณา ทั้งสภาคงพิจารณาว่า หลักการ
 ที่บอกว่าจะ สภา ควรหรือไม่ควร ยกเลิกเพราะกาลควรหรือไม่ควรก็เห็นว่าควร
 ทั้งนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีใครได้เคียงละ ยกเลิกมาหา ๑๑ ควรหรือไม่ก็ได้เคียง

ว่าควรหรือไม่ควร พูดอันใดก็ฟังกันไม่ เมื่อได้หลักการแล้วก็นอนให้เขา ตื่นให้เขา
 ไม่ต้องปวดหัวกรรมาธิการก็โง่ไปให้ เราจะ ได้ทำงานอันใดไม่ นอนกรรมาธิการที่พูด
 ที่สภาหรือสภาเดียว ถ้าเขาเจ๋งของงานนั้น มีหน้าที่สองตัวเราว่าเป็นหลักการ
 สองตัว—ก็ไปเสียงกันที่นั่น เมื่อเสียงกันเสร็จแล้ว พูดว่าดีไม่ดีกว่าแล้ว เมื่อแล้ว
 ก็สรุปกันกับบอกว่า ถ้าเขาตรงเวลาใดในดีก็เลือกเวลาเราดี ก็ให้เสร็จแล้ว
 กรมการจะได้อ่างอะไรมา เราไม่ควรจะเลือกเวลาข้างต้นเพราะเรามีเรื่องขึ้นคิด
 และที่จะนำข้อความเกี่ยวกับของประจวบ นานกรรมาธิการจะเป็นอะไรก็ตามจากไหนก็
 ข้างเด็ก เสียงกึ่งในหลักการกันแล้วกัน เมื่อเสียงกันไม่เสร็จแล้วเราก็จะไปกรมการ
 ถ้าถามว่าทำไมต้องเลือกเวลา เสียงกึ่งในนี้ ว่าเขาทำกันด้วย เมื่อเสียงกันไม่แล้ว
 เราจะไปให้หลักการแล้วเขาเลือกเวลาไม่ได้ มันก็พูดกรมการที่เราส่งเขาไป กรม
 การจะไปเดินแนวความงุ่มง่าม แล้วเราก็ไปเสียงกันเรา นานกรรมาธิการจะเป็นอะไรก็ตาม
 จะเลือกในหรือคนเลือกก็ตาม ถ้าคนในเราไม่ชอบ ก็บอกว่า ดีไม่ชอบ แต่ไป ขึ้นไม่
 ใจว่าใจ หรือถ้าเป็นคนนอก เราไม่ชอบใจ เราก็ไม่รับ เช่นนี้จะเลือกกันเรื่องขึ้นทำไม่
 ของสภา หรือสภาเดียวหรือขึ้นเมื่อข้างนี้เท่านั้น ถ้าเขาเจ๋งว่า ถ้าท่านสมาชิก
 กิจการ—ในแง่ของข้าพเจ้าแล้ว ถ้าไม่มีก็ถึงเรื่องนั้นว่าจะเลือกหรือเลือกนอก นอกเวลา
 แล้วก็จะเลือกหรือเลือกนอกข้างนั้น และเป็นเรื่องที่ข้างหนึ่ง เป็นหน้าที่ของท่านทั้งประเภท
 นี้ และประเภทที่ ๑ เป็นหน้าที่ของท่านที่จะกิจการเราเรื่องอื่น ไม่เป็นเรื่องอันบุคคล ถึงคน
 นี้ก็จะพูดอะไรบ้าง ถ้าไม่บ้าง ก็ต้องเรียบ ต้องเถียงข้างข้าพเจ้า เมื่อใครเลือก ถ้าเขา
 ดีกว่าเรา เราเขาแต่เรื่องที่ทำกันนั้นก็ให้เสร็จเร็วขึ้น เพราะฉะนั้นก็อาจก็ไม่เป็นเรื่อง
 และข้าพเจ้าหากจะบอกท่านสมาชิกว่า ก็ท่านสมาชิกบางท่านบอกว่า รัฐสภา มันก็รัฐสภา
 มีรัฐสภา มันหรือเลือกคำว่ารัฐสภาเสีย

ข้าพเจ้าขอแสดงความดีใจอย่างไรในเรื่องสภาเดียวของสภา ข้าพเจ้า

บ้าง ขอให้ทำในเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอะไรก็ได้ ถ้าจะว่ากันก็ทางหนังสือพิมพ์
จะเห็นข่าวลงคำในก็ได้ ถ้ามีกระดาษพอ เพราะฉะนั้นเราควรจะเรียนสมาชิกทุกท่านว่า
ที่พวกเจ้าเสนอนี้ก็ค่อนข้าง ๆ ไม่เห็นสมควรเมื่อเทียบกับราคาซึ่งพวก ข้าราชการ - ๒๕ - ๒๖ มี จะที่
จริง ๆ เรืองอำนาจในทางคดี หรืออะไรก็ได้เหมือนกัน ๆ ไม่ ว่าแต่เห็นว่าช่วงนี้เป็น
พอ ไปได้ (Safe Side) ที่พูดแล้วก็น่าจะไปวางตอนเย็น หรือวางตอน
ไหนก็ได้ก็ได้ เพราะฉะนั้นเราควรจะเรียนต่อท่านสมาชิกทุกท่านนี้.

ว่ากรรมวิเศษไม่ว่าจะ ถูกขโมยก็ได้อะไรไป เมื่อได้ขโมยก็กรรมวิเศษนี้ให้เขา ขโมยไปเขา
 ไม่ถือโทษหรือกรรมวิเศษก็เช่นไม่ถือ เพราะได้ทำงานอื่นอะไร ขโมยก็กรรมวิเศษก็ถูกขโมย
 ก็ไม่เสียหายหรือการเดียว ข้าพเจ้าเข้าใจอย่างนั้น มีเหตุอันหนึ่งว่าเราว่าเป็นขโมยก็กรรม
 วิเศษนี้—ก็ไปเจองานที่ใหม่ เมื่อเจองานก็เร่ร่อนแล้ว ถูกขโมยก็เช่นขโมยแล้ว เมื่อแล้ว
 ก็ไม่รู้ว่ามีอันไหนแล้ว ข้าพเจ้าจะลงมือทำในทันทีก็เสียเวลาเราอีก ก็คือเร่ร่อนแล้ว
 กรรมวิเศษจะได้ว่างละไม่มา เราไม่คิดจะเสียเวลาอย่างนั้นเพราะเรามีเรื่องอื่นคิด
 และเรื่องอื่นมีความคิดกรรมวิเศษของประชาชน นายกรัฐมนตรีจะเป็นกรรมวิเศษจากไหนก็
 ข้างเด็ก เจ็ดงกนีในขโมยก็เหมือนกัน เมื่อเจ็ดงกนีในนี้เร่ร่อนแล้วเราก็จะได้ทำกรรม
 วิเศษบ้างเห็นว่าจะของขโมยกรรม วิเศษก็ไม่มี ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย เมื่อเจ็ดงกนีในนี้แล้ว
 เราจะไปขโมยก็กรรมวิเศษก็เขาเคยคิดจะเอาไปขโมย คือในทำกรรมวิเศษที่เราจะเอาไป กรรม-
 วิเศษจะไปเดินแนวความรูปร่าง แล้วเราก็ไม่เสียขโมยเขา นายกรัฐมนตรีจะเป็นในขโมย
 จะเป็นคนในหรือคนนอกก็ตาม ถ้าคนในเราไม่ยอม ก็บอกว่า ขโมยขโมยนะ แต่ไม่ ขโมย
 ไว้วางใจ หรือถ้าเป็นคนนอก เราไม่ยอมใจ เราไม่รับ เช่นนี้จะเกิดกรรมวิเศษขึ้นหรือไม่
 ของสภา หรือสภาเดียวหรืออันนั้นเหมือนกัน ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ถ้าท่านสมาชิก
 สภาจะเอาในทำกรรมวิเศษแล้ว จะไม่คิดถึงเรื่องมันว่าจะเป็นคนหรือคนนอก พวกเรา
 แล้วก็จะเป็นคนหรือคนนอกอย่างนั้น และเหมือนกันที่ต่างหนึ่ง เหมือนกันที่ของทำหนังสือประเภท
 ที่ ๑ และประเภทที่ ๒ เหมือนกันที่ของทำหนังสือประเภทที่ ๑ ไม่ใช่เรื่องตัวบุคคล ถึงคน
 นั้นจะถูกขโมยไปบ้าง ถ้าไม่บ้าง ก็ต้องเจียม คั้งเจียมอย่างนั้นแล้ว เมื่อใครขโมย ข้าพเจ้า
 ก็หัวเราะ เราเอาแต่เรื่องดีที่ข้าพเจ้าก็จะได้เร่ร่อนเร่ร่อน เราจะไม่คิดขโมยก็ไปเป็นเรื่อง
 และข้าพเจ้าจะพูดว่าท่านสมาชิกว่า ถ้าท่านสมาชิกมาท่านบอกว่า รัฐสภา มีก็รัฐสภา
 นี้ก็รัฐสภา ก็หรือเล็กกว่ารัฐสภาเสีย

ข้าพเจ้าเองมีความเป็นอย่างไรในเรื่องสภาเถียงและของสภา ข้าพเจ้า

บ้าง กล่าวหาว่าไม่ในเรื่องส่วนชีวิตหรือทรัพย์สินอะไรก็ได้ ถ้าจะว่ากันก็ทางหนังสือพิมพ์
 หรือเรื่องข่าวเก่าๆก็ได้ อันมีระยะเวลาพอ เพราะฉะนั้นเราจึงเห็นว่าเรื่องความผิดทุกข้อที่ว่า
 นี้จะเข้าสมมติโทษ ๗ ไม่ เห็นผิดแต่ก็มีผลผูกมัดจำจำคุก อายุ ๑๐ - ๑๕ ปี หรือ
 อดับ หรือจำคุกตลอดชีวิตก็ได้หรือไม่ก็ได้ แต่โทษ ๗ ไม่ ว่าแต่เป็นว่าส่วนนี้เห็น
 แล โทษ (Safe Side) นี้โทษ แล้วโทษก็ยังไม่ระบอบเดิม หรือระบอบ
 โทษใหม่ก็ได้ เพราะฉะนั้นเราจึงเห็นว่าความผิดทุกข้อข้างนี้.

๒๖. ๑ พิจารณาแบบประชาสงเคราะห์ : บัดนี้ท่านผู้เสนอซึ่งได้พูดแทนท่านผู้เสนอทั้งหมดได้
 เสนอข้อคิดเห็นหลักการ ๗ ข้อมาเป็นข้อเดียวกันคือว่า ให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็น
 ประชาธิปไตยอันสมบูรณ์โดยยกเลิกคณะพระมหากษัตริย์ในรัฐธรรมนูญ ไม่มีสมาชิกประเภทที่ ๒
 ให้มีสภา ๒ สภาเป็นหลักประกัน แล้วและกำหนดอายุในรัฐประหารเป็นสมาชิกสภา ๗ ก็ได้ถือปริยาย
 แสดงความคิดเห็นว่า ท่านผู้ใดจะชักชวนหลักการที่เสนอมาในข้อนี้ต่อไปอีกก็ขอขึ้น

๒๖. ๒๑ ๒.

นายอุสิต มุทธธรรม (พรวิบูลย์) : ข้าพเจ้าเข้ามาขึ้นพูดในเวลาที่ไม่ได้
 ถึงกับว่าจะถกกันหลักการที่เสนอมาโดยทีเดียว แต่มีข้อสงสัยและแปลกใจอยู่บางประการ
 ใครจะเรียกถามให้ด้วยหลักการซึ่งได้เสนอมาในข้อนี้ สำหรับบริการอธิบายเท่าที่ข้าพเจ้า
 ได้ฟัง ๆ มาตลอดตั้งแต่เข้ามา ความรู้สึกอยู่ว่าหลักการที่เราได้ไปไม่สมบูรณ์การมี ๔ - ๕
 ชั้นได้ทำให้ความแรงถึงเคยยกข้อสงสัยมาช่วยกันบ้าง โดยจะเข้เข้ามาบอกได้อธิบาย
 ได้ทุกเท่าทำให้เราหัวเราะที่เข้บ้างก็ทำให้เราอารมณ์ขันบ้าง แต่ในการที่อารมณ์ขัน
 ด้วยหนึ่งท่านผู้เสนอได้พูดพวกซึ่งมาจึงสมาชิกประเภท ๑ ผู้หนึ่ง ข้าพเจ้าขอถือโอกาส
 และขอประณามข้อกล่าวให้โดยผู้สันทนอบหนึ่ง รู้สึกว่าท่านสมาชิกบางประเภท ๒ ท่าน
 ผู้หนึ่งนั้นใจและสติที่ถูกต้องสงสัยว่าสมาชิกประเภทที่ ๑ จะกินแขนงแดงใจหรือไม่ไว้วางใจ
 เป็นเรื่องว่าจะกล่าวอย่างนั้นอย่างนี้ ความจริงข้าพเจ้าคิดว่าท่านมีใจไปเอง จักหาก
 ว่าเราจะเคารพงานการประมุขจริงที่แล้วมาท่านผู้สันทนอบใหม่แล้วจะเห็นว่าสมมาสถิต
 เกิดขึ้นทุกที่ที่สมาชิกประเภท ๒ ที่ผู้ซึ่งด้วยที่เห็นนี้ ข้าพเจ้าคนหนึ่งไม่ได้สติก็สามึก
 เสนอว่าท่านประเภท ๒ และผู้กล่าวได้ทำการปกครองระบอบนี้มาให้เรา ท่านอย่างถาวร
 เลขเราจะไม่ทำให้ความผิดอย่างมากมาย ๆ นี้ ๒๑๒๓ บิสมาร์คได้ถูกออกไปจากคณะรัฐบาล
 ของเยอรมัน แต่ท่านเองก็เห็นว่า *เราจะไปไหนต่อไป หรือ*

เราไม่ทำอะไร เราที่ยังเคารพบุคคลท่านเสมอ เพราะฉะนั้นขอให้เราทุกคน
 เห็นใจท่าน บัญชีของท่าน แต่ว่าเป้าหมายในเรื่องหลักการอันใหม่ก็คือ ข้าพเจ้าขอขอบคุณ
 ท่านผู้เสนอเป็นอย่างมากที่ได้กรุณาพบกับเรา นายสมชาติต่างเห็นจะได้ คือว่า
 หลักการ ที่มีท่านสมาชิกผู้เยี่ยมเยียนซึ่งหมายถึงจะรับร่างรัฐธรรมนูญในทันที แต่
 นั้นแหละเรื่อง ๒ สภาฯ ที่ยังรู้สึกเป็นจุดกลางดวงใจอยู่ ที่มีความแตกต่างอยู่
 เพราะยังไม่ได้บอกว่าเป็นสภาเดียวมา ๑๓ ปีแล้วทำไมอยู่ ๆ จะมี ๒ สภา คือ
 อย่างที่ท่านผู้เสนออ้างเป็นต้นมากในเรื่อง ๒ สภาฯ ใ้ว่า ผู้ช้อใจพอใจความว่า เรา
 ต้องการเป็นสมาชิกแห่งสหประชาชาตินี้ต้องการมี ๒ สภา แต่ที่ท่านสมาชิกผู้เยี่ยมเยียน
 ทั้งหมด เรื่องการที่จะเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติได้หรือไม่ได้ข้าพเจ้ายังสงสัยมากว่า
 อยู่ที่รัฐธรรมนูญที่ท่านเห็นเองหรือ ที่พระถาวรทั้ง และอีกประการหนึ่งข้าพเจ้าอยากจะ
 เปรียบถามว่า ในเรื่องสหประชาชาติได้ถูกซึ่งสมาชิกอยู่ใน ~~ประเทศต่าง ๆ~~ ^{ในดินแดนต่าง ๆ} ที่ตนทราบ
 ก็ยิ่งกว่าข้าพเจ้า ในการเสนอประเทศใดประเทศหนึ่งเข้าเป็นภาคีแห่งสหประชาชาติ
 ต้องทำโดยขอแนะนำที่เดียววิถี เคาเนติก ซึ่งสมาชิกเดิมและสมาชิก ๕ ประเทศเป็นผู้
 จะเสนอได้ ซึ่งมีอังกฤษ ฝรั่งเศส อเมริกา จีน เป็นต้นซึ่งจะเสนอให้ท่าน
 เข้าสหประชาชาติได้ ก็มาพิจารณาจากที่หรือว่าจะเป็นตัวอย่างอ้างอิงไม่ให้เรากล่าวได้
 คือในประเศ ๒ สภา อย่างอเมริกา ๆ เขาเป็นวิธีนับถือเราใช้วิธีนับถือ ประเทศ
 อื่น ๆ ชาติ ๒ สภาอยู่อย่างเขาประเทศอังกฤษ ถึงอังกฤษเองก็เลือกในสภาสูงของเขา
 เขามีเพราะว่าท่านเป็นกิจการ เกือบท่านได้ทราบอะไรมามากกว่าข้าพเจ้า ทีเดียว
 ถึงคุณข้าพเจ้าไม่ได้พูดความเห็นของคุณข้าพเจ้า ขออ้างอิงตลอดกรวมกัน ท่าน
 ผู้เยี่ยมเยียนในเอกสารของอังกฤษเองว่า อังกฤษเลือกเห็นในเรื่องสภาสูง แต่ไม่รู้
 จะทำอย่างไรก็ต้องปล่อยไปอย่างนั้นเอง เมื่อปล่อยไปอย่างนั้นเขาก็ไม่ได้มีอำนาจสูง
 อย่างที่เสนอมาอย่างในร่างนี้ ท่านคงจำได้ว่าในปี ๑๙๖๑ สภาอังกฤษเองก็มีพิธีกรรม บิลล์

คือสภาสูงเป็นศูนย์กลางที่แท้จริง ไม่ใช่มีอำนาจเด็ดขาดอย่างที่เสนอที่ ข้าพเจ้าไม่
 คงกล้าเข้าไม่ เพราะถ้าเราแปรพักตร์ได้ภายหลัง ข้าพเจ้าก็ประสงค์ว่าเราจะอะไร
 ที่เร ชาติสภาสูงเข้ามา ถ้าหากว่าเราจะเปรียบเทียบสหประชาชาติ ๖ ประเทศก็คือ อังกฤษ
 เป็นประเทศที่มี ๕ สภา สำหรับประเทศอื่น ๆ เรายังคงจำข้าพเจ้าว่าไม่ถือถือสภา ๕
 สภาสำหรับประเทศรัฐเซียจำไม่ถือถือสภาเดียว ในประเทศฝรั่งเศสมีทั้งรายใหญ่ ทั้ง
 จากการ (ที่ไม่เป็นแบบลงครั้งสุดท้าย ฝรั่งเศสซึ่งเคยมี ๕ สภา ๆ ก็กลับมีสภาเดียว
 ที่สภาของฝรั่งเศส ท่านยอมรับว่าข้าพเจ้า ในเมื่อมีเป็น ๓ ใน ๖ สภาเดียว
 และที่เมื่อมี ๓ ก็ไม่มีระบอบ ๕ สภา ๆ อย่างเช่นเรา ทำไมเราถึงอยากเอาระบอบ
 ชนิดนี้มาใช้ข้าพเจ้ายังตั้งใจสงสัยอยู่ และความจริงท่านแก้หลักการใหม่และที่ซึ่ง
 จะยกขึ้นครั้งทางแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่าคงจะเต็มใจดูกรับหลักการ แต่ขออีกหน่อยว่า
 เหตุผลที่อ้างมาในการที่สภา ๕ สภายังเป็นที่ยึดถืออยู่ ที่เคยเปลี่ยนแปลงไปไม่ทำ
 จะยึดอะไรเป็นหลัก แต่ข้าพเจ้าที่ของท่านที่จะพยายามดูให้เราเข้าใจว่าควรใช้สภา
 ๕ สภา ในเมื่อเร ชาติสภาเดียวมาแล้ว ๑๓ ปี.

16.33 น.

พระยามาฆวราชเสวี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ตามที่มีสมาชิกบอกว
 เร ชาติสภาเดียวมา ๑๓ ปีแล้วเราเปลี่ยนเป็น ๕ สภาทำไม ข้าพเจ้าขอตอบแต่เพียงว่า
 สภาที่ท่านตั้งอยู่ ณที่ที่ราษฎร เลือกเข้ามาอัน ๆ หรือ ๆ มีคนเข้ามา รวมระบอบกันทำ
 กัน ที่ท่านตั้งอยู่โดยที่ไม่ว่าจะยกด้วยราษฎร เลือกมาส่วนหนึ่งและทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้า ๆ ถังมาอีกส่วนหนึ่งประกอบกันเข้า การที่มีองค์การรวมกัน ๖ องค์เช่นนี้ ถ้าจะ
 พูดตามหลักแล้ว ไม่ใช่สภาเดียวท่าน มี ๕ สภา แต่รวมกันอยู่ในชื่อสภาเดียว ที่ท่าน
 มีหลักประเภทนี้ในใจที่ถือถือ เรายังถือว่าประเภทที่ ๒ นี้แหละเป็นหลักประเภทนี้ แต่เมื่อคิดหลัก
 ประเภทนี้ ออกแล้วก็ไม่เป็นหลักประเภทนี้อย่างอื่นแตกต่างจาก ๕ สภา ข้าพเจ้าเห็นว่าได้เท่านี้

แต่ข้าพเจ้าเข้าใจว่าประเพณีมี ๒ สถาน ประเพณีใหม่เท่านั้นประเพณีเก่าที่ข้าพเจ้า
ไม่ทราบคิดว่าจะมีอย่างไร แต่สำหรับกิจการของเมืองใหม่เราสมควรจะเป็นอย่างไร
ข้าพเจ้าอยากจะทำในหน้าที่ที่ข้าพเจ้าได้ในกฎหมายเขียนมาว่า ๑๑ ปีก่อนที่ข้าพเจ้า
เราควรจะมี ๑ สถานหรือไม่

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : การจัดการก็จะขึ้นอยู่กับว่าขอให้แก่ใจหรือไม่
ส่วนประเพณี ๑ สถาน ฯ ขาดก็ภายหลัง เมื่อขอมให้ใหม่ใหม่แล้วก็จะยอมรับหลักการ
ที่มีหรือไม่

15.34 11.

นายโชติ คุ้มพันธ์ (พระนคร) : เรื่องใหม่ยังไม่เข้าใจว่าการที่จะรับหลักการ
ใหม่ ๑ สถานให้หมายความว่าสภาจะรองรับหลักการก่อน ก่อนการที่จะแก้ไขใหม่แก้ไข
ก็อยู่ในลำดับจะเดิม มีหน้าที่เราพูดกันอยู่เวลานี้ทั้ง 7 หลักการที่มีปัญหาสำคัญที่สุดคือ ๑
สภา ฯ

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : ใน 7 หลักการมีหลายข้อด้วยกันไม่เฉพาะ ๑
สภาเท่านั้น เพราะฉะนั้นเมื่อผู้เสนอขอแก้หลักการ เช่นนี้เราจะต้องพิจารณาเสียก่อนว่า
ยอมให้แก้หรือไม่ เมื่อขอมให้แก้แล้วเราก็ต้องพิจารณาข้อที่ยอมให้แก้เป็นหลักการใหม่

นายโชติ คุ้มพันธ์ (พระนคร) : ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรรับหลักการ เพราะ
เห็นว่าสิ่งที่ให้แก้หลักการเดียว หรือ ๑ สภาก็คือหลักการเดิม หลักการเดิมมีถึง 7
หลักการก็ย่อมแยกย่อยออกจาก 7 หลักการ ถ้าเรารับหลักการอื่นเท่าเดิมเรารับแก้หลักการ
เดิมที่แก้ไข เพราะฉะนั้นไม่ควรจะขอมให้แก้

15.36 11.

เจ้าพระยาพิชัยราชาเมศ (สมาชิกประเภทที่ ๑) : คือจะแก้ไขที่เรายัง
คิดประเด็นข้อแรกอยู่ อย่างเพิ่งไปเร็วเท่า คือประเด็นคนที่ผู้เสนอแก้ไข ก็ขอแก้หลักการ
7 ประการจึงได้เสนอไว้เมื่อวันแรกก็ให้เข้ามาเหลืออยู่แต่หลักการเดียว อย่างที่เสนออยู่

ในเวลาที่เหลือไม่ เกือบ เราคงจะว่าอะไรในแง่แล้วนะ เเล้วก็บอกไม่ก็ยังมีว่าร่างทรงระชาตคติ
 รัฐธรรมนูญที่จะรวมไว้พิจารณาหรือไม่ว่า ข้าพเจ้าเข้าใจอย่างนั้น ที่ท่านประธานถาม/
 เพราะฉะนั้นในที่นี้ว่าจะคัดค้านหรือไม่ แต่ความจริงข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็นอีก คือ
 ที่เขาบอกไม่เอา ๗ ข้อนี้ คือข้อต้นถึงที่ ๕ เมื่อได้มีการแก้ไขของกันเองที่นอกตัวร่าง
 ร่างและเข้าใจอย่างกว้างขวาง คือว่าในข้อที่แก้ไขก็มีที่ยกเว้น แต่หลักการที่เสนอขึ้นใหม่
 ที่ขอแก้ไขไม่แปรผันที่ในชั้นกรรมาธิการได้—แม้ว่างานของกรรมาธิการไว้แล้ว เพราะฉะนั้น
 ในข้อที่ข้าพเจ้าเห็นว่าจำเป็นการร่าง คือฉบับที่จะแก้ไขของกันเองที่ ๗ ข้อนี้ เราไม่
 เเล้วของกันเองที่กรรมาธิการ เเล้ว เเล้วข้อเดียว คือข้อเดียวเป็นหลักการที่แก้ไขของกัน
 เเล้วก็เห็นว่าสมควรจะหรือ ๒ ข้อ เพราะฉะนั้นก็ถูกเสนอจึงเอาไว้ไว้ในสภาที่แก้ไข
 เพราะฉะนั้นในเบื้องต้นคงอยู่ไม่ถูกที่ว่าอย่างถูกต้องเพราะเป็นที่ที่สภาเดียว ๒ ข้อยังไม่ถึง
 สักระยะเมื่อพิจารณาการของกันเองว่า ข้อนั้นที่เสนอขอแก้ไขหรือไม่ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่า
 สภาจะยอม เพราะข้อที่ ๕ ข้อที่ ๗ ข้อแล้ว ส่วนของร่างจะอภิปรายอย่างไร
 ก็ได้ และเมื่อผ่านสภาแล้วที่แก้หลักการ เเล้วของกันเองที่ ๗ ข้อที่ข้าพเจ้าบอกไว้
 แล้ว เราเริ่มพิจารณาต่อไปว่าหลักการใหม่โดยไม่ว่าไปถึงถึงหลักการเก่า แต่ส่วนร่างที่
 ถึงเป็นร่างที่แก้ไข ข้าพเจ้าขอเสนอด้วยจึงขอว่า เราควรจะต้องหลักการใหม่ แล้ว
 มาแก้ไขกัน/ แต่ข้าพเจ้าไม่ขอแก้หลักการใหม่ เพราะเห็นถึงของกันเองได้โดยวิธีพิจารณา
 ของสภาฯ เพราะสภาผู้ว่าราชการ ๗ ประการเขาก็แก้แล้วเป็นหลักการใหม่ เราควร
 จะแก้ไขแล้วหรือไม่ว่า เมื่อเขาแก้แล้วเราก็แก้ไขกันได้ แต่ถ้าใช้หลักการเก่าแก้ไขตามไม่เสียหาย
 กระไร เพราะแก้ไขแล้วจึงแก้ไขในประเด็นที่ข้าพเจ้าก็เห็นว่าเหมือนกันที่จะแก้กัน
 ง่าย เพราะฉะนั้นเราคงจะเสียก่อนว่าเราจะแก้หรือไม่

15.๓๐ น.

นายทอง คิมหาธรรม (แพร่) : ข้าพเจ้าไม่อยากจะเห็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

เป็นวิธีแก้ไขเป็นอย่างนี้สภาสงครามเห็นไม่แก้ไขแล้ว ในเมื่อประธานสภาฯ

เมื่อประเทศ ๒ แล้วยกเลิกการ เป็นสัจฉิ ๓ จะ เจ้าชองผู้เลือกใน เป็นหลักฐานบันทึก
ไว้ในรายงานว่า ผู้เป็นเจ้าของบริษัท ลงมาในคดีนี้จำยอมเกินกว่า ๔ ใน ๔ ไม่ได้คัดค้าน
ในคดีนี้ถือว่าเมื่อการ ยินยอมแล้วโดยปริยาย เมื่อคดีนี้เสร็จสิ้นไปแล้ว สภา ฯ จะ
ยอมให้แก้ไวยุติในสิ่งไม่มีผลทางจิตใจเพียงสิ้นเคย เจ้าเจ้าชองชองเสนอให้สภา ฯ
ลงมติว่าจะยกเลิกการพิพากษา ผู้ใดเห็นด้วยไม่ขอรับรอง

วิสัยคดีพิพากษา

คำกล่าวขอประจักษ์สภา ฯ : ในข้อสงสัยของคณะสมาชิกว่า สมาชิก
ประเทศ ๒ ที่ได้ออกมาที่ได้นับยอมในวารเลิกของเลิกการพิพากษาที่ ท่านผู้เสนอคดีได้กล่าว
แล้วว่ายินยอม เพราะเหตุนี้แต่ที่สืบสืบผูกคองแล้ว ในประเด็นนี้ไม่ทันเสนอให้
ลงมติให้ ขอให้ประจักษ์สภา ฯ ผู้ใดจะยอมมีใจผู้เสนอเลิกการพิพากษาที่เสนอได้ขอ
ได้โปรดลงมติให้

สมาชิกยกมือพร้อมเสียง

คำกล่าวขอประจักษ์สภา ฯ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น
โดยไม่สมาชิกยกมือ

ขุดสารแทนประจักษ์สภา ฯ : เพราะจะเห็น ประเด็นข้อไม่ข้อให้พิจารณา
ในเลิกการเลิกพิพากษา ผู้ใดไม่เห็นด้วยกับเลิกการ ยินยอมให้ขอ

15.41 น. นายโชติ คุ้มพันธ์ (ประธาน) : ถกกันเจ้าชองเจ้าชองใจ

สมาชิกประเทศ ๓ จะเดาอย่างนี้ถึงท่านผู้กล่าวให้ใจกว้างขวางที่ได้พูดเมื่อพูดขึ้นคือก่อน
แล้วว่า ลวดกลองบางส่วนมีความประสงค์ที่จะเป็นกระดานขาว ถัดกันและเพราะกลอง
และฆ้อง 11 แห่งนี้ ซึ่งข้อนี้ไม่และถ้อย ความจริงรัฐธรรมนูสได้เราสร้างมาเมื่อ
ปี ๒475 แล้วเราก็ได้มาในทางวิญญูการจ่ายเสียงส่งต่อในประจักษ์สภา ฯ เป็นประจักษ์
จับโดย ในบางจริงนี้เราได้ชักชวนให้ประจักษ์สภา ฯ มาถามว่า เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์

เมื่อเราเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่จะเคารพรัฐธรรมนูญ
 และมีที่ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้สัตยาบันไว้ว่าเมื่อครบ ๑๐ ปีแล้วจะเลิกหมดเพราะกาล
 ที่นี้เป็นความจริงแห่งสมาชิกประเภท ๒ ก็โดยหลักแล้วเมื่อเห็นว่า ท่านเอง (ผู้มี) ได้รับความ
 บวกรวมจะถอดออกหมดเพราะกาล หากเขียนว่าสมาชิกประเภท ๑ สักก็จะเป็นการ
 ทำตัวจริงใจจนคิดว่าท่านอาจจะถึงสิ่งใดก็ตามเจ้าไม่ทราบจะกล่าว แล้วว่าคนที่ถึง
 เวลาที่พ้นสมาชิกประเภทที่ ๒ จะแสดงใจออกกว้างขวางว่า เมื่อเราจะได้รัฐธรรมนูญ
 ฉบับนี้มีจุดอยู่ที่แล้วเพราะเหตุใดเราจึงไม่รักษาคำที่สัญญาของเรา ก็เมื่อครบ ๑๐ เรา
 เลิกหมดเพราะกาล ถ้าเราเลิกหมดเพราะกาลและปล่อยให้ประชาชนเกิดคั้งประชาชน
 เข้ามาใหม่ได้ตั้งสิ่งหรือแสดงความคิดเห็นของตนว่าจะเอาสภาเดียวหรือ ๒ สภา ๕
 สภา ๑๐ สภาจะนิยามกว่าหรือ อย่างที่ท่านประธานกรรมการกล่าวไว้ ที่อะไรในที่
 เช็ก แลนด์ มาลาบาร์ คือมีถูกกล่าวถึงกันและกัน ก็ท่านใหม่มาหมายความว่าที่
 วิสลาอยู่เคยทำให้หาใจสภาเดียวไม่ เป็น ๒ สภา คือสมาชิกประเภท ๒ และสมาชิกประเภท
 ๑ รวมกัน ถ้าเช่นนี้เราไม่ควรแก้หลักการในที่ ๒ สภาเพราะเหตุว่าเราทุกคนเมื่อท่าน
 ในการที่สมาชิกประเภท ๒ เพราะการที่มีสมาชิกประเภท ๒ เราถือว่าไม่เป็นที่ระ
 วมโดย เมื่อเป็นเช่นนี้เราจะเอาสภาสูงไว้ทำไมอีกแล้ว ยิ่งกว่านี้กล่าวกันว่า
 ในครั้งกรรมการและบางท่านกล่าวว่า การมีสภาเดียวคงไม่เป็น การจัดการ
 ได้งาน ข้าพเจ้าขอเรียนถามว่าดังเดิม ๒ สภาแยกออกจากกันที่ อังกฤษมีอยู่แต่จัดการ
 หรือไม่ว่า และอีกว่ามีที่นานและอีกให้เป็นอยู่แต่จัดการ หรือเปล่า มีคนอยู่แต่จัดการ ไม่
 อยู่มีสภาเดียวหรือ ๒ สภา อย่างจริงไม่เป็นแต่จัดการหรือเปล่า การที่ประชาชนมีความ
 อยู่ในสภาเดียวมาแล้ว และยังไม่ได้เคยที่ต่อรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้วจึง สอดเป็นอันหนึ่งเป็นอัน
 เป็น ๒ สภาเขาก็ใช้ตามสมาชิกทั้งหลายพิจารณาว่าสมควรหรือไม่ ข้าพเจ้าเองไม่ทราบ

มติของประชาชนในนครเวสต์ ๑ ได้เลือกกองมรดกที่ ๔ แยกออกไว้ ถ้าไม่มี
 ประชาชนว่าต้องการสภาเดียว และถ้าความเห็น ๒ สภาเสียง ๒ - ๑ คนเท่านั้นเอง
 เกือบเท่าที่ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรให้มีการแก้ไข ๒ สภา เราอยากจะทำข้อ
 ในบทเรียนเฉพาะเวลาและมาตรา ๑๑ ซึ่งมาตราที่ซึ่งใช้แก้ไขบทแก้ไข และ
 สมาชิกประเภท ๑ เท่านั้นที่จะแก้ไขอย่างไร้ที่สุดแล้วแต่ประชาชนจะเลือกเข้าเข้า
 มา การที่สมาชิกประเภทที่ ๒ จะซึ่งเสนอเวลาที่ที่ยอมรับตรา เพราะเมื่อว่าคนที่
 ก็ได้มีอยู่ถึงข้อบทลง-เช่นนี้แหละ คือว่าบทประเภท ๒ นั้นคนที่ได้คุมอำนาจไว้
 เราจะมีสิทธิ์ได้ ทุกสิ่งอย่างที่เราจะอยากจะทำในประเภทที่ ๒ ทั้งของมือได้ ชาวสลา
 จึงขอได้สิทธิ์ไว้ ๑๐ ปีก่อนไม่ขอยกให้ให้ชาวสลา และถ้าขอยกให้จวบเด็ก
 มรดกเฉพาะเวลาและมาตรา ๑๑ แล้วเป็น ๒ สภาที่มีข้อข้อปรกฏกวดเวลา และข้อ
 กรกฎกวดเวลาว่าบทของกรกฎอำนาจอย่างใดก็ตามอาจไว้ในรัฐสมมุติทุกที่ที่ว่ามี
 เมื่อประชาชนโดย แยกวงอำนาจสภาประเภท ๒ เท่านั้นที่อำนาจของประชาชนไว้.

18. 17 11.

เจ้าพระยาตรีภพวชิโรดม (สมาชิกประเภทที่ ๒) : เรื่องนี้เห็นว่าควร
 มีสภาเดียวหรือ ๒ สภาที่เห็นมีอำนาจสำคัญที่สุด และถดถอยกันเองอยู่ในร่างรัฐสมมุติ
 ในประเทศเราหรือประเทศอื่น เพราะเห็นเรื่องที่มีเหตุคนเอาใจไป เพราะจะเห็นเท่านั้นจะ
 ต้องได้รองลงและเสียใจให้ว่าเราจะการแก้ไขอย่างไหน เพราะคนที่เห็นโลกาสตอง
 เรอแล้ว ก็เราจะพูดกันในเรื่องที่ว่ารัฐสมมุติของเราในสมัยก่อนที่สภาเดียวแล้วก็ได้มี
 การลงมติที่ชวนให้มันมีรัฐสมมุติว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งอย่าง และถึงบุคคลจะต้อง
 ปฏิบัติตาม ที่นั้นคนมันได้ก็เพราะรัฐสมมุติว่าให้รัฐสมมุติจึงมีที่ที่หมายที่เขียน
 ไว้อย่างแจ้งชัดที่ว่าการแก้ไขรัฐสมมุตินี้ของพวักได้ คือในขณะนั้นเองไม่รู้ว่าที่เรามาทำ
 นี้มันไม่ใช่ว่ารัฐสมมุติได้ ถ้าเราเห็นชัดตามแล้วว่าเมื่อเข้าเป็นสมาชิกแล้วจะรักษา

จุดเดิม ถ้าพบเห็นหรือไม้เป็นเงาที่จุดเดิมนี้จะมีพระยานกัศปาลให้ว่า ถัดมาปี 2476 นี้
 เรื่องกะไรเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นจะลองเห็นใจ *สัตว์เร่ร่อน* ไร่ในไร่ข้าพเจ้า เห็นใจผู้
 ถัดมาพระนครจะอยู่ระรุมกันที่ ที่ในขณะนั้นเจ้าจะคิดถึงสกลาเลียวไว้ก่อนเพราะจะเป็น
 ลาว เจ้าจะรัก และเวลายอดเดิม และข้าพเจ้ามีความวิตกกับแล้วว่า เป็นรัฐกรรรมมุดจะมีข้าพเจ้าว่า
 เพราะมีพระบิดาภาวซึ่งจะรอดแต่เดิมนั้นในเวลา 10 ปี และข้าพเจ้าเห็นว่าที่ผู้ถกการ
 ของพระราชาชนกก็ได้โดยสูงหวังว่าถ้ารัฐกรรรมมุดมาสู่พระราชาชนกไทยก็มีความหมายมากแต่
 และกลัวว่าของพระราชาชนกของพระราชาชนกวิชัยเป็นความดี ซึ่งโดยหลังจากได้สรรเสริญว่า
 ในภาย เมื่อก่อนแต่สงครามของลงไม้โดยเรียบหรือที่สิ่งพระประเทศนั้นจะกลั่นของเคียด
 และจึงความหมาย ไม้ต้องดูอยู่ในใจโดยเฉย ยกตัวอย่างเช่นพระประเทศฝรั่งเศสไม่เข้าคุกก็
 ด้แต่ไม่เสียโดยไม้ของเคียดกับพระราชาชนกพระราชาชนก และท่านจะเห็นใจเขาว่า
 ในครั้งแรกนี้เขาต่อเป็นกับพระราชาชนก ว่ารัฐกรรรมมุดที่จะดำเนินไปโดยดีและเป็นการถูกต้อง
 ที่ได้มีพระเขต ๒ อยู่ พระเขต ๓ นี้ว่าเป็นที่เลี้ยงหรือเป็นสถานที่อยู่ก่อน เขาเป็นคนเห็นชอบ
 ถัดมาเขาก็ถึงมีการรับตัวว่ามีเหตุการณ์อยู่ชั่วเวลา 10 ปี ก็เห็นดีตา แต่กระทัตมีพระเขต
 ๓ ผู้ถกการอยู่ในสภาฯ ความยอมอยู่แล้ว ข้าพเจ้าเห็นหรือที่ถกดวงสกลาในปี 2476 นี้ ถ้า
 ไม้มีพระเขต ๒ ๓ อยู่แล้ว ได้ไปหรือพระราชาชนกแล้วจะรู้ก่อน เว้นว่าโดย จะโดยรัฐกรรรมมุดมา
 จนมาถึงที่ลางว่ารัฐกรรรมมุดจะไปกล่าวเป็นมาเร็วหรือจนแข็งนักก็ แต่ข้าพเจ้าเห็นเหตุการณ์ค่าเป็น
 มาจนถึงที่น่าที่ ยมาซึ่งพระเขต ๒ เสด็จไปให้แต่ผู้ซึ่งว่าขอเวลา 10 ปีแล้ว ซึ่งจะพูดแล้ว
 ลาวหรือในปี 2476 นี้ไม่มีความหมายอะไร ข้าพเจ้าเห็นด้วยว่าขอเวลา แต่อย่าให้เรากล่าว
 นี้เห็นว่าว่าไป ไม่ควรจนที่อีกและจะกล่าวอย่างนั้นว่าขอเวลาที่จะช่วยหาคะเข็น เวลาที่
 เห็นเวลาของพระราชาชนกใช้รัฐกรรรมมุดในเวลาสอง ๓ นั้นจะเพราะอะไรหรือ ขอให้ท่าน
 ถกดูซิ การที่เรามาใช้รัฐกรรรมมุดในเวลาที่ดีนั้นก็ยังมีกรรมกัน จะไม่แน่ใจในเวลาสองสาม
 จะไม่เพราะพระรัง แต่อย่างไรก็ตามถ้าเราไม่ยก-มีออกมาพูดถึง *พระรัง* จึงว่าผู้เคย

๑๐๐ บุคคลเห็นแก่ตนเห็น แต่เมื่อเขาได้ทราบ เขาจะพอใจที่จะสำเร็จโลกนี้ด้วยความดี ประสงค์
 เขาจะดะป็นข้าพเจ้าจึงขอวิงวอนท่านทั้งหลาย ทั้งประเทศ ๑ และประเทศ ๒ จึงคิดประโยชน์
 ของประเทศชาติให้ยิ่งในคิดว่าความดีของเราเป็นเอกเทศ คือเราต้องเอาใจเราเอาดี
 ใจเรา คือเราต้องเห็นใจเราบ้างว่า มีประเทศ ๒ ขณมณฑลลงมา ๗ ประเทศนี้ให้ไม่เฉียง
 ดันในธรรมการจึงได้ และถาวรสิ่งใดหรือเดี๋ยวอันเห็นใจกว้างขวางที่จะพบกับท่านเครื่อง
 ทางแล้ว เพราะฉะนั้นคิดว่าท่านจะรวมกับเราครึ่งทางใหม่ ๒ สภาเสียแล้วนั้นหาเป็น
 การง่าย ถ้าไปถึงกรมการกิจแล้วไม่ว่ากันในส่วนรายละเอียดที่ท่านจะต้องระลึกว่า
 รัฐธรรมนูญได้มาด้วยความยากลำบาก และทั้งนี้เป็นผู้ที่จะไม่ค่อยไป ไร้อ่อนผู้ ๆ ก็ไม่ค่อย
 ไปตามอนุสัญญารวม ก็ไม่รับทราบสัก สูงแล้วอนุสัญญารวม ก็เป็นธรรมการเองที่เราจะต้อง
 เป็นห่วงงอยู่ เพราะฉะนั้นหวังดีที่เราจะต้องคิดว่า ให้เขาใช้สภา ๒ สภาเล็กสำหรับตัว
 ของเขา ผู้ที่สนาธิปไตย ๒ หรือ หามิได้ ในเรื่องนี้มีว่า สมาชิกสภาอาจใช้แต่เลือก
 ตั้งมาเหมือนกัน มีอีกอันแต่เลือกอีก ๒ อัน ก็จะเป็นผู้แทนราษฎรเหมือนกัน ไม่ใช่สมาชิก
 ประเทศ ๒ ไม่ทั้งเป็นสภาอาจใช้หามิได้ ข้าพเจ้ารับรองว่าเราไม่ได้อยู่หมายความว่า
 และประเทศ ๒ ไม่ได้อยู่หมายความว่า ก็คือเราไม่เลือกมาเหมือนกัน แต่การเลือกก็เป็น
 ผู้แทนราษฎรเหมือนกัน เพราะฉะนั้นที่เราเห็น เราแก้ไขกัน ก็ความแท้ที่จะมีประเทศ ๒
 ตั้ง รวมหากันด้วยหรือจะตั้งกันทั้งนี้ เราไม่เอา เราเปลี่ยนไปให้พระราชาธิปไตย
 อย่างสมบูรณ์ แต่สภาสองก็ไม่ต้องกลัวให้รู้ถึงทุกประการ เลือกตั้งกันที่เลือกกัน เป็นลัทธิหรือไม่
 ก็ ถ้าพูดกันจริงๆว่าแก้ไขในทางใหม่ประเทศ ๒ ก็พร้อมที่จะละ แก้ไขให้เลือกตั้งการทั้ง
 เท่ากันเอง ก็คิดว่าแก้ประเทศของสงฆ์สภา ๒ ตั้งประเทศ ๒ อันใหม่ ไม่ใช่ เรา
 ด้ใจการ เลือกตั้งจากประชาชนเหมือนกัน หรือต่างแต่ใจกว้างใจจะ เช่นดังอย่างไรก็ได้ ที่
 ท่านพูดถึงว่า ห่าไม่เราจะมี ๒ สภา ก็นอกจากจะขอได้เห็นหลักมติไว้ ที่เป็นเหตุยก
 ที่ข้าพเจ้าถกกันแล้ว ก็อันนี้เหตุที่ทั้งในโลกนี้มีหลายประเทศไม่ใช่อันนี้แต่เราประเทศเดียว

ในเห็นว่า บรรดาคุณงามความดีของ โดย ๒ สภาว่าความผิดคิดว่าเป็นผิดโดยสภาเดียว เพราะ
 ว่าโดยความผิดที่ทรงองและวิธีที่จะช่วยเหลือกัน แต่ว่า การวิธี ๒ สภาที่มีในกรณีสภา
 ๒๑ สภาที่สภาเจ้าขอไว้ หากจะต้องเสีย เวลาบางอย่างที่สภานายกรัฐมนตรีว่าเราขอขาด
 ไปเร็วเท่าใด เราต้องคอยเลื่อนเขาเดิม เพราะฉะนั้นการที่เราเสียเวลาเพียงเล็กน้อย
 และได้อะไรที่มีผลดีกว่าที่เราทำเร็ว ๆ หรือ เพราะฉะนั้นก็เพื่อคิดถึงผลที่ได้ในระบอบการ
 ทรงพระราชบัญญัติซึ่งจะมีผลในคราวต่อไปอันหนึ่งอันนี้สภาเจ้าเห็นว่า เป็นของที่ดีกว่า
 ย่นหรืออย่างในฝ่ายอนุการ เรา ก็หาอย่างแล้วทำไมเราหาอย่างหาเสียดีกว่ากัน เขา
 ๒๑ สภาเจ้าเห็นว่าดีพอ ทำไมจะยกข้อหาคุณทรงสภา ๒๑ สภาในเสียเวลาเปล่าถึง เจ็ดแปด
 ของเปล่า ๆ คิดถึงความขบถเขี้ยวแฉ้วกัน แต่ว่ามันถึงสภา ๒๑ สภาที่พูดพูดอย่างนี้
 ว่าเราเห็นอย่างนี้เมื่อใด ๆ ๒๑ สภาทั้งหลายกลายเป็นสภาสองส่วนว่าอย่างนี้ เป็นอย่าง
 ไม่ ๒๑ สภาเจ้ามาเป็นประธานในครั้งนั้นก็ได้รับเรื่องว่าทำไมไม่แก้ด้วยสภา
 สัก ก็เกิดในสภาที่จากมา ๑ สภาตามเสียงจิตของประชาชนที่มีอยู่คิดว่า ก็มีการวิธีไว้ก็เพื่อ
 ส่วนกับจะแก้ทรง คือสภาล่าง สภาอุทธรณ์ ก็ถ้าสภาล่างพิจารณาพิพากษาคดี ๆ ก็มีความ
 ง่ายก็ให้เป็นของคำวิธี ๒ สภาคิดว่า

ในประการที่ ๑ สภาที่ ๑ ถ้าจะยังมีซึ่งและกลไกให้เกิดคุณประโยชน์ในการดำรงกัน
 ให้ได้ระบอบในการที่สภาในสภาซึ่งตกอยู่ในเศรษฐกิจของสภา เมื่อถึงซึ่งสภาจะเกิดได้ง่าย
 โดยประชาชนผู้เลือกตั้งสภา ไม่เห็นชอบด้วย ถ้าจะชักจูงสภาแรกเขี้ยวหรือคัดค้านไม่
 ได้ เสนอที่เรายังมีคณะพรรคการเมือง ยังไม่มีพรรคการเมือง แต่ทั้งยังไม่มีพรรคการเมือง
 เมื่อ จะเห็นหรือที่สภาเจ้าได้ซึ่งเมื่อที่นี้ ท่านดูตามหลักด้วยเจ้าว่ามีการประชุมกัน
 ที่ไหนก็สิ้นแล้วการประชุมที่จะเอาสภาเจ้าด้วยหรือ ๒ สภา ที่มีที่กลายเป็นเพียงอนุกรรมการ
 สมัยนั้น นอกว่าถ้าคณะท่าน การ เสนอขอออกก็จะดีกว่าอันที่อยู่ในตำแหน่งอนุกรรมการ
 ซึ่งจะทำให้เราเชื่อว่า คณะอนุกรรมการ ยังมีพรรคการเมือง ๒๑ สภาที่พูดพูดไป นี้โปรดเขียนกัน

ว่าเราจะไปสภาเดียวหรือ ๒ สภาเราคงเสียแล้ว ก็แล้วอีกอย่างหนึ่งผู้แทนราษฎรที่ได้ถูก
 ราษฎรเลือกตั้งและถูกราษฎรมีสิทธิ์ลงคะแนนกับเขามาตั้งในสภาเดียว ที่ที่เราคิดก็คิดว่า
 เราได้เห็นเสียงของประชาชนแนวอย่างนี้ทั้ง ๆ ที่เรารู้สึกว่าผู้แทนราษฎรนั้น
 ของประชาชนเท่าที่เอาสภาเดียว แต่ว่าคุณผู้แทนที่เห็น ๑๘ ท่านเห็นแปลกว่า
 เขาเอาสภาเดียวหรือ ๒ สภา แต่อย่างไรก็จิตใจของเรา ๆ ซึ่งจากประชาชน
 นี้ว่าน่าจะถึง ๑๐๐ หรือ ๒๐๐ คนหรือ แต่ข้าพเจ้าให้ ๑,๐๐๐ กว่า ๑,๐๐๐ กับ
 ๑๐ ท่านที่จำนวนผิดกันเท่าไร มันจะเป็นอย่างไรเราก็ไม่มีโอกาสจะแก้ แต่ถ้าหากว่า
 มีสภา ๒ ท่านนี้หากว่าเราจะผิดพลาดไปเชื่อว่า ข้าพเจ้าไม่อยากจะหาว่าคนที่จะใช้
 หรืออีกอย่างหนึ่งไหม ๆ เรายังเชื่อว่าสภาเดียวก็เอาสภาเดียวว่าไปโดยราษฎร
 ว่าสภา ๒ ไม่เอาแต่ ๆ แต่ข้าพเจ้าโดยความคงมาว่าไม่เอาเราเรียกว่าสภา ๒ เรื่อง
 ก็ยุติ ๒ สภา เพราะฉะนั้นการมี ๒ สภาขึ้นตามนี้ ก็ถ้าพร้อมสมาชิกสภาผู้แทน
 อย่างไร ๆ เราก็จัดไปสภา ๒ ไว้

ข้าพเจ้าคงขอเวลาทำบัญชีเป็นประธานแทน

นี้ประชุมหัวเราะ

เจ้าพระยาพิชัยธรรมบาลี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : เรื่องนี้เป็นเรื่องยาว
 ข้าพเจ้าได้ทำการค้นคว้ามาแล้ว จะต้องปล่อยให้สงบไปเสียทีเดียว มันหนักใจเหลือเกิน

นี้ประชุมหัวเราะ

เจ้าพระยาพิชัยธรรมบาลี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ที่ข้าพเจ้ากล่าวกัน
 ยังไม่ใช่พรรคการเมืองนะ ที่ต้องไม่ใช่เมื่อรัฐธรรมนูญนี้ออกไปแล้วจะต้องมีพรรคการเมือง
 เกิดขึ้นมา ถ้าไม่ระดมกัน ข้าพเจ้าเองก็ว่าควรระดมกัน นี้ที่ถ้ามองดูว่าเรายังไม่มี
 พรรคการเมืองจึงเกิดรองแต่อย่างนี้ มันก็มาจะเป็นอย่างไรด้วยซ้ำก็อยู่แล้ว
 เมื่อมีการเลือกตั้งโดยทั่วไปด้วยระบอบโดยมีพรรคการเมือง พรรคการเมืองเสนอ
 ขอบข่ายบางอย่างอย่างนั้น แล้วประเทศไทยก็เลือกตั้งพรรคการเมืองทั้งนี้ทั้งหาที่เสียง

มากในสถานูแทน เมื่อมีเสียงมากในสถานูแทน หัวหน้าของคณะพรรคก็จะต้องเป็น
 นายกรัฐมนตรีใช่ไหม ข้าพเจ้าท้วงว่า "ใช่" เมื่อเป็นหัวหน้าแล้ว ที่นี้ท่าน
 ก็ต้องเพราะว่าไม่รับบรองนโยบายไว้กับประชาชนที่เลือกคณะพรรคมา ท่านอาจจะ
 ออกกฎหมายหมาย ๆ อย่างนี้เราไม่ชอบก็ได้ แต่ว่าเราจะทำอย่างไรได้ ที่นี้เมื่อ
 พรรคการเมืองเข้ามาเราไม่ต้องการขนาดละเซาวิเวียนหรือแนว วิเวียนหรือแนวไม่ใช่แท้จริง
 ก็เป็นคนคอยควบคุมแล้วกัน เงินเดือนสูงสำหรับถ่มสมมติว่าไว้ที่จะเอาอย่างนี้แล้ว
 ก็คือรัฐบาลจะเอาอย่างนี้ท่านต้องไปขายหรือไปชวา ความเห็นของท่านจะอย่างไรก็ตาม
 วิเวียนบุคคลที่มีบอกว่าขายหรือชวาต้องขายหรือชวา อย่างดังกล่า ที่นี้พวกนี้ก็ต้อง
 ก่อน วิเวียนหรือบุคคลที่มีสำคัญซึ่งเป็นบุคคลในคณะพรรค ท่านต้องไปถาม แล้วบอก
 จากในท่านจะเข้ามายุ่งไหม เมื่อเรามีแล้วกฎหมายที่ออกไม่โดยมีพรรคการเมืองเราเอา
 กฎหมายที่ออกแล้วจะอย่างไร แล้วถ้าสภา ๑ แล้วว่ากระทรวงพาณิชย์มีสิ่งยื่นสภาต่อ
 ต้องยื่นไปสภา ๑ เมื่อยื่นไปถึงสภา ๑ แล้วพวกสภาอาวุโสใจเย็น ๆ พวกเราไม่
 แต่ง คือว่าจะเป็นอย่างไรก็ไม่ต้องเดือดร้อน หรือไม่ต้องกลัวว่าใครจะมีอิทธิพลอย่างไร
 เพราะเหตุว่าจะยุบสภา ๆ ก็ยุบไป ยุบกันไม่ได้ ที่สภาอาวุโสมีเรื่องที่ไม่ตรงกับสภาต่าง
 แล้วรัฐบาลจะอ้างเหตุว่าเราไปสภาต่างได้เมื่อวิธี สภาอาวุโสจะเข้มแข็งกฎหมาย
 นี้ไม่ต้องการยุบสภาอาวุโส แต่รัฐธรรมนูญของเราเขียนไว้ว่าสภาอาวุโสยุบไม่ได้
 ต้องเดินไปช้า ๆ เป็นเครื่องจักร ถึงเวลาถึงออก ถึงเวลาถึงเข้า เพราะฉะนั้นนาย
 รัฐมนตรีก็จะใช้อำนาจตามคำเอาตามคำสั่งตัวเองไม่ได้ เขามองว่ายังมีเขาไม่เห็น
 คัญ และท่านมีว่าจะโยกสภาต่าง ถ้าสภาต่างเห็นชอบด้วยเกินกว่าครึ่งหนึ่ง
 กฎหมายที่ไม่เลือกที่หนึ่งจะออกไม่ได้ ก็เมื่อกลัวท่านเห็นหรือแปลว่าระเบียบของสภา
 วิสภาอาวุโสเห็นได้แม้ยังท่านไว้ ๑ เดือนหรือ ๓ เดือนแล้วในกรณีอย่างนี้ประชาชน

ทั้งหลายเขาก็ถ่มหินทิ้งเสียใหม่ และประชาชน ๑๘ ล้านอย่างในเมืองไทย เขาจะ
 หนีจึงมีว่ารัฐบาลที่ออกกฎหมายไปอย่างไร คือครั้งแรกเขาอาจจะไม่รู้ เขาก็ยังไม่
 รู้ว่าเกิดร้อนอย่างไร สภาล่างก็พรรคพรทไปเขาอาจจะร้องเรียนต่อสมาชิกซึ่งเป็น
 สภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอแก้ไขข้อบกพร่อง สภาอาวุโสเมื่อใดจึงเสียงประชาชนส่วนมากว่า
 จะเอาอย่างไร ก็ถ้าหากว่าเขาเห็นว่ากฎหมายนี้ไม่ดีว่าไม่เอาจะในแง่ที่ว่า
 บังคับอะไรในเวลาหนึ่ง ๆ ~~ที่มันไม่เอา~~ ~~สภาผู้แทน~~ ~~ที่มันไม่เอา~~ ~~สภาผู้แทน~~
 สงคราม เวลาที่คับขันไม่มีน้ำจะบุงหรือใส่พวก สภาอาวุโสขึ้นมาเช่นนี้ สภาล่างที่สภา
 ที่มีเมมบริกแต่ไหนของบ้านอยู่ข้างนอก ถ้าสภาล่างขึ้นยืนยื่นให้ออกกฎหมายไม่ได้ทั้ง ๆ
 ที่สภาอาวุโสยังมีอำนาจจะรู้สึกอย่างไร ท่านไม่เห็น ออกตั้งพรรคพรรคการเมืองนี้
 ก็ไม่ต้อง ~~สภาผู้แทน~~ เข้ามาอีก

และในประการที่ ๕ การขึ้นสภา ๘ นั้น เป็นเหตุอันอย่างหนึ่งว่า เขาว่า
 เสนอหนึ่งว่าเป็นกันชนหรือเป็น เครื่องป้องกันการกระทบระหว่างสภาและฝ่ายบริหาร
 หรือระบอบภาคีวิธี คืออย่างที่ท่านเห็นได้ใน ~~รัฐธรรมนูญ~~ ในปัจจุบันนี้ให้อำนาจ
 ระบอบภาคีวิธีที่อาจจะยังมีอยู่ คือวิธีใดไม่ให้ออกกฎหมาย แต่ว่าการที่ยังเข้มแข็ง
 ไม่มีใครที่จะไล่นำ ไม่มีระบอบภาคีวิธีองค์ใดที่จะทำ และควรจะทำ ก็ไม่ประเทศ
 สังคมนานที่มีปฏิวัติแล้ว พระราชอำนาจก็ไม่เข้ามาหลายศตวรรษแล้ว เพราะฉะนั้นเรา
 จะไม่หวังว่าวิธีใดเช่นนั้นก็ ระบอบภาคีวิธีไม่ควรจะใช้เลย เพราะเหตุนี้ที่เขินไว้
 ไม่ได้อะไร เพราะเหตุว่าสภาอาวุโสก็เป็นสภาที่จะยังมีอยู่เพียงใด คือให้ท่าน
 ระลึกว่าแม้ถึงทุก ๆ ๑๐ ปีการศึกษาเจริญมาหลายร้อยปี เขาก็ ๘ สภา ประเทศ
 ไทยแทบทุกไปก็การศึกษาไม่ถึง เจริญเท่าอิตาลี และฐานะของผู้เกิดก็จะเรียกว่าสูง
 ไม่ได้ และเราตั้งไว้มาตลอดแบบใหม่มาเพียง ๑๔ ปี ด้วยเหตุนี้เราจะมีสภา

สมัครรับเลือกตั้งเป็นสภาอาวุโส ที่อายุมาก ๆ แล้วทำงานอย่างพอประมาณได้ ปีเรา
 ภาจจะโดนก็เข้ามาในสภา ๒ มติที่สภา ๒ สภาที่มีผู้ร่างก็เจตนาที่จะให้ ความกับตงแก่
 กิจการอันเสาศักดิ์ของมรณะ ไม่ใช่ เม็ดของในสมัชชาประเทศที่ ๒ เม็ดในสภาเป็น
 สมาชิกอาวุโสถึงที่นั่นทั้งหลายเข้าใจ เพราะอันนี้เราก็มีร่างให้เลือกโดยราษฎร เหมือนเป็น
 กุหลาบที่ปลูกที่ปลูกที่ปลูก ที่นี้ก็ตอนที่จะมีสภาตัดสินก็มองใจที่ข้าพเจ้าอยากจะทำให้ท่านระลึกได้ว่า
 คือที่จะกล่าวเป็นครั้งแรกนั่น คือตามกำหนดเดิมสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะได้เสด็จกลับ
 ไปมองที่รถจากตามเวลาที่ แต่เมื่อทรงทราบว่า จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญออกไป
 ในครั้งที่ ๓ ก็ทรงพระกรุณาฯ ยังไม่เสด็จกลับโดยเพื่อว่าจะทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่มวง
 ษานโดยพระองค์เอง ทั้งนี้เป็นการเสียสละการเสด็จให้คำชี้ หากสภาไม่แก้รัฐธรรมนูญ
 ในครั้งต่อไป ความที่ทรงเสียสละนั้นก็จะไม่มีการเสีย และด้วยเหตุประการทั้งหลายนี้
 ข้าพเจ้าได้เรียนมาที่ ข้าพเจ้าขอจึงขอในที่ต่างคนต่างเสียสละ คือรองของ
 เห็นว่าเราหากมี มีโท ลิน ฮาร์ฟ เวล หมายก็ครึ่งทาง คือจะเอาถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์
 ไม่ได้ ได้ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ก็ยังมี แล้วท่านมาบอกว่ามีที่มาฟ้าใหม่อีก ๕ ปี ๑๐ ปีจะแก้
 ก็ไม่ว่า แต่เวลานี้โอกาสมาถึงท่านแล้วที่ประเทศ ๒ ปีนี้จะสิทธิให้ท่าน เข้ากันเขาเอา
 ขนมาให้ท่านกินแล้ว ท่านจะไม่กินหรือ ข้าพเจ้าเห็นว่าควรรับแล้วว่าจะไรที่ใครจะไปว่า
 กับมันหลัง ในคำพูดเดียวหรือ ๒ สภาที่ได้ราษฎร ปีที่ข้าพเจ้าก็อยากจะทำแต่ยังไม่ลง
 มีเรื่องที่เกิดขึ้นมาได้ แต่จะเอาให้ท่านฟังว่า มีคนหนึ่งบอกว่า ในอังกฤษเขาไม่ชอบ
 เฮาส์ ออฟ คอมมอนส์ จริงเขาไม่ชอบ เฮาส์ ออฟ คอมมอนส์ แต่ท่านเห็นหรือไม่ว่า ๆ ที่
 ไม่ชอบ เฮาส์ ออฟ คอมมอนส์ ก็มีอยู่ในปัจจุบันนี้ แล้วข้าพเจ้ามีเรื่องจะพูดแก่ในที่
 ฟังอีกเรื่องหนึ่ง คือเมื่อข้าพเจ้ามีโอกาสในปี ๗๗ - ๗๘ ในขณะนั้นข้าพเจ้าดำรงตำแหน่ง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่ได้ไปในงานของสภาผู้แทนราษฎรตามที่ได้ ข้าพเจ้าถูก
 ของห้องในใบเรือถึงถิ่น และในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในขณะนั้น
 ข้าพเจ้าได้มีโอกาสได้พบปะกับประธานสภาผู้แทนราษฎร เวลานั้น ที่กรุงเทพฯ ได้รับรองข้าพเจ้าเป็นอย่างดี
 ก็ และสัปดาห์ต่อมาในเวลาที่กรุงเทพฯ ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงเป็นแบบประชาธิปไตย เป็นเรื่องที่เข
 สนใจและเขาได้ถามข้าพเจ้าว่า ที่อเมริการัฐธรรมนูญของเขามีสภาเดียวหรือไม่
 ก็ที่กรุงเทพฯ มีสภาเดียวหรือไม่ ข้าพเจ้าตอบว่าทั้งที่ในรัฐธรรมนูญของเรามีสภาเดียว แต่ไม่อย่างไร
 ่ว่าไม่ได้ถึงบางหรือไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือจะเอาสภาเดียว ข้าพเจ้าบอกว
 ่รัฐธรรมนูญนี้เป็นรัฐธรรมนูญชั่วคราวอย่างที่เขาเรียกกันว่าชั่วคราว เพราะฉะนั้นก็มีแต่
 สภาเดียว แล้วความจริงสภาเดียวที่ไม่ใช่สภาเดียวเหมือนอย่างรัฐธรรมนูญที่ผู้เกิดตั้ง
 ขึ้นมาทั้งหมด สภาเดียวของเราไว้ว่าต้องมี ๒ ประเภทอยู่ด้วย เมื่อเขาเห็นว่าม
 ประเภทที่ ๑ อยู่ด้วยแล้ว เขาก็ว่ามีหลักประเภทที่ ๒ เขาว่าเมื่อสิ้น ๑๐ ปีแล้วจะแก้ไข
 หรือไม่ แล้วถามข้าพเจ้าอีกว่าสภาเดียวจะมีสภาเดียวหรือไม่ ข้าพเจ้าคิดว่า ๒ สภา
 แต่ละอัน เขาจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ไม่ทราบ เป็นอย่างไร และเรื่องที่สองซึ่งที่ข้าพเจ้า
 ได้พบชาวต่างประเทศที่เขาสนใจในรัฐธรรมนูญที่ข้าพเจ้าเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร พบกันใน
 พจนานุกรมแต่เรื่องนี้ แต่ที่ข้าพเจ้าบอกท่านได้ว่าไม่มีใคร เขาเห็นชอบตลอดที่ใน
 ตลอดถึงเวลานี้ที่ข้าพเจ้าพบปะกับชาวต่างประเทศ นี้ที่ข้าพเจ้าว่าไม่ใช่ในเมื่อข้าพเจ้าไม่
 เชื่อว่าชาวต่างประเทศเขาไม่ได้ แต่เสียที่เรามาเป็นนักการเมืองต้องสละตัวกับสิ่ง
 ่คนในแบบที่ดูอย่าง แต่ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าต่างประเทศเขาจะดูแลเราเป็นอย่างไร เรา
 ซึ่งประชาชนของเราเองอยู่ใต้กฎหมาย ขอบใจประเทศใดก็ตามที่เกี่ยวข้องก็ออกกฎหมายพร
 ่คราค ๆ เราจะไม่เชื่อเขาต่างอะไรได้ โดยที่เรายังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรเป็นประ
 ่และอีกข้อหนึ่งที่ข้าพเจ้ามีข้อที่จะอธิบายให้ท่านฟังว่า ข้าพเจ้าได้พบกับประ
 ่ชวณสภา
 ่ถึงคุณ ข้าพเจ้าบอกแล้วว่าเราก็ต้องการจะมี ๒ สภา และข้าพเจ้าบอกท่านว่า เขา

บอกว่าเขาอย่างไร ข้าพเจ้าบอกว่ามี ๒ สภา แต่ข้าพเจ้าไม่เอาอย่างอังกฤษอย่าง
 เฮาส์ ออฟ คอมมอนส์ เฮาส์ ออฟ ลอร์ดของอังกฤษไม่ได้ห้ามใครแก้ไข แต่เป็นเซเนท
 ดี ไม่ใช่ไม่ชอบสภา ๒ สภาดังกล่าวยุคก่อนสภา ๒ แต่ขนาดจะให้เป็นการเลือกทั้ง
 โลกได้ *คือมีที่ปรึกษา* ไม่ใช่เป็นองค์การ คือเป็นพวกที่ล้อมระเหติมา เพราะฉะนั้น
 ไม่ใช่ว่าเขาไม่ชอบสภา ๒ ที่เขาไม่ชอบเฮาส์ ออฟ ลอร์ด แต่ว่าเขาจะไม่ชอบเขา
 ถึงมีคนผู้หนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งซึ่งบอกว่าฝรั่งเศษจะแก้รัฐธรรมนูญจาก ๒ สภามาเป็น
 สภาเดียวแท้ รัฐธรรมนูญจริง ๆ ของฝรั่งเศษก็ยังไม่เสร็จ ก็ยังมีอำนาจในขณะ
 เลือกมาแล้วให้เลือกสมาชิกเข้ามาเป็นสภาเดียวแต่จะร่างรัฐธรรมนูญใหม่ รัฐธรรมนูญ
 ในปัจจุบันได้เห็นหน้าตาว่าเป็นสภาเดียวแท้ ๒ สภา ก็คือสภาเดียวแท้สภาชั่วคราว
 ซึ่งเกิดจากความเห็นชอบของฝรั่งเศษสภาเดียว และสภาที่ร่างรัฐธรรมนูญใหม่
 ซึ่งเทียบเท่ากับสภาเราเหมือนกับสภา ราชอาณาจักรแห่งสภาเดียวแท้ ๒ สภาดี มันเป็น
 อย่างนั้นค่อนข้างมาก ไม่ใช่ว่าฝรั่งเศษได้รัฐธรรมนูญใหม่แล้วเขา ^{ได้} สภาเดียวได้

ด้วยเหตุที่ขบวนการนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าหวังใจว่าขบวนการนี้จะเกิดขึ้น แม้กว่า
 หนึ่งครั้งทาง และเข้าใจอย่างที่ว่า ยู วาสท ลีฟ แอนด์ เทค

10.๔๖ น.

น.๘. กวี เกษาศิววงศ์ (สมาชิกรุ่นที่ ๒) ในการที่ข้าพเจ้าดูกรีนเป็นผู้ที่กล้าเรื่องแก่โจรผู้ขมขื่นและมีมันใน ข้าพเจ้าไม่ได้อีกก้านในหลักการที่จะให้มีการแก่โจรผู้ขมขื่นมีมันนี้ การแก่โจรผู้ขมขื่นมีมันจำเป็นจะคงมีคามพร ระราษปรารถนาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวันเกิดศกอายุแห่งราษฎรสมัยนี้

การที่ข้าพเจ้าดูกรีนกับก้านกรีนนี้ ข้าพเจ้ายังเห็นหน้าที่ของท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ เห็นข้าพเจ้าในวันก่อน ข้าพเจ้าไม่ได้ลงนามในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในวันนั้นก็ด้วยเหตุผลข้างเดียวกัน ในการแก่โจรผู้ขมขื่นข้าพเจ้ารู้สึกว่าคงแก่ใจในการที่จะเลือกพระเพทราชา เรารวมเช่นเดียวกัน แต่ถ้าในการที่ข้าพเจ้าไม่ได้ลงนามรับของไปก็ด้วยเหตุผลว่า ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ว่าไหน ๆ จะแก่กันแล้วให้สมาชิกประเภทที่ ๒ แก่ไปก็เต็มมือ เราจะเป็นอย่างสมัยก่อน ท่านสมาชิกอายุแห่งราษฎร การแก่โจรผู้ขมขื่นมีมันจะต้องได้รับความยินยอมเห็นชอบจากสมาชิกประเภทที่ ๒ เราจะหวัง ทวางขวางให้ท่านจะไม่ถูกกีดกัน นี่เป็นความเข้าใจ ของข้าพเจ้าและคงมีความผิดก็คงจากข้าพเจ้า หรือที่ท่านสมาชิกได้พูดมาแล้ว ถึงแม้ว่าจะเป็นส่วนน้อยในประเภทที่ ๒ ก็ดี นี่เป็นความรู้สึกที่แท้จริง เมื่อจะแก่รูปใด เราจะดูให้เขารวมแล้วจะรวมไปกับท่าน ไม่ใช่เราจะไม่รักษาของฝ่ายนี้ประการหนึ่งประการใดก็ได้ ถ้าจะรักษาแล้วเรื่องแก่โจรผู้ขมขื่นมีมันก็คงออกมาไม่ได้ และไม่มี ^{พระรามา}ประสงค์ ข้าพเจ้าหวังการแก่โจรผู้ขมขื่นมีมันก็คงจากข้าพเจ้าของท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ และท่านประธานผู้เสนอ ท่านประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอรัฐธรรมนูญฉบับนี้เข้ามา ถ้าบาทของรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว มาขอขึ้นราชวงศ์ฉิบวงศ์กรีนเป็นนาชกรวิเศษศรี ท่านเป็นผู้ที่รับแก่โจรผู้ขมขื่นมีมันและได้เสนอไปยังประเภทที่ ๒ เราเองรู้สึกนึกคิดมากที่ได้เห็นกับพระราชาธิบดีที่จะไปประเทศไหนเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่ว่าข้าพเจ้าเองถึงมาในสภา ฯ นี้ 1๔ ปีแล้ว ข้าพเจ้านี้คงคงอยู่พระรามาเป็นกิจาง ๆ พระรามาธิบดีที่จะให้ความคุ้มครอง ให้ความเป็นพระราชา

ชิมโภชนาภัณฑ์ กรมการมีมติพรรคการเมือง หรือทำบุญแทนสมิทธิซึ่งไม่ได้เข้ามา
 ในสมัยนี้ ราชเจ้าองค์ต่าง ๆ เจ้าคุณวิสุทธิธรรมเทวโศภิตาจารย์ภิกษุสามเณรที่ประสงค์
 ว่างกรมการมีมติพรรคการเมือง เจ้าราชกุมารี และเจ้าอาในสมัยที่ผ่านมานั้นก็คิด
 หนักว่าก็เป็นนาพรุฎณทวี แคว้น ๆ ที่ท่านเองต้องการจะเป็นก็มีพระราชสิมโภชนาภัณฑ์
 เชิญ คาวณ () ไม่รับหลักการของกรมการมีมติพรรคการเมือง
 ราชเจ้าองค์ไม่ทราบว่าจะจะไปแทนพระราชสิมโภชนาภัณฑ์หรือไม่ให้เกิดมีการสมาน
 พรรคการเมือง สมานการเมืองอื่น การแก้ไขของกรมการมีมติเลือกทั้งนี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลง
 แปลงอะไร แม้กระทั่งระเบียบการเลือกตั้ง ราชเจ้าผู้สถาปนาปฏิวัติการเลือกตั้งที่เดิมมา
 ก็คงเป็นแบบเดิม การเลือกตั้งเป็นอย่างไรท่านก็คงเห็นแล้ว ทดรวม สมโภช ราชเจ้า
 ไม่รู้ก็กลัวของเขาสักน้าวระหว่งซึ่งเขาใจในการเลือกตั้ง ก็เพราะพระสิมโภชนาภัณฑ์
 พรรคการเมืองชิมโภชนาภัณฑ์ที่เราทำจึงจะเอาไปให้บางชนชาวไทย

ท่านสมาชิกสภา ฯ ท่านเองคงได้ยินแล้วกับนี้ว่า ในการที่เราจะเป็น
 พรรคการเมือง ท่านอธิบดีสภา ๘ สภา ท่านผู้มีอาวุโส ท่านผู้ที่ได้เล่าเรื่องมาในทาง
 กฎหมายต่าง ๆ ของ โศภิตาจารย์เทวโศภิตาจารย์ภิกษุสามเณรต่าง ๆ ของความดีที่มีต่อสภา ราชเจ้า
 รัชการมี ๘ สภานั้นคุณพนันท์ กล่าวซ้ำซ้ำว่าโทษก็สาขบที่เหมือนกัน ท่านสมาชิกสภา
 เราเห็นแล้วว่าท่านจึงแสดงความเห็นห่วงใยในการที่เราจะทำเป็นระบบพรรคการเมือง
 ของเราเราควรเข้าพรรคไปต่างแบบเรา สิทธิธรรม อะไรต่าง ๆ ท่านซ้ำซ้ำ เมื่อสมัย
 สงครามคราวที่แล้วเลือกตั้ง โศภิตาจารย์เป็นพรรคการเมืองไปให้ประเทศเหล่านั้น ในขณะ
 ที่ประเทศเหล่านั้นพร้อมที่จะมีพรรคการเมือง มีที่เราจะเลือกที่จะหาศาล เรา
 จะรับพรรคการเมืองไปเห็นแล้ว เราจะเป็นอย่างไร พรรคการเมืองก็มี พรรคการเมือง
 เลือกทั้งนี้ไม่ได้แก้ไข แม้ไม่เวียนวอทุกสิ่งทุกอย่าง ท่านรัฐมนตรีผู้ตั้งขึ้น ท่านจะ
 รับผิดชอบได้ไหมว่า ท่านจะให้พรรคการเมืองแก่บางชนชาวไทยชิมโภชนาภัณฑ์ ท่านซ้ำซ้ำเรา

เราทุกคน ท่านเองเป็นกบเสนาเจ้าเขากวังนครในสมัยรัฐบาลหลวงท่าน ท่านเองมีรอง
 โดใหม่ว่าจะให้ประชาธิปไตยสมบูรณ์ ท่านจะบอกกระทรวงมหาดดีเกิดกึ่งเพื่อจัดการ
 เลือกลงสมบูรณ์ขึ้น ไม่บอกเมื่อกาง ๆ เท่าที่เป็นไปแล้ว ท่านจะโตโตหรือไม่มาชม
 ทรวงการเมือง อย่างรัฐบาลเขากวังท่านว่าจะก่อให้เกิดการทวงเมืองต่าง ๆ ท่านจะมี
 รองโดใหม่ ถ้าท่านมีรองไม่ได้ ท่านมีสองสภาสำหรับเขากวังอยู่ แต่ท่านกล่าวว่ามี ๗/๗
 สภาสองสภาที่ท่านเสนอทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าไม่ใช่มักถูกหมาย และข้าพเจ้าเองก็ไม่อยากจะ
 เจ้าไปเกี่ยวข้องกับเจ้าไปว่า ๒ สภา ข้าพเจ้าจึงขอทวงทวงของข้าพเจ้าซึ่งเป็น
 มาชิกประเภทที่ ๒ มาเสียว่า เราให้เลิกเพราะเหตุไร ท่านจะเอาพระบรมวงศานุวงศ์
 ถึงกับนั้นเองเจ้าขึ้นไปจะเล่นการเมืองก็ทรงเจิม ไม่รักรอง ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าเองก็ไม่
 ใ้ใจใคร เจ้าสวช้อย่างเกิดขึ้น แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าความที่กบฏก่อการ สมาชิกประเภทที่ ๒
 ในสมัยนั้นได้แตกพระบรมวงศานุวงศ์ขึ้นไว้ ก็เป็นการแตกสำหรับองค์กรมหาดคิวิ
 นั้นเอง ถ้าหากว่าเราหาพื้นที่ในสมัยพระนครระหนึ่ง ท่านก็จะคงอยู่ก็จริงของ
 พระมหากษัตริย์ลงมา พระมหากษัตริย์เป็นที่กการบูชา เราจะไม่เลิกโด ข้าพเจ้า
 จงฉันทน์ว่าข้าพเจ้าคนหนึ่งซึ่งขึ้นหะก็คงอยู่กับพระ ก็พระคิขระของพระมหากษัตริย์ เพราะฉะนั้น
 คหะเพนี้ ในการที่ท่านเสนอของสภา ข้าพเจ้าขอจากจะถามท่านผู้สักพันชื่อว่า มีประเทศ
 โดใหม่ที่เป็นการประชาธิปไตยและมี ๒ สภา เป็นสภาซึ่งเกิดกึ่งจากประชาชนคือเลือกมา ๒
 ัน ข้าพเจ้าขอจากเรียนถามท่าน ถ้าข้าพเจ้าจะไปประเทศอื่นโรต่าง ๆ แล้วข้าพเจ้า
 ก็จะโดนข่างที่ข้าพเจ้าโดนมาแล้ว แต่ไปพูดในสถานที่ไม่มีพระโชนที่ข้าพเจ้าถูกจับ
 ถูกเพื่อให้นามาริกลึงสังวรณสักพันขอ ข้าพเจ้าขอจากจะถามว่ามีประเทศโคมบ้างที่เป็นรา
 สิบโชน มีพระมหากษัตริย์อยู่ไหม ๒ ถ้าเป็นการสองสภา สภาที่ราษฎรเลือกตั้ง ท่าน
 เจิมในส่วในร่างรัฐธรรมนูญว่า ท่านจะสิบโชนมาจากประชาชนชาวโชน แล้วท่านก็เลือก
 สองสภาขึ้นมา ท่านจะสิบโชนมีพระมหากษัตริย์เป็นบุตร ๆ ใจในทางนี้กับนี้ดี โดสภา

แพรวมาญร เป็นผู้ใช้ ในทางบริหารให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้ ทางฝ่ายตุลาการห้ามให้
ทางศาลเป็นผู้ใช้ มีอำนาจลงมือในขณะพระ มหามงกุฎ

ที่นี้ สมมติว่าสภาสามัญสภาล่างซึ่งมีรัฐสภาเป็นฝ่ายนำอยู่ รัฐสภาในที่นี้
หมายความว่า โกร จะมาเป็นรัฐสภาหลังจากผู้ที่มีเสียงมาจอร์ก็ () ในสภา
บ้านร่างพระราชบัญญัติฉบับหนึ่งเข้าไปยังสภาอาวุโส สภาอาวุโสไม่เห็นด้วย โทษของ
มาไม่รับ ส่งเข้าไปอีกไม่รับอีก กกต.พระราชบัญญัติฉบับนี้ออกไม่ได้ ท่านประธาน
โกร ประชารณากำโกร คำสภาอาวุโสหรือ นั้นแหละคือเหตุวิโต () พระมหา-
กษัตริย์พร-งาใช้วิโตทางเข้าดี ออฟ คอมมอน () วิโตลงมา
แล้ว เข้าดี ออฟ ออร์ก () ไม่รับพระราชบัญญัติใดลงมา แล้ว
เราก็เข้าเข้าดี ออฟ ออร์ก แต่สภาซึ่งถูกผู้วิโตก็ตั้ง เจ้าเข้าชวาทจะตาม ข้าพเจ้าว่า
ท่านเลือกสภาอาวุโสของท่าน พระราชชนชาวโทเสือก ๑ วัน เสือกเข้าไป ท่านของ
ชื่อว่าเสียงจะแรงแก่ไหน ถ้ามันเกิดมีกสน สลิกซ์ () เข้า มันจะดูโทษ
ไม่ถึงพระมหากษัตริย์เข้า เขเข้าใจอย่างนั้น พระราชชนทั้งชาติจะถือว่าสภาอาวุโสมีเถ
กษาววิโต ก็เข้าวิโตทางพระมหากษัตริย์ก็จะเสียเสียพระ เสือคือพระ มหามงกุฎ

อีกประการหนึ่ง สภาอาวุโสมีอำนาจผูกเหลือเกิน ในการตั้งคณะรัฐมนตรี
ในการโหวตไม่ไว้วางใจ รัฐสภา จะต้องไม่มหาสภา ที่นี้ถ้าหากว่ารัฐมนตรีคณะหนึ่ง รัฐสภา
คณะหนึ่งไม่มีความจอร์ก็ในสภาล่าง ไปได้มาจอร์ก็ในสภามณฑลสภา แล้วท่านสมาชิกสภาอาวุโส
ก็ถึงอยู่ ปลัดทำให้มาญร เลือกตั้งผู้แทนเจ้ามาชิก ถ้าไม่พอใจสักก็ไม่น่าไปเลือก สภาอาวุโสก็ถึง
ของๆ-แล้วถ้าโกร จะ ~~เสีย~~ เป็นตัวรัฐสภา มีถ้าสภาอาวุโสเป็น ~~เสีย~~ ของรัฐสภา ถ้า
สภาอาวุโสไม่เห็นด้วยกับรัฐสภา ก็ที่มาทางสภาล่าง เข้าดี ออฟ คอมมอน สภาอาวุโสมีจำนวน
๒ ใน ๑ ของมหาสภา แต่ไม่ต่ำกว่า ๑๐ คน สมมติว่าเลือกผู้แทน ๑๒๐ คน โศกสภา-
วุโสอีก ๑๐ คน ~~มีพระพรราชบัญญัติรับพระพรราชบัญญัติ~~ ถ้ารัฐสภาเถกเถก
สภาอาวุโสห้ามไม่ให้ สภาอาวุโส ๑๐ คนไประพิทสมการมาชิก ๓๐ - ๔๐ คน รัฐสภา

ถ้าไม่ไป รัฐสภาจะไปประชุมสภาเจ้าสภาอาจไปสักถึง ๒๗/๗/๖๖-๖๗ รัฐสภาต้องออก
แถลง เป็นกฎหมายที่ใดโดยทันทีต้องชำระเจ้ากรมพินิจแล้ว

กรมร่างรัฐธรรมนูญที่เขียนมาที่ ข้าพเจ้าเองก็ดูความมาตราจนถึง
จบมาตรา แล้วจะแก้ไขอย่างไรเวลานี้ก็เสนอแก้ไขว่า ที่ใดที่เขียนว่าไม่รับผิดชอบ
เพราะฉะนั้นก่อนที่ข้าพเจ้าจะจดในกิจกรมต่อไปว่า ในตอนที่ ๖ จะแก้ไขที่ทางคณะกรรมการ
พิจารณา กับที่พูดว่า การแก้ไขนี้ไปไหนจะแก้ไข ไปถูกที่ว่าการแก้ไข การมีสภาพของสภา
นี้จะไม่เป็นรูปใด เพราะถ้าหากว่าจะ เป็นสภาอาจไปส่งร่างที่แบบร่างจนแล้ว คง
ถามด้วยวิธีใดระหว่างไรก็ตามไม่ ทำไมจะ เอากรรมการที่รับร่างนี้ไปลงนี้ ข้าพเจ้า
ไม่คิดว่า จะ เสนอแบบที่แบบของวิธีใดก็ตามในอันอย่างนี้ว่าไปไม่ได้ เพราะวิธีนี้คิดหรือ
คิดหนึ่งไม่มีการพินิจที่รับร่างนี้ซึ่ง เสดะ ถึง คน ๆ ใน ของ (

) ทำการประสานงานกับเราไว้ก่อน เราจะไปขอเลือกตั้งใหม่ก็ได้

ท่านจะไปขอแปรญัตติ () ก็ไปแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเฉพาะ
เวลานี้ หรือจะแก้ไขมาแล้ว เมื่อเข้านั้นแล้วท่านจะ เอาตัวร่างกฎหมายที่รับร่างใน
ได้ บัดนี้ว่า ได้ฟังนี้จะ เข้าสภาอันมีมาตราที่แล้วจะ ต้องแก้ตัวร่างนี้ในข้างนั้น ท่านคิด
ดูหรือว่า ๖/๖/๖๖ เราร่างรัฐธรรมนูญจะมุ่งกันไว้ใส่เส้นแนบสภาต่อไป เราจะไปแนบไหน
ก็ได้ จะ ไปแนบมาตราที่โดยแต่ละฉบับเอาวิธีนี้ขึ้นมาใส่เข้าใหม่ก็แล้ว จะ ไปใดอย่างไร
แล้วก็ไม่ไปไม่ได้ ผู้ที่รับร่างก็ต้องเดินจนรับไปด้แล้ว ก็จะเป็นร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่แก้ไข
ไม่ได้ แล้วไปหาขหมายเราจะเขย () ว่ามีพรรคพวกประเภทที่ ๒ อันเขียน
ไว้ให้

ที่ประชุมปรมาภิเษก

10.55 น.

ท.ท. กวง ฉวีวงศ์ นายกรัฐมนตรี : ข้าพเจ้าจำต้องพูดขึ้นมา
 พูดในนามของตัวเอง ที่ข้าพเจ้าตัวเราเองเมื่อคืนนี้ คือตัวเราเองนี่ ที่ท่านอ้างว่าท่าน
 มาถึงในสถานที่ 14 ปี ท่านต้องจำคำพูดของข้าพเจ้าไว้สักทีหนึ่งว่า ในขณะที่เสนอพรรค
 การเมืองนั้น ข้าพเจ้าจำต้องรับผิดชอบ แต่ขออธิบายว่าผู้ซึ่งจับที่นี้ ข้าพเจ้าระดมให้
 อดแอดไม่ได้ และข้าพเจ้าอดอดแอดแอดนั้นว่า เมื่อเสร็จแล้วท่านจะมีพรรคการเมืองอะไร
 ขึ้น ข้าพเจ้าพร้อมที่จะให้ กำหนดสมาชิกที่พูดเมื่อคืนนี้เอาไว้ในคำพูดของข้าพเจ้าตอน
 นี้ ท่านจะเห็นว่าข้าพเจ้าได้พูดอย่างนี้ เปิดรายงานการประชุมก็ได้ เพราะฉะนั้นมีเหตุ
 เรื่องนี้ที่ข้าพเจ้าตัวเราเอง จะไม่ได้ที่ข้าพเจ้าตัวเราเองอ้างไร แล้วส่วนที่ท่านอธิบาย
 เมื่อคืนนี้ ไม่ใช่มีเหตุผลการเป็นเหตุหาเรื่องแล้วว่าจะเอาอุปมา พดลที่ฝ่ายเราไม่สนใจ
 ฝ่าย สกนัม เราจำกันได้หรือแปลว่าจะเป็นการเป็นสภาแห่งชาติหรือเป็นเฮ้าส์ ออฟ ออร์ดิ
 นารีนั่นก็ถามใจ ท่านจะหาอย่างไรก็เป็นเรื่องหนึ่ง การเสนอก็เป็นอย่างคุณเลียม
 ทองสีโลกเสนอพรรคประชาชนมีมติความคุมค่าเจ้าเข้ามา เรากรั้นทักว่าการว่าต้องปรับ
 ค่าเรา ใหญ่ก็รับทราบความถูกต้องรวมทั้งตั้งคน แล้วก็ว่าก็อีกที ที่นี้ในหลักการก็
 ไท้มองว่าต้องเป็นเฮ้าส์ หรือมีเฮ้าส์ ออฟ ออร์ดิ นั้นเป็นความเห็นของพรรคหนึ่งที่มา
 ที่ข้าพเจ้าอาจจะมีความเห็นอีกอย่างหนึ่ง นี่ก็คงจะเกิดขึ้น

อีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าเห็นด้วยอย่างหนึ่งที่คุณหลวงวิจารณ์คุณมา ผู้จัดการ
 และสมาชิกพรรคที่ ๓ คลังการจะให้เป็นไม่อย่างนั้น แต่เราพูดกันว่าเมื่อตอนก่อนนี้
 ฟ้าไม่ถึงไม่เกิดขึ้นในละเอียด ได้เกิดขึ้นอย่างไรที่ข้าพเจ้าก็ไม่รู้ เพราะข้าพเจ้าไม่ได้
 ชูชูก้าวในคอนนั้น แต่คนหลังที่ประชุมที่นี้คือเราไม่ใคร่สนใจที่จะให้กรรมการ ที่
 เสนอมาที่อื่นนอกจาก ฝ่ายนี้ ถ้ามีอะไรกันท่านตกลงใจแล้วได้ ท่านเจ้าคุณมานะ ก็ขึ้น
 กรวน ถ้าท่านรู้เรื่องพรรคก็ถ้าตกลงในพรรคอย่างไหน การเสนอก็คงจะไม่ตามนี้

พรรคกลาง แล้วพรรคไม่ใคร่ยอมรับอย่างกว้าง ๆ ไว้ เจ้าคุณศรี ๆ ก็ขอ อุดหนุน
 พรรคกลางกลางที่ ข้าพเจ้าถึงไม่ประจบประเภาที่ ๑ เมื่อเกิดข่าวนี้นี้ สมควรจะมีคน
 ทำหน้าที่ตามสมาชิกพรรค ไม่ก็อีกก็ แต่ก็มีข้อสงสัยต่อให้ท่านพิจารณา ถ้าสมควรก็
 ลงมาเหลืออย่างเดียว คือทุนพระ เกาะกลาง ท่านก็คงจะทรง รมาราชการ ไม่ก็ขึ้นข้างนอก
 แล้วเสร็จแล้ว ท่านก็เคยเป็นกรรมการมาทุก ๆ ท่าน เมื่อเสร็จแล้วกรรมการ-กลางก็
 บอกว่าท่านเจ้าขอสงวนเอามาได้ก็ในนี้ ก็จะมีขึ้นแล้วก็เสียเวลาอีกเปล่า ๆ เพราะ
 จะหนี-๑ไปอยู่กับในหลักสำคัญ ท่านจะเอาทอดลงหรือไว้ด้วยอะไรก็ว่าไม่ ท่านรู้เอง ๆ
 ที่ตั้งอยู่ที่หรือท่านสมาชิกประเภทที่ ๑ เปิดรายงานการประจวบที่จะว่า เวลาที่มีผู้
 มีเงินให้จากเจ้าขอ แล้วจะมีพรรคใดหรือ ข้าพเจ้าให้ท่านได้ไหม ท่านพูดในส่วนที่
 ไม่ใคร่มีใครชอบ แต่ข้าพเจ้ามีใครชอบ ที่ไม่ใคร่เห็นแล้ว เห็นอีกจะเอาพรรคอะไรก็ได้
 ข้าพเจ้าไม่ใคร่ชอบ ข้าพเจ้าไม่ชอบจากนั้นตรง ๆ .

16.๑๑ น.

นายหิน อูริพิสัย (จ.ขอนแก่น) : ในวันนี้มีข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้อธิ-
 บาย ข้าพเจ้าได้เสนอให้ท่านประธาน ๆ คงประเด็นว่า ขอให้อาณัติเสนอว่าจะแก้คดี
 การหรือไม่ และจะแก้ในรูปใด แล้วก็มีผู้รับรองถูกต้องแล้ว แก่ท่านประธาน ๆ ขอ
 ว่าเป็นการ เสนอที่ข้าพเจ้าไม่ใคร่เอง ไม่ยอมรับอีกนั้น ในที่สุดเมื่อได้มีการ เลื่อนดาวประ
 ทุมมาจนถึงวันนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกมีใจ และความยินดีเป็นอันมากที่ท่านสมาชิกประเภทที่ ๑
 ที่ได้นักหลักการมา ^{ไว้พูดว่า} เป็นการที่เห็นว่าเจ้าหากินในทางประชาธิปไตย จึงเป็นที่น่าชื่น
 ชมว่าสมาชิกประเภทที่ ๑ ทุกคนควรที่จะได้รับหลักการนี้โดยพร้อมเพรียงกัน เพราะเหตุว่า
 ในการที่เราจะแก้หลักการ ในการที่จะแก้รัฐธรรมนูญนี้ที่ทางสมาชิกประเภทที่ ๑ ได้
 เสนอหลักการถึง ๗ ข้อนั้น ก็ได้ระดมเอาเงินลงไปแล้ว แต่ก็ไม่ใคร่เห็นสักคนเดียว คือให้

มี 2 สาขา แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังมีบางท่านซึ่งมีทัศนคติใจ และ โกลีกับวิกรมมาอย่างลึกซึ้ง และ
 ท่านวิกรมมาทันท่วงทีซึ่งมีวิกรมมาแต่ครั้งก่อนนั้น ทนพวกเราทุก ๆ คนคงจะเป็นที่เห็น จึงคิดว่า
 จึงเห็นว่าเราควรที่จะได้พร้อมกันบริษัทกิจการอันนี้โดยพร้อมเพรียงกันทุกคน เพราะเหตุว่า
 ถึงอย่างไรก็ตาม การที่เราจะแยกตัวออกจากกันซึ่งไม่พอใจที่จะมี 2 สาขาอยู่นั้น ก็ยังจะดีกว่า
 กว่าที่เราจะไม่มีสภาพของสาขาที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ซึ่งเรามีสมาชิกประเภทที่ 2 อยู่ การที่นัก
 ใหม่ที่สภา 2 สาขา คือสาขาวิไลโยสภานักเรียน ท่านเจ้าข้าว่าจะทำให้มีการระดม
 ประชาธิปไตยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และข้าพเจ้าขอขอบคุณล่วงหน้าในการที่ท่านสมาชิกประเภทที่ 2
 ได้มีใจดีกว้างขวางในการที่จะได้เปิดโอกาสการปกครองระดมประชาธิปไตยของเราให้ต่อ
 พร้อมเพรียง โดยท่านจะยึดตนเองและถึงแม้ว่าจะมีสมาชิกประเภทที่ 2 มาท่านได้มาวิ
 ภาวของใจอยู่นั้น ข้าพเจ้าก็ถือว่าเป็นส่วนน้อย ซึ่งบางท่านที่โกลีกับวิกรมมาอันนี้ไม่เป็นจริง
 ทัศนคติในการบริหารกิจการที่ดีแล้ว เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการรวบรวมเราของสภา 2 สาขา
 ข้าพเจ้าจึงขอเสนอให้ตั้งบริษัทกิจการนี้โดยพร้อมเพรียงกัน ท่านผู้ใดเห็นความไม่ถูกต้อง

มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานสภา ฯ : มีผู้เสนอให้ตั้งขึ้นแล้ว มีโครงการขอเปิดวิ
 ภาวนา

นายโชติ คุ้มกันชู (พระเพชร) : เรื่องรัฐธรรมนูญไม่เป็นประชาธิปไตย
 ของประชาชน เพราะฉะนั้นเราไม่ควรจะยกย่องกันง่าย ๆ เช่นนี้ ควรจะให้มีการอภิปราย
 ถึงข้อนี้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้เปิดอภิปรายต่อไป.

ซึ่งพรรคผู้รับรอง

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ไม่มีโครงการขอเปิด

นายโชติ คุ้มกันชู (พระเพชร) : มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานสภา ฯ : มีผู้เสนอให้เปิดอภิปรายต่อไป มีผู้รับรอง

ตั้งแล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เปิดอภิปรายต่อไป ขอให้ไปปรึกษาหารือ.

สมาชิกสมัยที่ 16 นาย

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ผู้ใดไม่เต็มใจขอไปขอสมัครสมัย

สมาชิกสมัยที่ 17 นาย

ทำการแทนประธานสภา ฯ : เมื่อดำเนินการสมัครสมาชิก

ในเรื่องการลงมตินี้ ท่านผู้แทนพรรคสหประชาชาติได้ตกลงที่จะคัดค้านว่า

ขอเสนอให้พิจารณาดำเนินการเป็นรายข้อ แม้แต่ในหลักการแก้ไขก็เป็นที่ประจักษ์ไม่
โดยผู้แทนสหประชาชาติจะคัดค้านองค์คณะเดิมซึ่งมีความไม่เหมาะสม ๒๓ สภาฯ ๑ ซึ่งมีความ
ว่า การขอแก้ไของค์คณะ ท่านในข้อนี้จึงมีข้อ และข้อนี้จึงขอพิจารณาด้วย
ใจให้เกิดผลในที่สุดว่าขอในที่แห่งจำนวนสมาชิกทั้งหมด นายเจียม นิลระตะ
ผู้รับรองได้เสนอว่า รัฐธรรมนูญ ให้มีความให้ทราบเห็นว่า จำนวนสมาชิกใน
คราวจะแก้ไขในวาระที่ ๑ เท่านั้น นอกจากนั้นคือในวาระที่ ๑ วาระที่ ๒ การขอแก้ไข
องค์คณะให้แก้ไขจากตามรัฐธรรมนูญ ในบางกรณีซึ่งสภาจะดำเนินการแก้ไข
รัฐธรรมนูญ ๓ ครั้ง คือครั้งหนึ่งตามประเทศหนึ่ง กล่าวคือประเทศที่ ๒ สหประชา
และต่อจากประเทศที่ ๑ สหประชาชาติ การขอแก้ไของค์คณะในวาระที่ ๑ เราได้
คณะกรรมาธิการในนี้ รวมทั้งผู้แทนสหประชาชาติให้ความเห็นนี้ เพราะฉะนั้นจึงได้ผ่าน
มีแจ้งแล้ว.

17.06 ๖.

นายเจียม นิลระตะ (ศรี) : ในกรณีที่ท่านได้เสนอข้อนี้ซึ่ง
ก็ดำเนินการเป็นร่างรัฐธรรมนูญ ความเห็นว่าตามปกติที่เป็นมาแล้ว ๒ - ๓ ครั้ง
ประชุม สมาชิกที่มาประชุมก็จะไม่ทราบของที่ประชุม เดือน ๆ จะไม่ทราบกันใน
และเมื่อเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญซึ่งสภาประเทศที่ ๒ เป็นผู้เสนอสภาประสงค์จะให้กระทำ
มีโทษตามกฎหมายหรือไม่ จึงขอให้ท่านได้ให้ความมาคร่า ๒๓ ของรัฐธรรมนูญสหประชา
โดยมีเหตุผลที่ว่า ความที่ทราบมาแล้วคือว่ารัฐธรรมนูญนั้นเป็นเรื่องที่แก้ไขยาก ความจริง

การแก้ไขข้อขัดแย้ง มาตรา ๑๖ ก็โดยมีมติว่าที่มาแห่งรัฐธรรมนูญคือมาตรา ๑๖ ตามมาตรา ๑๖
 ๑ ผู้แทนสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภา ฯ แค่นั้นเองก็ยังมีผู้
 รองไม่ต่ำกว่าหนึ่งในที่ แต่มาตรา ๑๖ จึงได้มีมติไว้เป็นพิเศษ คือขอแก้ไขก่อนจะ
 ทำมติให้วิธีเลือกหรือจะมีเพียงเท่าไรในการเลือกตั้งนั้น ไม่ต่ำกว่าสามในสี่แห่งสมาชิก
 พจน เมื่อการขอแก้ไขแห่งมาตรา ๑๖ ไม่สามารถที่จะทำได้ ท่านจึงได้ทำเป็น การแก้ไข
 มาตรา ๑๖ ๓๖ ก็ขอแก้ไขว่าให้เป็นการตามมาตรา ๑๖ คงจะเป็นวาระที่ ๑ ถ้า
 เป็นวาระที่ ๑ เมื่อสภาผู้แทนราษฎร เสร็จแล้วให้ทำเป็นการตามมาตรา ๑๖ ตามความว่า
 นำความขึ้นลงญัตติ ถ้าสภาผู้แทนราษฎร ไปกราบบังคมทูล ขอร้องหรือขอร้องให้ทรง
 ไม่ได้ ประกาศใช้เมื่อญัตติแก้ไขมาตรา ๑๖ นี้มีเจตนารมณ์ของผู้ร่างรัฐธรรมนูญว่า
 ต้องแก้ไขมาตรา ๑๖ นี้แล้ว การขอแก้ไขมาตรา ๑๖ เป็นวาระที่ ๑ ก็คือการแก้ไข
 นอกจากจะพิจารณาในวาระที่ ๑ วาระแล้ว ก็ในวาระที่ ๑ อีกครั้งหนึ่ง คือให้ไว้ ๑
 เดือนจึงนำมาแก้ไขใหม่ แล้วก็ต้องมีคะแนนเสียง ไม่ต่ำกว่าสามในสี่แห่งสมาชิก
 การแก้ไขมาตรา ๑๖ นี้จะต้องมีความเห็นต่างของรัฐสภาและมีประชาชน เจริญ
 ที่วิพากษ์แล้ว

อีกประการหนึ่งถ้าจะถามว่า ^{ที่นี้} สภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นในสิ่งที่
 ถึงสามในสี่ของรัฐสภาแก้ไขได้หรือไม่แก้ไข ในที่นี้หมายถึงการที่รัฐสภา
 มีมติว่าจะแก้ไข ที่สภาผู้แทนราษฎรจะแก้ไขมาตรา ๑๖ นี้แล้ว แต่ก่อน
 ขาดจะมีคนแก้ว่าควรจะมีสภาผู้ ^{ที่นี้} หรือ ๑๖ ถ้าจะแก้ไขแล้ว ขาดจะมีเสียง
 ไม่เกินสามในสี่ รัฐธรรมนูญแก้ไขไม่ได้ นอกจากนั้นถ้าเราพิจารณาที่มาตรา ๑๖
 เมื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับที่เปลี่ยนที่ประเทศสยามเป็นประเทศไทยซึ่งมีลักษณะ
 ภายหลังที่แก้ไขมาตรา ๑๖ นี้ จะคงมีตั้งแต่วาระที่ ๑ ถึงวาระที่ ๑ นั้น ขอเรียนว่า
 ในสมัยนั้นอาจจะเห็นว่ามีหนึ่งซึ่งเห็นว่ามีสองเห็นและสามเห็นว่า อาจจะมีเสียง
 คนไม่เห็นด้วย แต่ว่าไม่กล้าออกเสียงคัดค้านท่าน เพราะเกรงให้ระดมเสียงและ

ไม่ ถ้าไม่ให้ความไว้ใจก็ความของเราของกรมการนี้ รัฐธรรมนูญก็จะคงมีผลตามฐาน สมมติว่า
 ที่มีไว้กับถักถว ไปแล้วสามปีแล้ว ใจก็กรมการตำรวจ ไปประมุขที่ พลวาระที่ ๓ สมาชิกสภาไม่
 กรมสามัญในสี่ปีไปอาจอภิปรายเรื่องเขาเรื่องรัฐ รัฐธรรมนูญตามประมุขก็ได้ ถ้าจะขอให้
 รัฐธรรมนูญว่าสมาชิกสภาเดิมก็ได้ คงที่ใดเห็นด้วยบ้างมาเมื่อ ๒ - ๓ วันที่ นี้จึงสมาชิก
 มาไม่ครบไม่ได้ ๒๕๐ คนก็คงได้ขึ้นไป นี้จะมีเหตุให้รัฐธรรมนูญที่เราสิ่งประมุขกล่าว
 ไปดี

ที่มันออกมาเป็นชายเหตุผลที่ควรนำมาก็เป็น โดษว่าระคน จึงว่า ถ้าเรา
 ถือวาระที่ ๒ เอาคะแนนเสียงสมาชิกในสี่อย่างคราว ๑๖ พรรค ๓ ถึงไม่ทันแล้วไว้ว่า ถ้า
 คำเป็นกลางด้วยแล้ว ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๖๘ ซึ่งพูดกันว่าในวาระที่ ๓ ลง
 คะแนนครบด้วยเข็มนักเป็นเลขคณิต สมาชิกในสี่แล้ว ก็ให้เข้ากรมการยังมีเหตุผล ที่เขต
 ราชการในสี่นั้นก็เพื่อให้เกิด ใจได้มากตาม เจตนาเดิมของผู้ร่าง รัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว
 นอกจากนั้นก็สมาชิกสภาท่านเห็นว่า ใจได้มากตาม เจตนาเดิมของผู้ร่าง รัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว
 มาก จากเจ้าก็เป็นอย่างนั้นจะทำให้สมาชิกได้มีความในมาตรา นี้เสียงในสภา เป็นที่พอใจ
 และ เป็นมาตรฐานเพื่อที่จะจรรยา รัฐธรรมนูญที่ร่างมาแล้วไปรวมอยู่ไม่ได้ว่า ความที่
 พเจ้าใจ เร็วขึ้นมาให้ถือว่าท่านสมาชิกบางคนที่ขึ้นและตัวไปคง เห็นใจและเห็นเจตนาดีของ
 ภาวดีประเภทที่ ๒ ที่ได้แก่ร่างระบอบ รัฐธรรมนูญของเรา และมีความประ
 สงคที่ จะให้ร่างบรรดา รัฐธรรมนูญนี้สำเร็จไม่ได้ เหตุผลที่ได้เสนอนี้ก็เป็นว่ามี
 เพียงเท่านี้

ท่านกรมการประธานสภา ฯ : ผู้ไกล่เกลี่ยกัน

นายธรรมคุณ เตชะเงิน (ชกบุรี) : การเห็นใจมันเห็นใจกัน แต่ว่า
 ในกรณีที่ความตามกฎหมายไปอยู่ฝ่ายรัฐวิสัยนั้น ระบอบความโดยแท้จริงในนี้
 มกนกว่าว่าการ ลงคะแนนจะคงออกเสียง-โคชวิวิเรื่งกรือ และคงมีเสียงพิเศษ
 ความการแก้ไขเห็นกัน ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ เพราะฉะนั้นนี่แสดงว่าเราควรรับผิดชอบ

ในคราวนี้ฉันใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนหรือไม่ ถ้าออกเสียงลงคะแนนแล้วเราก็คง
ได้เสียงสามในสี่ ถ้าไม่เจามีความดังนี้.

17-15 M.

นายต. เดอบุตร (ชลบุรี) เรื่องการตีความสำหรับข้อนี้ ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับ
ผู้ที่เสนอข้อนี้ คือการออกเสียงวันพักการครั้งที่ 1 ไม่ใช่ครั้งที่สมบูรณ์ แต่ก็สมบูรณ์อยู่ที่วาระ
ที่ 3 แล้วจะคงมีมติฉันนึกครั้งหนึ่ง จะเริ่มกล่าววาระที่ 4 ก็ได้ การว่าไม่สมบูรณ์
เมื่อเรามีมติการแล้วเราก็ไม่ปรึกษาในวาระที่ 2 มีการแก้ไขกัน ภาววาระที่ 3 อาจจะไม่
รับร่างรัฐธรรมนูญก็ได้ ถ้าข้างกันเราจะปรึกษาในวาระที่ 3 ทำไม การลงมติครั้งที่
ที่ 3 นั้นเป็นการลงมติ-ครั้งสุดท้าย ~~เพราะร่างรัฐธรรมนูญที่สภาได้ลงมติ~~
~~รับร่างรัฐธรรมนูญ~~ ซึ่งเป็นการลงมติที่สมบูรณ์ แต่ในครั้งนั้นข้าพเจ้าควรจะคงมีสามในสี่
ครบรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นฉบับนี้ ในขั้นนี้เพียงแต่สภา ^{วิธี}ของสภาที่กล่าวหาไว้ว่าจะคง
มีการปรึกษายัง 3 คน เมื่อผู้ร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขึ้น คงไม่ได้ถือถึง
ว่าเราจะถือมติของสภาที่กล่าวหาไว้ให้มีการปรึกษายัง 3 ครั้ง นี้เป็นวิธีปรึกษา
ของสภาเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการปรึกษาที่จะลงมติครั้งสุดท้าย ครั้งสุดท้ายนี้เท่านั้นเป็นครั้ง
สำคัญที่จำเป็นจะต้องให้เสียงสามในสี่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าโดยที่ฉันเห็นว่าสภาจะ
ปฏิบัติอย่างไรก็ตาม ควรจะต้องถือความรัฐธรรมนูญในที่นี้มีความมุ่งหมายของผู้เขียน
รัฐธรรมนูญไว้ที่ข้าพเจ้าไว้.

17-16 N.

นายเสี้ยน ทงมีสถาน (นगरราชเมือง) : ความที่ผู้เสนอญัตติความว่าให้ลงคะแนน
ได้เพียงส่วนข้างมากนั้น และขอให้ความใหม่ข้าพเจ้าจึงไม่เห็นชอบด้วย ทั้งนี้เพราะเหตุ
ว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ใช่แก้ไขเพียงครั้งนี้เป็นครั้งแรก ถ้าข้าพเจ้าจำไม่ผิดเคยแก้ไข
ที่มาที่หนึ่งแล้ว และการแก้ไขที่แล้ว ๆ มาอันเราถือถือเป็นระบอบและแบบแผน เราได้
เลขจำนวนข้อบังคับในการแก้ไขมีจำนวนว่าเป็นอย่างใดเหมือนกัน คือในคราวที่แก้ไขการที่แล้ว
มานั้น เราได้ถือเอาเสียงสามในสี่ตั้งแต่วันที่ 1 เป็นต้นไป เมื่อเป็นเช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่า

แผนแผนกระทำเป็นอิสระ เพื่อดำเนินการกับบริษัทที่ควบคุมกิจการแล้วกิจการจะรักษาไว้ ไม่ยกให้
 นี้เรียกว่า ทรัพย์สินไม่จำกัดว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแก้ไขกฎหมาย ซึ่งแก้ไข
 กฎหมายสำคัญซึ่งของชาติสืบกัน เช่นแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่เราแก้ไขกฎหมายสืบกันคือเรื่อง
 ชาติแล้ว เราจะทิ้งไปแทน ๆ โดยโดยระบอบเก่า ๆ ก็แล้วกันใหม่ใน การแก้ไขไม่เกี่ยวข้องกับ
 สิ่งใดเป็นสิ่งที่สำคัญซึ่งจะคงแก้ไขแล้ว ก็จำเป็นจะต้องมีสิ่งที่จะต้องแก้ไขระบอบการปกครอง
 ว่าสละการปกครองแบบระบอบหนึ่งเสีย หรือบางอันที่ผู้ควบคุมในสิ่งของมาทั้งหมดก็ให้ความเห็น
 ตกกับของอันเป็นส่วนใหญ่ โดยใจเราแต่เราจะแก้ แล้วก็ว่าระบอบที่ ๒ และที่ ๓ เท่านั้นใน
 ที่จำเป็นไม่เห็นด้วย สิ่งนี้ที่สำคัญซึ่งจะคงแก้ไขก็จริง ก็คงจะเป็นไปตามประเพณีที่ควบคุม
 มาแล้วโดยเรา ๆ นี้ ถ้าหากเราเห็นว่ามี ถึงระบอบนั้นๆ.

นางมณฑล รัตนวิจิตร (นางศรีธรรมราช) : ข้าพเจ้าก็เป็นนักกระตือรือร้นประเพณี
 และ เป็นนักกฎหมายเหมือนกัน ข้าพเจ้าเห็นว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ควรเป็นเรื่อง
 ที่หนักหนา แต่ข้าพเจ้าอ่านบทแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้วเห็นว่าผู้ร่างมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ
 ซึ่งสมควรแก่ร่างไว้สองแห่ง คือ การแก้ไขบทนี้ต้องมีผลมาจากคณะรัฐมนตรีผู้ร่างมาตรา
 ซึ่งแก้ไขบทนี้ฝ่ายบริหารรับผิดชอบก่อนแก้ไขของทั้งด้วย และจะมาโดยอีกทางหนึ่งที่มาจาก
 สมาชิกสภาฯ ครองก็มีเสียงหนึ่งในเรื่องที่มาได้ นี้แสดงถึงความระมัดระวังของร่างที่ได้
 นี้คงแก้ไขเป็นแห่งถึง ๕ ทาง ก็ยิ่งกว่านี้ในวาระสุดท้ายท่านจึงกล่าวไว้ในมาตรา ๘๖
 (๒๕) ในการออกเสียงลงคะแนนแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ท่านจะตกลงออกเสียงแก้ไข
 ในการแก้ไขนั้นได้ แล้วก็มีผู้ตรวจสองคนไม่เอา เว้นอันนั้นแล้วก็ได้ปฏิบัติตามมาตรา
 ๘๖ คือถ้าลงมติที่รวมถึงสองคน มีนายผู้พิพากษา และผู้พิพากษา ๘๖ มาตรา ๘
 การแก้ไขการแก้ไขร่างก่อนนั้นมติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 เราว่าคงจะต้องพิจารณาร่วมกัน ในคราวที่แก้ไขนั้นต้องมีมติของรัฐมนตรีว่าการของสภา
 ผู้บริหาร รัฐสภา รัฐธรรมนูญ อันมีมติการพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นท่านนั
 ระบอบการปกครองแก้ไขใหม่ ๖ วาระ ฝ่ายบริหารที่ ๒ เรื่องอันนี้ถกกัน ท่าน

17.33 น.

นายสุวิทย์ พิเศษเศรษฐ (เชิงนิ่มใหม่): ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นสมาชิกสภา
 ที่ ๓ ตามที่ท่านผู้เสนอได้เสนอขอให้ความรัฐธรรมนุญมาตรา ๘๖ ข้าพเจ้าเห็นว่า
 รัฐธรรมนูญนี้เป็นกฎหมายที่ศักดิ์สิทธิ์และเป็นกฎหมายสูงสุดซึ่งในรัฐธรรมนูญเองก็มี
 บทบัญญัติไว้โดยแน่ชัดสำหรับในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว และนี่เป็นหลักการอัน
 มีจึงไม่จำเป็นต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญแต่อย่างใดเพราะเหตุนี้ เพราะเหตุว่า ความ
 รัฐธรรมนูญที่จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญของประเทศไทยเวลานี้ได้ทำเป็นเสียเองลักษณะของ
 ประเทศฝรั่งเศส ก็หมายความว่าถ้าจะแก้ไขเป็นรัฐธรรมนูญที่แก้ไขยากที่สุด ไม่ใช่แก้ไข
 ได้โดยพลการ เห็นอย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแล้วควรระวัง ๓ ประการเป็นสำคัญ
 มีดังนี้ในการแก้ไขโดยที่แก้ไขยากโดยที่แก้ไขมาตรา ๘๖ ในรัฐธรรมนูญนี้ แม้แต่สิ่งที่เจ้า
 สภา ๓ ได้แก้ก็ยังมีจำนวนสมาชิกรับรอง ไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
 ที่ประชุมในที่นี้ และลักษณะการที่มาจากทางฝ่ายคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นการผ่านบริหาร
 ทางหนึ่ง ถ้าหากว่าสิ่งที่แก้ไขเป็นแก้ไขโดยสภา ๓ นี้แล้วด้วยแล้วสมควรที่จะ
 มีสภาผู้สภา ๓ ก็ได้ เป็นข้อที่หนึ่ง ข้อที่เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วการที่สภา ๓ จะลงมติ
 ว่าควรจะมีหลักการแห่งรัฐธรรมนูญที่เสนอมาตามข้อ ๓ นั้นหรือไม่ก็จำเป็นที่จะต้อง
 ได้คะแนนเสียงยกย่องรัฐธรรมนูญที่ว่า เสียงเห็นชอบในการแก้ไขเพิ่มเติมก็ต้องไม่ต่ำกว่า
 ครึ่งในสี่แห่งจากจำนวนสมาชิกทั้งหมดยกยกยกยก ๓ คำนี้กับมีหลักการจำเป็นที่จะต้อง
 ได้คะแนนเสียงเห็นชอบ เพราะเหตุว่าถ้าหากว่าคณะรัฐมนตรีแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 แล้วกล่าวสภา ๓ รับหลักการร่างกฎหมายฉบับนี้แล้วก็หมายความว่าสภา ๓ ที่เห็น
 ชอบแล้วก็จะใช้การแก้ไขและแก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายฉบับนี้ ๓ ในทำนองเดียวกัน
 เมื่อสภา ๓ นี้ลงมติรับหลักการของร่างกฎหมายฉบับนี้แล้วก็หมายความว่า สภา ๓ ที่
 ยอมรับจะใช้การแก้ไขเพิ่มเติมแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ ก็เป็นอันเห็นแก่ที่เข้าไป

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปรบกวนเขียน
มาสำนักงานถึงส่วนที่ขอ

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ต่อมาก็จะใช้การออกเสียงลงมติตามมาตรา
๑๘ มาตรา ๑ โดยการเรียกชื่อ และเสียงที่เห็นชอบในการแก้ไขคงมีไม่ต่ำกว่า
สามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภา ฯ ข้าพเจ้าจะไปในสภาอีกว่าจำนวนซึ่งตกลงทำสมาธิ
กันมาผู้ใดเห็นชอบด้วยอันหลักการขอให้ยกย่าวว่า "ศาลเจ้าเห็นชอบ" ถ้าผู้ใดไม่เห็น
ด้วยก็ขอให้ยกย่าวว่า "ศาลเจ้าไม่เห็นด้วย" ถ้าผู้ใดไม่ขอออกเสียง ก็ขอให้ยกย่าวว่า
"ศาลเจ้าไม่ขอออกเสียง"

นายอุสิต มุตรธรรม (ประจักษ์บุรี) : ข้าพเจ้าขอปรึกษาในที่นี้คือผู้ที่มาพูด
ในคราวนี้ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจำนวนสมาชิกสภา ฯ ที่นั่งอยู่ในเวลาที่วันครบจำนวนนี้
เราจะลงมติว่ามีมติหรือไม่ ถ้ากล่าวจำนวนในที่นี้จะลงมติว่ามีมติการใดแล้ว
หรือจะกล่าวประธานสภา ฯ ในรูปที่ผู้ขอแก้ไขไปเสียจากที่นั่งเสียงจะใดลงมติในที่
หรือไม่

ทำการแทนประธานสภา ฯ : จำนวนเมื่อลงมติในที่นี้ แต่หากว่าสามในสี่
เสียงเห็นชอบเท่านั้น เราจะต้องมีการที่จะให้รัฐธรรมูณ์แก้ไขหรือไม่ก็อยู่ที่การ
สิทธิของสภา

นายสุวิชัย เทียมเทียร ^{รัฐสภา} : การแก้ไขรัฐธรรมนูญสำคัญมาก นักท
ว่าสมาชิกเห็นด้วยไม่ถึงสามในสี่ เห็นที่จะเป็นอันตกลง และจะเสนอสมาชิกไม่ได้ ถ้า
หากว่าจำนวนมากกว่าสามในสี่เห็นชอบแล้ว ศาลเจ้าเห็นว่าควรลงมติไว้ที่ข้างหน้า
เมื่อสมาชิกมาประชุมเปรียบกว่าที่ ครึ่งนี้ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่ามติที่จะจะไปเสียรัฐธรรมนูญ
จะแก้ไขได้

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ทัศนียภาพสมาชิกสภา ฯ จะมากกว่าปกติ มีถึง

เลขาธิการสภา ฯ : นายถิรจา วัฒนสินธุ์

นายถิรจา วัฒนสินธุ์ (ละเซียงเทรา) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายภูม ชรรวมวงศา ไชยมา นายเกษม ภู่อศรี

นายเกษม ภู่อศรี (นทรสวรรค์) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลโท หลวงเจริญศักดิ์สิทธิ์

พล.ท. หลวงเจริญศักดิ์สิทธิ์ ^{กรมพลศึกษา กรมพลศึกษา กรมพลศึกษา} ~~(สมาชิกสภา ฯ)~~ : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายขาว ชรรวมวงศา

นายขาว ชรรวมวงศา (สุวิมล) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : คุณจิตสารกรรม

คุณจิตสารกรรม (สิงบุรี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายคล้าย กระตมณี โฉมดี นายทอง ไกรสุวรรณ

นายคล้าย ไกรสุวรรณ (นทรวิชัยรวม) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันตรี ควง อภัยวงศ์

พ.ต. ควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : น.ร.ว. สีกุลดี ปรานะ

น.ร.ว. สีกุลดี ปรานะ (ประจวบ) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายจตุร สืบแสง

นายจตุร สืบแสง (สมาชิกประเภทที่ ๑) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายจำรัส สุวรรณสี ไชยมา นายจำรูป วัฒนินาแทน

นายจำรูป วัฒนินาแทน (พังงา) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายจำทอง ชนะโสภณ

นายจำทอง ชนะโสภณ (ภาคจันทบุรี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลโท จีระ วิจิตรสงคราม

พล.ท. จีระ วิจิตรสงคราม (สมาชิกประเภทที่ ๑) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายจัตกะเสน มัทจะ

นายจัตกะเสน มัทจะ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเจ๊ะอิมดุลลา หวังปูเค๊ะ

นายเจ๊ะอิมดุลลา หวังปูเค๊ะ (สญก) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันโทเจือ สฤนทรราชชัยชิน

พ.ท. เจือ สฤนทรราชชัยชิน (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเจริญ นิลชาโร ไม่ลงคะแนนในนามที่เป็น

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นายเจริญ สิมแสง

นายเจริญ สิมแสง (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเดลินร ปทุมรส ไบมา ทศสารวัจนวิมล

ศรีศรากร

พล.ต.ท. ชลต ศรีศรากร (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลเรือตรี ชลิต กุณกำนัทร

พล.ร.ต. ชลิต กุณกำนัทร (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้า

เห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายชวลิต ฉลัษณ์วงศ์

นายชวลิต ฉลัษณ์วงศ์ (พระคณะอง) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันเอก ชวง เขวงศักดิ์สงคราม

ท.อ. ชวง เขวงศักดิ์สงคราม (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันตำรวจตรีชั้น ตรี มีพัก ไม่อยู่ในที่ประชุม

นายชวน บุญมาศ

นายชวน บุญมาศ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : หลวงชานบุญเบศร์

หลวงชานบุญเบศร์ (สุพรรณบุรี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันเอกหลวงชานสงคราม

พ.อ. หลวงชานสงคราม (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : หลวงชานมาถิติเกษม

หลวงชานมาถิติเกษม (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : ชูชานโมฬีสาน

ชูชานโมฬีสาน (พระนคร) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลเสวก มีนศิกรณ์ สนิทโยชารักษ์

พ.จ. พ. จิต มีนศิกรณ์ สนิทโยชารักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม :

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายชิต เวชประสิทธิ์

นายชิต เวชประสิทธิ์ (ภูเก็ต) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายชุตม์ มีนพานนท์

นายชุตม์ มีนพานนท์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเข้ม พรหมยง โฉมว่า นายเชื้อ สาทิมเมือง

นายเชื้อ สาทิมเมือง (เพชรบูรณ์) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายโชติ คุ้มทิพย์

นายโชติ คุ้มทิพย์ (พระนคร) : ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลตรี ไชย ประทีปเสนา

พล.ต. ไชย ประทีปเสนา (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันเอก คณ สวัสดิ์สรบุษ บุนนาค

ร.ต. คณ สวัสดิ์สรบุษ บุนนาค (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้า

เห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายดิเรก ชัยนาม

นายดิเรก ชัยนาม (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายสุสิด มุทธธรรม

นายสุสิด มุทธธรรม (ปราจีนบุรี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ พลโทเสนา มุขยุพต์

พล.ต. เสนา มุขยุพต์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเดือน บุนนาค ไม่ออกเสียงในรัฐสภา

^{๙๓๖}
ของประธานสภาผู้แทนราษฎร นายเตียง ศิริขันธ์

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลเรือตรีวิทย์ ช่างนาจาวสวัสดิ์

พล.ร.ต. วิทย์ ช่างนาจาวสวัสดิ์ ร.น. (สมาชิกประเภทที่ ๒) :

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันเอก ทน วิชัยศักดิ์

ท.ต. ทน วิชัยศักดิ์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายทวี มุขมฤต ไข่มวง พลเรือโททหาร ตำรวจ

พล.ร.ต. ทหาร ตำรวจ ร.น. (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายทอง กิ่งเพชรรวม

นายทอง กิ่งเพชรรวม (แม่): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายทองคำ คลังอาวุธ

นายทองคำ คลังอาวุธ (บุตรราชสีมา): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายทองเปลว ชลภูมิ

นายทองเปลว ชลภูมิ (สมาชิกประเภทที่ ๒): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายทองเป็น หิสังเมียร

นายทองเป็น หิสังเมียร (สมาชิกประเภทที่ ๒): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายทองอินทร์ มีนทรานนท์ ไบมา นาย

ทองอินทร์ ภูวิพัฒน์

นายทองอินทร์ ภูวิพัฒน์ (บุตรราชสีมา): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : เรือเอกพิทย ประสารสุข

ร.อ. พิทย ประสารสุข ร.น. (สมาชิกประเภทที่ ๒): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

ชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายทิม ภูวิพัฒน์

นายทิม ภูวิพัฒน์ (ชอนแก่น): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันเอกเทศ กิตติรักษ์

ท.อ. เทศ กิตติรักษ์ (สมาชิกประเภทที่ ๒): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเทียน ไชยภัณฑ์

นายเทียน ไชยภัณฑ์ (ตาก): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายบรรณมูล เขียนเงิน

นายบรรณมูล เขียนเงิน (ชลบุรี): ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันเอกน้อม เกตุญาติ

ท.อ. บัอม เกตุญาติ รัฐมนตรี : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายนิสสัย โรจนะภักดีสิน

นายนิสสัย โรจนะภักดีสิน (สงขลา) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : ร้อยตรีเนตร์ ฑูวิวัฒน์

ร.อ. เนตร์ ฑูวิวัฒน์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายแหม่ม พหลโยธิน

นายแหม่ม พหลโยธิน (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายบรรจง ศรีจรูญ ไบมา นายบรรจบ มั่นสิทธิ์

นายบรรจบ มั่นสิทธิ์ (เขียนราย) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายบุญช่วย สัตถาคาร

นายบุญช่วย สัตถาคาร (มหาสารคาม) : ข้าพเจ้าเห็นด้วย

เลขาธิการสภา ฯ : นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์

นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์ (สกลนคร) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฯ : นายบุญมา เกษมวัน

นายบุญมา เกษมวัน (อุบลราชธานี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายบุญฉวี อุงคนาคกร

นายบุญฉวี อุงคนาคกร (ลำพูน) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายบุญระ จำปาพันธ์

นายบุญระ จำปาพันธ์ (ศรีสะเกษ) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลโทประจัน มหาดิกล ประจันกิจสิง

ท.อ. ประจัน มหาดิกล ประจันกิจสิง (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาวิชาการสภา ฯ : นายประจวบ บุณนาท

นายประจวบ บุณนาท รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข :
ช่วย

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาวิชาการสภา ฯ : พระยาประจวบวิชาญกุล โสมมา นายประจวบ

บุณนาท

นายประจวบ บุณนาท (บุตร) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาวิชาการสภา ฯ : นายประยูร ปานะดิษฐ์

นายประยูร ปานะดิษฐ์ (สับแทน) : ข้าพเจ้าไม่ออกเสียง

สาขาวิชาการสภา ฯ : ทศศิริประยูร ภมรมนตรี โสมมา นายประยูร

วิญญูถาตม

นายประยูร วิญญูถาตม (เชื้อสาย) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาวิชาการสภา ฯ : นายประยูร อภัยวงศ์ โสมมา นายประสพาท

ไชยระโท

นายประสพาท ไชยระโท (บุตร) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาวิชาการสภา ฯ : นายประสิทธิ์ ชูทิธิจ

นายประสิทธิ์ ชูทิธิจ (ถ่วงเที่ยง) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาวิชาการสภา ฯ : นายประเสริฐ ศรีชัยสุนทร

นายประเสริฐ ศรีชัยสุนทร (สุวามุขชาติ) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาวิชาการสภา ฯ : นายประเสริฐ ศรีจรรยา

นายประเสริฐ ศรีจรรยา (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาวิชาการสภา ฯ : เว็ชเอกประเสริฐ สุขสมชัย โสมมา ขุนประ

เสริฐ-สรรพกิจ

คุณประเสริฐสุวรรณกิจ (ชัยภูมิ) : ข้าพเจ้าเห็นด้วย

เลขานุการสภา ฯ : ร้องถามประเสริฐ สุคนทรวิจิตร

ร.อ. ประเสริฐ สุคนทรวิจิตร (สระบุรี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นายบวรไมตรี หึงสุนทร

นายบวรไมตรี หึงสุนทร (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นายปริตตา จุฑามาศย์

นายปริตตา จุฑามาศย์ (กระบี่) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : พลต.ช. พลต.ปร.ภักดิ์ ศึกษานุกูลย์

พล.ต. พลต.ปร.ภักดิ์ ศึกษานุกูลย์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) :

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : จอมพล แปลก พิบูลสงคราม โฆมา นายถน

ศิริราชย์

นายถน ศิริราชย์ (ศรีสะเกษ) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : พลเรือโท ยืน นาวาวิจิตร

พล. ร. ท. ยืน นาวาวิจิตร (สุ. ร.น. (สมาชิกประเภทที่ ๒) :

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นายเดลิมา อังสุวัณห์

นายเดลิมา อังสุวัณห์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : พลเอก พจน์ พลดีโยธิน โฆมา นายพร

มากวงศ์

นายพร มากวงศ์ (อุทัยธานี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นายทิพย์ ธีรพวงค์

นายพันธุ อิมพวงค์ (นครพนม) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันธุ อิมพวงค์ ขอพิจารณาต่อ

ท.อ.อ. พระพิจารณพิภกิจ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : ร้อยเอกพิภกิจ พิภสินการ

ร.อ. พิภสินการ พิภสินการ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายสุน วัฒนารม ไฉมา พิภสินการ

สัญญาบัตรพิภสินการ พิภสินการ

ท.อ. พิภสินการ สัญญาบัตรพิภสินการ พิภสินการ (สมาชิกประเภทที่ ๒) :

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเพิ่ม วงศ์ทองเหลือ

นายเพิ่ม วงศ์ทองเหลือ (พิภสินการ) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายทอง สิทธิธรรม ไฉมา ร้อยตรีมงคล

พิภสินการ

ร.อ. มงคล พิภสินการ (นครศรีธรรมราช) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายมนตรี วีระแพทย์

นายมนตรี วีระแพทย์ (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลโทมังกร พรหมโยธี

ท.อ. มังกร พรหมโยธี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พระยามานวราชเสวี

พระยามานวราชเสวี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลอากาศตรีบุญทิ นพาสีเกาะ เวชยันตรังษณ

ท.อ.อ. บุญทิ นพาสีเกาะ เวชยันตรังษณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

พาณิชย์ : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายยงเสียง เฒะภูทธิ

นายยงเสียง เฒะภูทธิ (ระบอง) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายยง สยามมณี

นายยง สยามมณี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายอิน สิมบุการณ

นายอิน สิมบุการณ สุวิรินทร์ : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเลื่อน พานิชสิทธิ์

นายเลื่อน พานิชสิทธิ์ (พระภคกรศรีอุษยา) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายโย อุทิศ

นายโย อุทิศ (ราชบุรี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : คุณระดมศักดิ์ โมม่า นายรังสฤษฏ์ เขาวาศิรี

นายรังสฤษฏ์ เขาวาศิรี (พระนคร) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : ทพศรีเรือง เรืองวีระบุต

ทพ.ศรี เรือง วีระบุต (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : ท้าโทหม่อมราชวงศ์สาธิตินทร โมม่า นายเล็ง

ศรีสมวงศ์

นายเล็ง ศรีสมวงศ์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเสียง ไชยกลาง

นายเสียง ไชยกลาง วัฒนศิริ : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเสียม นิลระคะ

นายเสียม นิลระคะ (ศรีง) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายเลื่อน พงษ์ไผด

นายเลื่อน พงษ์ไผด (พระภิกษุ) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายวงศ์ ไชยสุวรรณ

นายวงศ์ ไชยสุวรรณ (นราวิชาญ) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : เรือ/เลขาฯ ขุนนคร *ลายมือชื่อ*

~~ร.ค.ค. ขุนนคร ร.ค.ค. ขุนนคร~~ *ลายมือชื่อ*

~~ร.ค.ค. ขุนนคร~~ ร้อยตำรวจตรีวิจารณ์ เณะโมล

ร.ค.ค. วิจารณ์ เณะโมล (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายวิจิตร กุฎิกานนท์

นายวิจิตร กุฎิกานนท์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายวิเชียร บำรุงพาณิชย์

นายวิเชียร บำรุงพาณิชย์ (ร้อยเอ็ด) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : ร้อยเอก วัลลภ วัลลภศิริ

ร.อ. วัลลภ วัลลภศิริ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายวิรัช หึงสูนทร

นายวิรัช หึงสูนทร (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายวิรัช สุตะกัญญา

นายวิรัช สุตะกัญญา (ถ่างทอง) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายวิโรจน์ ภูมิสิทธิ์

นายวิโรจน์ ภูมิสิทธิ์ (พระนครศรีอยุธยา) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลตรี วีรวัฒน์ วีรวัฒน์โชติ

พล.ต. วีรวัฒน์ วีรวัฒน์โชติ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้า

เห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นายศิริ ชากินดี

นายศิริ ชากินดี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : พลโท พระสิริพงศ์พิศุภวาทน์ ไหมว่า เจ้าพระยา

ศรีธรรมมาธิเบศ

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นาวาเอก หลวงชุมพรชลาชัย ร.น.

น.อ. หลวงชุมพรชลาชัย ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุตสาหกรรม :

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : ร้อยตำรวจโท เสวตร์ ชุมวงวาทน์

ร.ต.ท. เสวตร์ ชุมวงวาทน์ (ทดแทน) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นายเสวตร์ เบ็ญเทศ สานต์

นายเสวตร์ เบ็ญเทศ สานต์ (รอง) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : ทศศรี เคียร สุทัศน์

ทศ.ศ. เคียร สุทัศน์ (สมาชิกประเภทที่ ๒-) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : ร้อยตำรวจโท สงกร นนท์ อุณสิทธิ์

ร.ต.ท. สงกร นนท์ อุณสิทธิ์ (เคย) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : พลเรือตรี หมง จรุงตร

พล.ร.ต. หมง จรุงตร ร.น. (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นายสงวน จุฑะเต็ญ ไหมว่า นายสงวนจุฑารักษ์

นายสงวน จุฑะเต็ญ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขานุการสภา ฯ : นก๘๘๘๘๘/๓๔๔๔๔๔ นาวาเอกสงวน จุฑารักษ์

น.อ. สงวน วุฒิวาจา ร.บ. (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เทศาภิบาลสภา ฯ : นายสพรัง เพ็ชรสิทธิ์ ตถบุษยา

นายสพรัง เพ็ชรสิทธิ์ ตถบุษยา (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็น

ชอบ

เทศาภิบาลสภา ฯ : นกตศตมท/ทวทรพพพ/ตทท นายสมบุญ ศิริธร โนม่า

นายสมบุญ(นกตศตมท/ทวทรพพพ/ตทท)เห็นชอบ

นายสมบุญ ภูมิจิต (นาม) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เทศาภิบาลสภา ฯ : พันตรีสมาน เพ็ชรสิทธิ์ ตถบุษยา

พ.ต. สมาน เพ็ชรสิทธิ์ ตถบุษยา (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้า

เห็นชอบ

เทศาภิบาลสภา ฯ : นายสมท พรพมระถาย

นายสมท พรพมระถาย (บุตรท่ง) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เทศาภิบาลสภา ฯ : นาวาเอกสวัสดิ์ จันทณี โนม่า พลโท สวัสดิ์

สวัสดิ์(นทจ/๑๑/๑๑)เห็นชอบ

พ.ท. สวัสดิ์ สวัสดิ์(นทจ/๑๑/๑๑) (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เทศาภิบาลสภา ฯ : นายสวัสดิ์ โสภณสิทธิ์ โนม่า นายสอ เสรมบุญกร

นายสอ เสรมบุญกร (ทบมว) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เทศาภิบาลสภา ฯ : นายสธม ภูตโรดม โนม่า นายสังคม วิมทอง

นายสังคม วิมทอง (ลานต่าง) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เทศาภิบาลสภา ฯ : พลเรือตรีสังวร สุวระสิทธิ์ โนม่าอยู่ในที่ประชุม

นายสาบณต์ สามสว่าง

นายสาบณต์ สามสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายสิงห์ ปถาสีหิ

นายสิงห์ ปถาสีหิ (ร้อยเอ็ด) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลเรือโท สินธุ์ อนุภาวนิน

พล.ร.น. สินธุ์ อนุภาวนิน ร.น. (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้า

เห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายสุจิต นีรัถยกุล

นายสุจิต นีรัถยกุล (สมุทรสาคร) : ข้าพเจ้าไม่ออกเสียง

เลขาธิการสภา ฯ : พระสุธรรมวิจิตร

พระสุธรรมวิจิตร (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พระยาสุเมธวิจิตร

พระยาสุเมธวิจิตร (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : นายสุม สันติพลาต

นายสุม สันติพลาต (อุบลราชธานี) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พันเอกสุวิจิตร จาตุศรีสวัสดิ์ ไบร่า นายสุวิมล

ดีเบตย์ ไบร่า นายสุวิมล สันติพลาต

นายสุวิมล สันติพลาต (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลตรีทองคำเสถียร ปราโมช

ม.ร.ว. เต๋อสี ปราโมช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ :

ข้าพเจ้าเห็นชอบ

เลขาธิการสภา ฯ : พลโท หลวงเสรีเรืองฤทธิ์ ไบร่า สัตยศรีพวง

นิรันดร์ ไบร่า นายใหญ่ สวัสดิภาพ

นายใหญ่ สวัสดิภาพ รัฐมนตรี : ข้าพเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : หลวงอรรมพรพิศาล

หลวงอรรมพรพิศาล (อรภาค) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : นายถวิล รามานานนท์

นายถวิล รามานานนท์ (จันทบุรี) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : นายถวิล นายถนอม นายถนอม นายถวิล หลวงธัญญานุรักษ์

หลวงธัญญานุรักษ์ (จันทบุรี) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : นายถวิล สิงหนอย

นายถวิล สิงหนอย (เชียงใหม่) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : นายถวิล วรคุณ นายถวิล นายถวิล นายถวิล

นายถวิล นายถวิล (เชียงใหม่) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : พันโท คุณ พงษ์เกษมศรี

พ.ท. คุณ พงษ์เกษมศรี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : พลตรีพระอุดมไชยชาติ

พล.ต. พระอุดมไชยชาติ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : นายถวิล หลวงคุณ สนิทวงศ์

นายถวิล หลวงคุณ สนิทวงศ์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : หลวงคุณกรวิจิตร

หลวงคุณกรวิจิตร (ประจวบคีรีขันธ์) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

สาขาธิการสภา ฯ : นายถวิล ทองสวัสดิ์

นายถวิล ทองสวัสดิ์ (แม่ฮ่องสอน) : ข้าทเจ้าเห็นชอบ

ทำการแทนประธานสภา ฯ : สมาชิกทั้งหมด 1๐๐ คน สามในสี่

เท่ากับ 144 คน ผู้ที่เห็นชอบ 14๑ คน ผู้ที่ไม่เห็นชอบ 1 คน ผู้ที่ไม่ออกเสียง

๒ คน เป็นประธานและเลขาธิการสภา ฯ ๑ คน ไม่ออกเสียง

ผู้มีผู้ใดคัดค้าน

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ส่งกรรมการสามัญหรือวิสามัญ

พระยามานวราชเสวี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ขอส่งกรรมการ

วิสามัญ

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ส่งกรรมการวิสามัญ เมื่อไม่มีผู้ใด

มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าไม่ประชุมต่อไปอีก จำนวนในาย

พระยามานวราชเสวี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอเพียง

๑ นาย

นายถนอม รัตนวิจิตร (นารถวิจิตรบรรพต) : ข้าพเจ้าขอเสนอ ๑๕ นาย

พระยามานวราชเสวี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอ ๑๕ นาย

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ทำการแทนประธานสภา ฯ : เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ข้าพเจ้าถือว่าไม่ประชุมต่อไปอีก กรรมการวิสามัญ ๑๕ นาย ประกอบด้วย

โอรบ่าง ขอเสนอชื่อ

พระยามานวราชเสวี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอ

เจ้าพระยาพิริยธรรมาธิบดี

มีสมาชิกบริบูรณ์

นายกระจ่าง ชูสารวิเศษ (เชตนแก่น) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายเตียง ศิริขันธ์

มีสมาชิกบริบูรณ์

นายทอง กิ่งเพชรธรรม (แพ้ว) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายถนอม กิจจา รัตนสินธุ์

มีสมาชิกบริบูรณ์

นายดวง อดิวิวงศ์ นายกรัฐมนตรี : ขอเสนอพระสยามมหาเวศเสวี
นายสังคม วัณโณง (คาทซ่าง) : ขอเสนอนายเอ็ดมอนด์ พงษ์โสภณ
มีสมาชิกรับรอง
นายจรูญ สิมแสง (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยา

นรธาดาภิเษก

มีสมาชิกรับรอง

นายจตุตถ์ โฉมคาหนะ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอนาย

ถิเรก ชัยนาม

มีสมาชิกรับรอง

นายเอี่ยม ปิยะระตะ (ต๋อง) : ข้าพเจ้าขอเสนอนายมงคล รัตนวิจิตร
มีสมาชิกรับรอง

นายวิธิตา จูฑะนารณย์ (กระปี่) : ข้าพเจ้าขอเสนอนายธรรมบุญ

เพ็ญเงิน

มีสมาชิกรับรอง

พ.อ. ช่าง เหวงศักดิ์สงคราม (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอ
เสนอนายทองเปลว รศภูมิ

มีสมาชิกรับรอง

นายอิน นุณนาค (เขี้ยวบุรี) : ข้าพเจ้าขอเสนอนายอมร ราชวงศ์สิริฤทธิ
ปราโมช

มีสมาชิกรับรอง

นายสงวน อุดาว์ดิษฐ์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอ

นายจตุตถ์ บุณธรรม

มีสมาชิกรับรอง

นายอ้อม เวทมนะสิงห์ (ภูเมือง) : ข้าพเจ้าขอเสนอขานเอื้อน นาคีศรีวงศ์
วิเศษกิจรับรอง

นายฉิม ภูวิเศษ (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าขอเสนอขานนางอุบลศรีวิจิ
วิเศษกิจรับรอง

และสุพรรณวิโรจน์ (สมาชิกพรรค เขตที่ ๒) : วิจิถึงกรรมนาคีศรีวงศ์ใน
รัฐบาลสมัยพรรคเขตที่ ๒ ทั้งเขตแล้วจะเสนอชื่อในพรรคเขตที่ ๑ เขตที่สามใหม่เขต ๒
เสนออีกคน ประเด็นนี้จะต้องเสียเวลาสี่ข้อ เปรียบว่ายังมีอีกว่า

ถ้ากรรมการพรรคเขตที่ ๒ : เวลาที่มีอยู่แค่ ๑๕ ชื่อแล้ว เสนอออกไป
โดยลงมติเลือกกัน

นายสม เสรฐบุตร (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าขอเสนอในเลือกกัน

นายสุวิทย์ คุ้มศรี (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้าขอเสนอขานนางราชวงศ์เสนาธิ
ปราโมช

ปราโมช

วิเศษกิจรับรอง พ.ศ. ๗๖๖ : ข้าพเจ้าขอเสนอขานนาง
ชอนเสนอขานเอื้อน นุชนาค

วิเศษกิจรับรอง

นางชอนเสนอขานเอื้อน (สุพรรณบุรี) : ข้าพเจ้าขอเสนอขานนางชอน นงนวิวงศ์

ท.ต.น.ชอนนาง นงนวิวงศ์ นายกรัฐมนตรี : ขอขาน

นายปรีชา ชูทนาย (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าขอเสนอขานนายวิจิตร ภูภิรมย์

วิเศษกิจรับรอง

นายชอนนาค นงนวิวงศ์ (ระยอง) : ข้าพเจ้าขอเสนอขานนายสุวิชัย ทิม-

ศรีบุญ

วิเศษกิจรับรอง

นายไพฑูริย์ ชูทนาย (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้าขอเสนอขานนายวิชา นุชนาค

ร.๑. นาย ชูวิวัฒน์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอ
นางสาว งามาวาวิวัฒน์

มีสมาชิกบัตรของ

นายฉัตร เวชระสิทธิ์ (ผู้สมัคร) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายสมพงษ์ คุณาภิบาล
มีสมาชิกบัตรของ

นายสมชาย บรรณสุชาติ (ผู้สมัคร) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายฉัตร สิงหนาคม
มีสมาชิกบัตรของ

นางสาวเนมา ไชยสิทธิ์ (ขาด) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายเชิด คุ้มทรัพย์
นายทองเปลว ชลภูมิ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอ

นายทองดีใจช่วยมา ไชยสิทธิ์

มีสมาชิกบัตรของ

นายสมชาย รุ่งเรือง เกษมเจริญ (ผู้สมัคร) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายฉัตร คุณา-
ภิบาล

มีสมาชิกบัตรของ

นายเชิด สมพันธ์เรือง (ผู้สมัคร) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายทองสิงหนาคม
วิวัฒน์

มีสมาชิกบัตรของ

นายฉัตร ชูวิวัฒน์ (ขอถอน) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายทองบรรณสุชาติ
มีสมาชิกบัตรของ

นายสมพงษ์ เวชระสิทธิ์ (ผู้สมัคร) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายชลภูมิ

มีสมาชิกบัตร

มีสมาชิกบัตรของ

นายจตุร สัมแสง (สมาชิกประเภทที่ ๑) : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยา

จักรวาลวงษ์

มีสมาชิกสำรอง

นายจรูญ คุ้มภัย (สมาชิก) : ข้าพเจ้าขอเสนอหม่อมเจ้าสก

มีสมาชิกสำรอง

นายสุวัฒน์ สันวาท (สมาชิก) : ข้าพเจ้าขอเสนอนายเกษม

บุตรี

มีสมาชิกสำรอง

นายอรรถภูมิ เต็มเงิน (สมาชิก) : ข้าพเจ้าขอเสนอนายไพโรจน์

รัตนาน

มีสมาชิกสำรอง

นายสงัด เทาใส ^{พร้อมศักดิ์} (สมาชิก) : ข้าพเจ้าขอเสนอนายจำลอง

พระแสง

มีสมาชิกสำรอง

นายวิไล พุทธาภรณ์ (สมาชิก) : ขอวงจักรพรรดิ

มีสมาชิกสำรอง

นายสุวัฒน์ สันวาท (สมาชิก) : ข้าพเจ้าขอเสนอในหลวง

นายไพโรจน์ เต็มเงิน (สมาชิก) : ข้าพเจ้าขอเสนอหลวงประเจิด

มีสมาชิกสำรอง

น.ร.ว. จิตต์ สันวาท (สมาชิก) : ข้าพเจ้าขอเสนอหลวงประเจิด

กรม

มีสมาชิกสำรอง

พระยารามราชเสวี (สมาชิกประเภทที่ ๑) : เวลาที่มีสมาชิกเหลือ

น้อยเกินไปแล้ว คิดว่าเป็นเรื่องรวมเข้าจะธรรมดาเร็วยิ่งกว่า

ข้าพเจ้าขอประณามสภาฯ : เมื่อที่เขียนใบแนบมีจำนวน 4๘ คน แนบ

พวกใดที่ว่างลงโดยคิดว่า จะหาใบแนบยี่สิบกว่าใบติดจริง เห็นจะได้อีกเข้ามา

พระยาพิชัยราชวงศ์ มีคุณสมบัติการกระทำความผิดอาชญากรรม : เมื่อ
ได้เขียนเสนอชื่อเข้าเจ้าฯ ไปโดยมี ขอบเขต

ข้าพเจ้าขอประณามสภาฯ : เจ้าคุณอภัยฯ ขอบเขต การกาข้อ

ตามที่ได้ออกการไปหาที่ศาลคดีอาชญากรรมเมื่อวันพุธที่ ๒๕

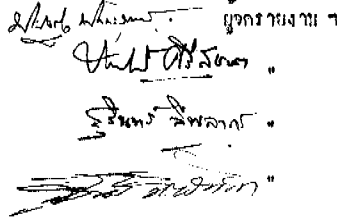
นายของอิมพ์ มีพรหมณ์ (เขียนไปหา) : ขอเสนอว่า การตรวจเอา
ไว้ถึงถึง เวลาที่ได้อ่านแล้ว เอาไว้ถึงถึงก็ได้

ข้าพเจ้าขอประณามสภาฯ : เห็นจะเสียเวลาสัก ๕ นาทีเราก็จะได้
ไปในวันเสร็จ

ขอวิงวอนสภาฯ : ได้ว่า ขอให้เขียนใบแนบยี่สิบเจ็ดคนรายชื่อที่อยู่ในที่
สภาฯ ได้ส่งลงมาให้ และได้เขียน ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายโชติ คุ้มพันธ์
นายอุ่ม สนิทผดุง นายเรืองสา สุวานานนท์ นายเชิด สนั่นเมือง นายสมานนท์ สายสว่าง
นายเอกราช บุณยศิริ นายเลื่อน ทองโสมทอง นายอภินันท์ วีระภวณธ์ นายสมบุญรัตน์ นันทิกร
นายทองดี สมยิ่งวงศ์ เป็นกรรมการสภาฯ ขอบเขต

ข้าพเจ้าขอประณามสภาฯ : เวลาใส่รายชื่อแล้วด้วยแล้ว ขอเตือนการ
ประณามต่อไปในวันประชุมครั้งหน้า ขอเชิญประชุม

เจ้าคุณประมุขสภาฯ ๒๕/๒๑ นายวิชา

 ผู้ตรวจราชการฯ
.....
.....
.....